

MÜSLÜMAN DÜNYADAN FİKRİ BİRİKİMLER

Aylık ücretsiz bülten. İLKE Vakfı tarafından yayımlanır.

ARALIK
2022

24

Amerikalı Müslüman Filantropistler Mültecileri
Nasıl Karşılıyor?

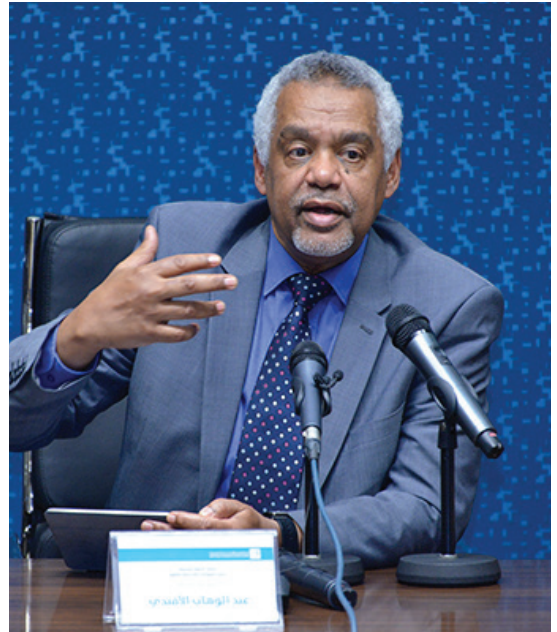
Malezya'da Yeni Bir Dönemin Başlangıcı:
Başbakanlık Koltuğunda Enver Ibrahim

Rusya Müslümanlarının Kimlik Arayışı

Medya Küresel Çatışmaların
Tam Ortasında Duruyor

İslam Siyaset Teorisine Çağdaş Bir Katkı:
Abdulvahap el-Efendi

MÜSLÜMAN DÜNYADAN FİKRİ BİRİKİMLER

Müslüman Dünyadan Fikrî Birikimler Bülteni, Müslüman Toplumlarında Düşünce ve Hareketler Projesi kapsamında aylık olarak yayımlanıyor. Bültende 43 ülkeden yaklaşık 250 sivil toplum, araştırma ve düşünce kuruluşunun yazılı ve sözlü faaliyetleri taranıyor. Bunlar arasından nitelikli içeriğe sahip faaliyetler "Temel Hak ve Özgürlükler", "Uluslararası Politika", "Toplumsal Refah", "Kültürel Faaliyetler" olmak üzere dört farklı kategoride sunuluyor. Müslüman dünyanın gündeminin takibiyle ortaya çıkan bu veriler ışığında, önemli görülen konular hakkında analiz metinlerine yer veriliyor. Hem güncel gelişmelere hem de literatüre atıfla yazılan analizlerde Müslüman toplumların meseleleri mukayeseli ve bütüncül bir perspektifle inceleniyor.

Proje Yürütücüsü : Lütfi Sunar

Editörler : Büşra İnce, Selvanur Demircan

Katkıda Bulunanlar : Beyza Karabulut, Ceyda Bostancı, Hatice Demirci

Tasarım : Seyfullah Bayram

©İLKE İlim Kültür Eğitim Vakfı, İstanbul 2023

İLKE Yayın No :167

Online ISSN : 2822-4817

DOI : <http://dx.doi.org/10.26414/mdfbb19>

İLKE Vakfı, toplumsal meselelerle ilgili bilgi, politika ve strateji üreten, karar alıcılara yol gösterecek araştırmalar yapan ve gelecek için gerekli birikimin oluşmasına katkı sağlayan bir sivil toplum kuruluşudur.

Toplumsal Düşünce ve Araştırmalar Merkezi (TODAM); adil, hakkaniyetli ve müreffeh bir toplum hedefini hayata geçirmek üzere düşünce ve strateji üretmektedir.

Adres: Aziz Mahmut Hüdayi Mah. Türbe Kapısı Sk. No: 13 Üsküdar/ İstanbul Telefon: +90 216 532 63 70 E-posta: todam@ilke.org.tr Web: ilke.org.tr

© Tüm hakları saklıdır. İLKE İlim Kültür Eğitim Vakfı'nın yazılı izni olmadan bu eserin hiçbir kısmı elektronik ya da mekanik yollarla çoğaltılamaz. Yazıda belirtilen görüşler yazara aittir ve İLKE İlim Kültür Eğitim Vakfı'nı bağlayıcılığı yoktur.

Müslüman Dünyadan Fikrî Birikimler Bülteni'nin 24. Sayısı Nasıl Hazırlandı?

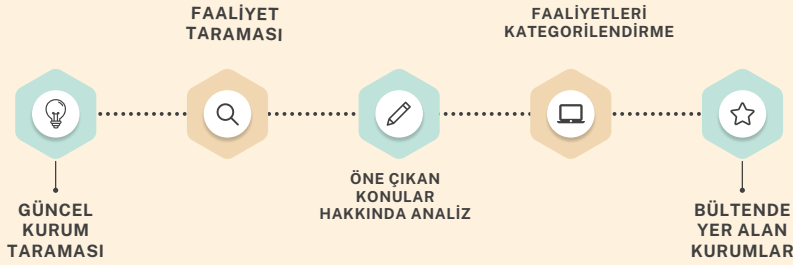

43 ÜLKE

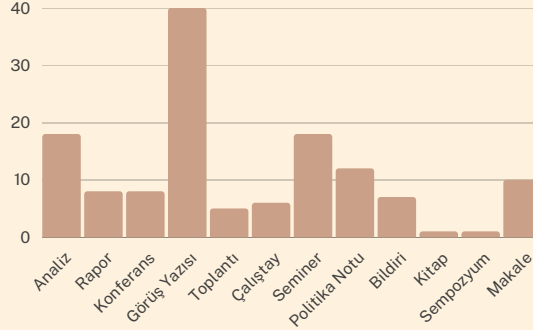
Aralık ayında Müslüman dünyadan 245 sivil toplum, araştırma ve düşünce kuruluşu tarandı.

Kuzey Afrika, Orta Doğu, Güney ve Güneydoğu Asya ülkeleri gibi Müslüman nüfusun yoğun olarak yaşadığı bölgelerin yanında Batı Avrupa, ABD, Balkanlar ve Orta Asya ülkeleri de incelendi.

Müslüman Dünyadan Fikrî Birikimler Bülteni 24. Sayı Yayın Süreci

SAYILARLA ARALIK AYI FAALİYET GÖRÜNÜMÜ

ARALIK AYINDA ÖNE ÇIKAN KURUMLAR

İLKE İlim Kültür Eğitim Vakfı kurulduğundan bu yana araştırma birimleri ve alt kuruluşlarıyla birlikte Türkiye'nin yüzleşmekte olduğu sorunları tespit ederek çözüm önerileri getirmeye devam ediyor. Bu faaliyetler kapsamında bugüne kadar yayımlamış olduğu raporlar, politika notları, görüş yazıları; gerçekleştirdiği seminerler, söyleşiler ve çevrimiçi panellerin kapsamını büyütme üzere yeni ve iddialı bir adım atıyor. Çalışma alanlarını ve hedef kitesini büyütme üzere atacağı bu adımda "Toplumsal Düşünce ve Araştırma Merkezi" isimli yeni bir araştırma merkezini kurmuş bulunuyor. Toplumsal Düşünce ve Araştırma Merkezi (TODAM), Türkiye'den başlayarak Müslüman toplumların gündemini yoğun biçimde işgal eden kitlesel sorunları nedenleri ile incelemeyi ve aralarındaki ilişkileri analiz etmeyi, bu sorunlara incelediği toplumun birikimi ile İLKE tecrübesini birleştirerek somut çözüm önerileri getirmeyi hedefliyor. Merkezden çevreye yayılan bir yöntem ile gerçekleştireceği araştırma ve yayın çalışmalarında; Türkiye ve Müslüman toplumların en önde gelen işsizlik, gelir eşitsizliği, beyin göçü, sığınmacı, kentleşme, insan hakları ihlalleri, aile içi şiddet, emeklilik sistemi ve konut gibi sorunlarını ele alıp nicel veriler ışığında çözüm önerileri sunmayı hedefliyor. TODAM; bilhassa 2000 yılı sonrası Türkiye'de ve Müslüman toplumlarda hukuk, eğitim, ekonomi ve sosyal hizmet alanlarında yürütülen çalışmaların istatistiki verilerini araştırmacıların istediği biçimde kıyaslayabileceği yahut farklı verileri birleştirebileceği bir veri tabanında istifadeye sunuyor. Hedeflerini gerçekleştirmek üzere temin edeceği nicel verileri, oluşturduğu veri tabanı üzerinden araştırmacıların erişimine açarak yürütülecek bağımsız akademik çalışmalara da alan ve imkân sunan bir merkez işlevi görüyor. Böylelikle uzun yıllardır eksikliği hissedilen bir toplumsal ihtiyaç daha yine İLKE Vakfı tarafından giderilmiş oluyor.

İçindekiler

Amerikalı Müslüman Filantropistler Mültecileri Nasıl Karşılıyor? <i>Afshan Paarlberg</i>	8
Rusya Müslümanlarının Kimlik Arayışı <i>Muhammed Akhiyadov</i>	14
Malezya'da Yeni Bir Dönemin Başlangıcı: Başbakanlık Koltuğunda Enver İbrahim <i>Metin Zengin</i>	19
Medya Küresel Çatışmaların Tam Ortasında Duruyor <i>Metin Mutanoğlu</i>	24
İslam Siyaset Teorisine Çağdaş Bir Katkı: Abdulvahhap el-Efendi <i>Selvanur Demircan</i>	29
Aylık Faaliyet Görünümü	36
Bültende Yer Alan Kurumlar	54

Takdim

Müslüman Dünyadan Fikrî Birikimler Bülteni, TODAM bünyesindeki Müslüman Toplumlarda Düşünce ve Hareketler Projesi kapsamında 2021 yılından bu yana aylık olarak yayımlanmaktadır. Bülten Orta Doğu ve Kuzey Afrika, Güney-Güneydoğu Asya, Orta Asya, Batı Avrupa ve Balkan bölgelerinde yer alan 43 ülkeden yaklaşık 250 sivil toplum, araştırma ve düşünce kuruluşunun yazılı ve sözlü faaliyetleri taranarak hazırlanmaktadır. Her ay yayımlanan bültenle birlikte Müslüman toplumlarda hangi meselelerin ön plana çıktığını, gündemlerinde neler olduğunu takip ederek Müslüman toplumların güncel meseleleri çok yönlü bir şekilde okuyucuya sunulmaktadır. Orta Doğu'dan Afrika'ya, Asya'dan Avrupa'ya pek çok ülkeden güncel çalışmaların takibi Müslüman toplumların gündemini bölgesel ve tematik olarak mukayeseli bir biçimde izleme imkânı sağlamaktadır. Bütün bu çalışmalar neticesinde Müslüman toplumların fikrî birikimi kayıt altına alınmakta ve geniş bir veri tabanı oluşturulmaktadır.

Müslüman Dünyadan Fikrî Birikimler Bülteni'nin 24. sayısında Indiana Üniversitesi Lilly Family School of Philanthropy araştırmacısı Afshan Paarlberg, Amerika Müslüman filantropistlerin ülkeye gelen mültecilere sağladıkları destek ve yardımları verilere dayalı bir şekilde filantropi bağlamında değerlendiriyor. 2022 yılının Kasım ayında Malezya'da gerçekleşen seçimlerde Enver İbrahim başbakanlık koltuğuna geçti. Metin Zengin "Malezya'da Yeni Bir Dönemin Başlangıcı: Başbakanlık Koltuğunda Enver İbrahim" başlıklı yazısında Enver İbrahim ile yeni bir döneme giren Malezya siyasetindeki güncel gelişim ve değişimleri analiz ediyor. Müslüman toplumların kayda değer bir çoğunluğunun yaşadığı Rusya'da Müslümanların mücadele ettiği pek çok sorun ve meseleler Muhammed Akhiyadov tarafından "Rusya Müslümanlarının Kimlik Arayışı" başlıklı analizde değerlendiriliyor. Metin Mutanoğlu, küresel çatışmaların bir zemini haline gelen

medya meselesini ABD, Avrupa ve Arap medyası üzerinde karşılaştırmalı bir biçimde ele alıyor. Bu ayın portre-analiz bölümünde Sudanlı siyaset bilimci Abdulvahhap el-Efendi'nin fikir dünyası ele alınıyor.

Müslüman Dünyadan Fikrî Birikimler Bülteni'nin okuyucularına faydalı olmasını temenni ediyoruz.

Prof. Dr. Lütfi Sunar

İLKE Vakfı Yönetim Kurulu Başkanı

2022'de

ŞUBAT: ENERJİ KRİZİ VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ

Salgından sonra artan enerji fiyatlarından sonra 24 Şubat'ta Rusya- Ukrayna krizinin başlamasıyla krizin enerji piyasasını nasıl etkileyeceği tartışıldı. Bununla birlikte enerji bağımlılığı ve iklim değişikliğinin etkileri ele alındı.

NİSAN: İSRAİL'İN FİLİSTİN'VE KARŞI AYRIMCI POLİTİKASI

Nisan ayında İsrail'in Filistinlilere yönelik tutuklamaları ve ayrımcı politikası hakkında bildirimler yayımlandı. Al- Haq İnsan Hakları Savunuculuğu derneği Ocak ayından beri 2140 Filistinli'nin tutuklandığını belirtti.

HAZİRAN: BİDEN'İN ORTA DOĞU TURU

Orta Doğu'daki STK'lar, Biden'ın Orta Doğu ziyaretlerini değerlendirdi. Biden'ın bu politikayı benimsemesinde Çin'i kontrol etme güdüsü ve Rusya'nın zayıflatılmasını hedeflediği belirtti. İran nükleer müzakereleri ve İbrahim Anlaşmaları Biden'ın gündemindeki meselelerden olduğu ifade edildi.

1

OCAK: COVID-19

Ocak ayında Çoğunlukla COVID-19 'un hem toplumsal hem de ekonomik etkilerinden bahsedildi. Salgının istihdam, aşı güvenliği ve etik yönü gibi meselelerle ilişkisine dair çalışmalar sunuldu. Salgın sonucunda ortaya çıkan artan yoksullaşmaya ve güvensizliklere odaklanıldı.

2

MART: RUSYA- UKRAYNA KRİZİ

STK'lar, savaşın bölgesel etkileri ve boyutları, insan hakları ve göç bağlamında etkilerini tartıştı. Bu krizin ve artan emtia fiyatlarının Orta Doğu ve Kuzey Afrika'yı gıda güvenliği yönünden etkilediğine dikkat çekildi.

3

4

5

MAYIS: KÜRESEL GIDA KRİZİ

Rusya- Ukrayna Krizi ve yaşanan hava olayları buğday üretimini etkiledi. Yaşanan bu iki durumdan dolayı ülkeler korumacılığa yöneldi. Kazakistan ve Hindistan tahıl ihracat yasağı getirirken Endonezya ise palmiye yağının ihracatını yasakladı.

6

Öne Çıkan Temalar

AĞUSTOS: TALİBAN İKTİDARINI YENİDEN DÜŞÜNMEK

15 Ağustos 2021 yılında iktidara gelen Taliban yönetiminin toplumla ilişkisi ve diğer devletlerle iletişim irdelendi. İslamabad Stratejik Araştırmalar Enstitüsü bu konuda düzenlediği seminerde Taliban'ın bölgesel rolünü değerlendirdi ve Taliban'la uluslararası diyalogun kurulmasını önerdi.

EKİM: AZ GELİŞMİŞ VE GELİŞMEKTE OLAN ÜLKELER İÇİN COP27

Az gelişmiş ve gelişmekte olan ülkeler uzun zamandır COP27'ye hazırlanıyordu. Bu ülkeler doğal afetlerden kaynaklanan zararları tazmin etmeyi ve teknolojik transferi gerçekleştirmeyi amaçladı. Economic Research Forum'un düzenlediği seminerde iklim değişikliği ve kalkınma ilişkisi tartışıldı. İslam Kalkınma Bankası, Çok Taraflı Kalkınma Bankalarının İklim Finansmanına ilişkin 2021 Ortak Raporu'nu değerlendirdi.

ARALIK: SUDAN'DA YENİ BİR YÖNETİME DOĞRU

19 Aralık 2018'de Sudan'da toplumsal protestolar başladı. 25 Ekim 2021'de ordu yönetime el koydu. 5 Aralık 2022'de, siyasi krizin sona erdirilmesi için ordu ve sivil güçler "çerçeve anlaşma" imzalandı. Bu bağlamda Sudan'ın toplumsal hareketliliği ve kırılabilirliği değerlendirildi.

7

TEMMUZ: ULUSLARARASI BİLİM DİPLOMASİSİ

ICESCO, Rabat Üniversitesi ve İslam Dünyası Üniversiteler Federasyonu ile ortaklaşa bilim ve teknoloji alanında kapasite geliştirmeye yönelik ilk uluslararası forumu düzenledi. Modern yumuşak gücün araçlarından biri olan bilim diplomasisinin İslam dünyasında üniversiteler ve araştırma merkezlerinin arasındaki iş birliğini güçlendirmeye yönelik önemi vurgulandı.

8

EYLÜL: MENA BÖLGESİNDE "İNSAN HAKLARI"

Kahire İnsan Hakları Araştırmaları Enstitüsü (CIHRS) 26. İnsan Hakları Hareketi Bölgesel Forumu düzenlendi. Orta Doğu ve Kuzey Afrika, ABD ve Avrupa'dan olmak üzere 50 insan hakları savunucusu ve akademisyen foruma katıldı. Diğer taraftan Uluslararası İnsan Hakları Federasyonu ve Al-Haq İsrail-Filistin meselesi için bir araya geldi.

9

10

KASIM: KATAR DÜNYA KUPASI

Katar Dünya Kupası'nın gerçekleşmesiyle Afrika'da futbolun tarihini, siyasetle ilişkisini ve futbolun yapay zeka ile şekillenme ihtimali tartışıldı. Katar'da yer alan Hamad bin Khalifa Üniversitesi "Dünya Sahnesinde Futbol: Peki Afrika?" başlıklı bir panel düzenledi. Cezayir'de yer alan Barış ve Toplum hareketi "medeniyet" perspektifinden Katar'ın futbolla kurduğu siyasal ilişkiyi değerlendirdi.

11

12

Amerikalı Müslüman Filantropistler Mültecileri Nasıl Karşılıyor?

Afshan Paarlberg | Dr., Araştırmacı, Indiana Üniversitesi Lilly Family School of Philanthropy

Küresel çapta zorla yerinden edilen kişilerin sayısı 2022 yılında 100 milyon üzerine çıkmıştır. 1991 yılından beri bu yana iki katına çıkan bu sayı artmaya devam etmektedir. Zorla yerinden edilen kişiler arasında sığınmacılar, mülteciler, ülke içinde yerinden edilen kişiler ve iklim mültecileri; zulüm ve yaşanamaz koşullar nedeniyle evlerini terk eden insanlar yer almaktadır. Mülteciler ve sığınmacılar, geçmişte zulme uğramış ya da gelecekte zulme uğrayacaklarına dair haklı endişeleri olduğu yasal korunma gerekçesi olarak tanınırsa korunma altına alınır. Mülteciler ABD'ye gelmeden önce kapsamlı bir tarama, inceleme ve onay sürecinden geçerken, sığınmacılar kalıcı olarak yerleşmek istedikleri bölge için gerekçelerini ya da durumlarını kanıtlamak zorundadır. Diğer zorunlu göçmen kategorileri için de yasal statüye giden yollar kolaylıkla bulunmamaktadır. Bütün bunların karşısında akademisyenler, politika yapıcılar ve sivil toplum aktörleri zorla yerinden edilen kişilerin ihtiyaçlarına yönelik koruma ve destek sağlanıp sağlanmayacağı ve bu desteğin nasıl sağlanacağı konusunda tartışmalar yürütmektedir.

Amerika bu tartışmaların yoğun olarak ortaya çıktığı yerlerden biridir. Önceki başkanlık yönetiminde yerleştirilen mülteci

sayısı azalmış olsa da Amerika genel olarak nispeten yüksek sayıda devlet destekli mülteciyi ülkeye yerleştirmektedir. 2022 yılına bakıldığında ise 25.000'den fazla mülteci ülkeye kabul edilmiş ve yaklaşık 470.000 iltica başvurusu beklemede kalmıştır. Bunların arasında, güvenlik arayışı içinde olan ve anavatanlarından kaçmak zorunda kalan çok sayıda Müslüman da bulunmaktadır. Hükümetin uğraşına ek olarak, 3.707 civarında göçmen ve mültecilere hizmet veren kuruluşlar da çeşitli entegrasyon ve destek hizmetleri sunmaktadır. Daha geniş bağlamda Amerikalı Müslümanlar bu konuda çeşitli şekillerde faaliyet göstermektedir.

Bu analiz zorla yerinden edilmiş kişilere verdikleri destek de dahil olmak üzere Amerikalı Müslümanların filantropi (hayırs severlik) eğilimlerini inceliyor. Filantropi konusunun gelecekteki potansiyel araştırma ve sorgulama imkânlarına geçmeden önce, Amerikalı Müslümanların zorunlu göçle ilgili yasal ve politik alanlarda nasıl yer aldıklarına dair genel bir bakış sunulacaktır.

ABD'de Müslüman Filantropisi

Amerika'nın köklü tarihinin bir parçası olan Amerikalı Müslümanların varlıkları ulus-devletin kuruluşunun öncesine da-

yanmaktadır. Irksal ve etnik açıdan çeşitli bir grup olan Amerikalı Müslümanlar ABD nüfusunun yaklaşık %1,1'ini oluşturmaktadır ve 2040 yılına kadar ABD'nin en büyük ikinci inanç temelli grubu olacakları tahmin edilmektedir.

Genel olarak, filantropi davranışları bir dizi egoizm ve diğerkâmlık duygularından beslenir. Ancak bu eylemlerdeki motivasyon salt egoizm ya da salt diğerkâmlık duygusundan ziyade bu duyguların birlikteliğinden kaynaklanmaktadır. Filantropi eylemlerindeki bu mantık Amerikalı Müslümanlar için de geçerli olsa da Müslümanlar için ayırt edici yönü, hayırseverliği kişinin Allah'a karşı sorumluluk olarak görmesidir. Amerikalı Müslümanların bağışta bulunmak için en sık belirttikleri iki motivasyon, ihtiyaç sahibi insanlara karşı merhamet ve daha az imkânı olanlara yardım etmek için ahlaki bir zorunluluktur. Amerikalı Müslümanlar filantropiyi genel bir çerçevede, tebessüm etme, aile ve akrabalarına destek olma, gündelik hayatta iyilik yapmak gibi parasal olmayan eylemleri içeren "cömert davranışlar" olarak kavramsallaştırmaktadır.

2020 ve 2021 yıllarında, Amerikalı Müslümanların filantropi faaliyetlerinde tahminî 4.3 milyar ABD doları; zekât olarak da tahminî 1.8 milyar ABD doları bağışta bulunmuştur. Amerikalı Müslümanlar genel nüfusa kıyasla, sivil haklar alanı da dahil olmak üzere, bağışlarının büyük çoğunluğunu yurt içinde vermektedir. Amerikalı Müslümanlar, 18-29 yaş arasındaki nüfusun katkısı daha az olmakla birlikte, uluslararası yardım kuruluşlarına da büyük bağışlarda bulunmuşlardır.

2020 ve 2021 yıllarında, Amerikalı Müslümanların filantropi faaliyetlerinde tahminî 4.3 milyar ABD doları; zekât olarak da tahminî 1.8 milyar ABD doları bağışta bulunmuştur. Amerikalı Müslümanlar genel nüfusa kıyasla, sivil haklar alanı da dahil olmak üzere, bağışlarının büyük çoğunluğunu yurt içinde vermektedir.

Bu araştırma, mültecilere özgü nedenleri derinlemesine incelemese de bağışta bulunma davranışlarını anlamak için genel bir çerçeve sunmaktadır.

Amerikalı Müslümanların Mülteci Krizlerine Verdiği Karşılıklar

Amerika Birleşik Devletleri genelinde 9 ulusal mülteci yerleştirme kurumu ve yaklaşık 3.707 mülteci ve göçmenlere hizmet veren kuruluş bulunmaktadır. Ulusal mülteci yerleştirme kurumlarının çoğunluğu inanç temelli olmakla birlikte, hiçbiri İslam ile bağlantılı değildir. Bununla birlikte, göçmenlere hizmet veren 3.707 kuruluş arasında az da olsa, inanç temelli ve İslami değerlerden ilham alan Müslüman STK'lar vardır.

Amerikalı Müslümanların mülteci krizlerine verdiği karşılığın tam boyutunu ve kapsamını ortaya koyan bir araştırma henüz bulunmamakla birlikte, ABD'li Müslümanların zorunlu göçmenleri gözetim ve onlara koruma sağlayanlar arasında olduğu açıktır. Genel olarak Amerikalı Müslümanların çeşitli sosyal gruplara dahil oldukları, inanç temelli toplulukları ile daha geniş toplum arasında ilişkiler kurdukları ve mülteci krizlerine duyarlı oldukları görülmektedir. Örneğin, kadın liderliğindeki bir grup olan Latina Müslüman Vakfı (Latina Muslim Foundation), ABD-Meksika sınırında sığınmacıların barınma ve inanç temelli ihtiyaçlarının karşılanmama sorununu gün yüzüne çıkarmışlardır. Vakfın mensupları, bütün inançlardan kadın ve çocuklar için sığınabilecekleri evlerin inşası; Müslümanlar için de hem barınma hem de ibadet

alanları kapsamında konaklayacakları yerler sağlamak için harekete geçmiştir.

Afgan Hükümetinin çöktüğü eşi benzeri görülmemiş 2021 krizi sırasında 120.000'den fazla Afgan, ABD ordusu tarafından tahliye edilip ABD'deki askerî üslere yerleştirilmiştir. Bu tahliye sırasında ailelerinden ve arkadaşlarından ayrılan Afganlar için Amerikalı Müslümanlar, devletin verdiği yetkiyle tercümanlık hizmetleri ve daha geniş çapta da sivil toplum hizmetleriyle Afgan mültecilerin karşılanmasında ve tahliye sürecinde önemli bir rol oynamışlardır. Bu süreçte görevli olan Amerikalı Müslümanlardan birçoğunun daha önce Afgan mülteci olması, yeni gelen mültecilerle benzer deneyimlerden dolayı kolayca irtibat kurmasını ve aralarında bir güvenin oluşmasını sağlamıştır. Örneğin, Ulusal Güvenlik Bakanlığı, eski Afgan mülteci Bay Tarin liderliğinde ulusal

Fotoğraf 1. The Latina Muslim Foundation

bir ekip kurmuştur. Bu ekibin görevleri sosyal yardım çabalarını destekleme inanç temelli duyarlılığı sağlamaya istekli Müslüman STK'lar ve bireyler de dahil olmak üzere inanç temelli topluluklarla düzenli olarak etkileşim içinde olmaktadır.

Eyaletler ve yerel yönetimler de bu meseleye güçlü bir karşılık vermişlerdir. Örneğin birçok üniversite Afgan akademisyenleri ağırlamak için profesyonel olarak imkânlar sağlamıştır. Alaska'ya kadar uzanan eyaletlerde, eski bir Afgan tercüman tahliye edilenlerin karşılanması ve yerleştirilmesi için görev almıştır. Indiana'da, Indiana Müslüman İttifakı, eyalet genelindeki mescitlerin ve çeşitli aktörlerin koordine edilmesinde, temel ihtiyaçlar karşılanması için sosyal medya kampanyaları düzenlenmesinde ve bağışların Indiana'daki ABD askerî üssüne ulaştırılmasının organizasyonunda öncü bir rol üstlenmiştir. Indiana Müslümanları ve diğer dinlerin mensupları da Camp Atterbury'deki askerî üsse bağışlamak üzere seccade toplamıştır. Başka bir örnek ise, ebeveyni eski Afgan mülteci olan bir lise öğrencisi, Afganistan'dan tahliye edilenlerin ayakkabı ve çorap ihtiyaçları için 11.000 ABD dolarının üzerinde bağış toplamasına yardımcı olmuştur. Aynı zamanda bir grup Amerikalı Müslüman doktor da pek çok yüksek riskli hasta için kanıta dayalı obstetrik ve pediatrik bakım sağlamada öncülük etmiştir. Krizin zirveyi gördüğü dönemler yavaş yavaş geride kalırken, yeniden yerleştirme kurumları ve sivil toplum paydaşları tahliye edilenlerin iş eğitimi ve yerleştirme, yasal statü ve koruma, ruh sağlığı desteği ve barınma ihtiyaçlarını karşılamaya yardımcı olmaya devam ediyor.

Donald Trump ABD başkanlığını devraldıktan sonra Müslümanların ve mültecilerin ABD'ye girişini yasaklayan bir karar yayınladı. Amerikalı Müslüman avukatlar, bu dışlayıcı ve ırkçı politikaların karşı çıkan hukuk danışmanları ve davacılar arasında yer aldı. Benzer şekilde, Müslüman ve Afgan kökenli Amerikalı avukatlar, Afganlı mültecilerin tahliyesi sırasında yasal süreçleri yönlendirmek için ulusal destek süreçlerine liderlik etti.

Yasal ve Politik Girişimler

İnsani yardım çabalarının yanı sıra, yasal koruma ve politikalar da zorunlu olarak göç edenlerin insanlık onurunun koruması açısından hayati önem taşımaktadır. Bir avuç Amerikalı Müslüman, yetkili memur olarak daha kapsayıcı bir hükümet ve toplum inşa etmek için çalışıyor; aynı zamanda hükümet ilişkilerini güçlendirerek krizlerin çözüm sürecinde etkin bir rol alıyorlar.

Örneğin, Donald Trump ABD başkanlığını devraldıktan sonra Müslümanların ve mültecilerin ABD'ye girişini yasaklayan bir karar yayınladı. Amerikalı Müslüman avukatlar, bu dışlayıcı ve ırkçı politikaların karşı

çıkan hukuk danışmanları ve davacılar arasında yer aldı. Benzer şekilde, Müslüman ve Afgan kökenli Amerikalı avukatlar, Afgan mültecilerin tahliyesi sırasında yasal süreçleri yönlendirmek için ulusal destek süreçlerine liderlik etti. Örneğin Sayın Khanbabai Hanım, kaynak bulmak ve yasal koruma sağlamak için hukuk camiası arasında karşılıksız bir hayır olan (pro bono) Amerikan Göçmenlik Avukatları Derneği Afgan Müdahale Ekibinin eş başkanlığını yürütmektedir. Sayın Aziz Bey ise Berkeley Hukuk Afganistan Projesi'nin eş direktörü olarak zulümden korunmak isteyen Afgan bireylere karşılıksız olarak (pro bono) hukuki destek sağlamaktadır. Benzer şekilde, Amerikalı Müslüman avukatlar ve politika odaklı kâr amacı gütmeyen kuruluşlar, Afgan mültecilerin yasal statüsü için kalıcı hâle getirmek ve uzun iltica sürecine maruz kalmamak için iki partili bir yasa tasarısı olan Afgan Uyum Yasası'nı gayretle savundular. Bu örnekler, kurumsal ilişkilerin krizlere karşı sağlam yanıtlar oluşturulmasındaki rolünü göstermektedir.

Sonuç

Zorunlu göç eğilimleri artarken, araştırma odaklı insani yardım ve politika çözümleri kritik önem taşımaktadır. ABD'de inanç temelli müdahalelerin önemli bir rol oynadığı görülmektedir. Amerikalı Müslümanlar, mülteci krizlerine yönelik insani yardım ve politika müdahalelerine yüksek duyarlılı-

ğa sahip inanç temelli gruplardan biridir. Buna rağmen filantropi faaliyetleriyle ilgili araştırmalarda yeteri kadar gündeme alınmamaktadırlar. Amerikalı Müslümanları filantropi faaliyetlerini anlamak bu konuda çözümlerin geliştirilmesine yardımcı olacaktır.

Araştırmacılar bu konunun çeşitli yönlerinden ilerleyebilir. Katılımcı ve etnografik araştırmalar, bireylerin ve toplulukların neden ve nasıl karşılık verdiklerini aydınlatmaya yardımcı olabilir. Karma yöntem araştırmaları, Amerikalı Müslümanlarının tepkilerinin zorunlu göçmenler arasındaki çeşitli sonuçlar üzerindeki etkisini anlamaya yardımcı olabilir. Bu araştırmalar ayrıca insani yardım ortamında, daha dikkatli bir şekilde uyarlanmış programları desteklemeye ve sınırlı kaynakları etkili bir şekilde en üst düzeye çıkarmaya yardımcı olabilir. Politik alanda, filantropi desteğinin, kâr amacı gütmeyen kuruluşların ve yasal temsilin etkilerini anlamak, yasal ve politika ortamlarında yasal temsil ve korumaya yönelik ahlaki talepler için potansiyel ampirik gerekçeler de sağlayabilir. Nihayetinde, Amerikalı Müslümanlar gibi angaje toplulukların uygulamalarını anlamak, onlardan öğrenmek ve geliştirmek, zorunlu göçmenler için insan onurunu korumaya ve teşvik etmeye yönelik daha geniş bir hedefi destekleyebilir.

Öne Çıkan Faaliyetler

“Müslüman Amerikalıların Zekât Raporu” başlıklı rapor yayımlandı.

Muslim American Zakat Report 2022

T: 14.04.2022

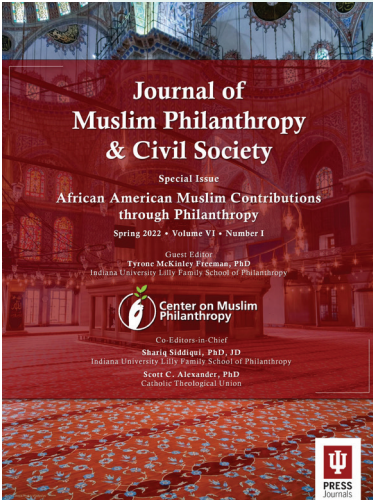
D: İngilizce

Ü: ABD

T: Rapor

Indiana Üniversitesi bünyesindeki Lilly Family School of Philanthropy tarafından yayımlanan raporda Müslüman filantropisinin bir parçası olan zekâtla ilgili bulgular incelenmiştir. Rapora göre Müslüman Amerikalılar 2021 yılında yerel ve uluslararası çapta 1.8 milyar dolarlık zekat fonu vermişlerdir.

<https://bit.ly/3WCwjVW>

Müslüman Filantropisi ve Sivil Toplum Dergisi'nin “Afro-Amerikan Müslümanların Filantropiye Katkıları” başlıklı özel sayısı yayımlandı.

Journal of Muslim Philanthropy & Civil Society, African American Muslim Contributions through Philanthropy, Special Issue

T: Bahar, 2022

D: İngilizce

Ü: ABD

T: Dergi

Müslüman Filantropisi ve Sivil Toplum Dergisi (Journal of Muslim Philanthropy & Civil Society-JMPCS) Indiana Üniversitesi Müslüman Filantropisi Merkezi (Center on Muslim Philanthropy bu Indiana University) tarafından çıkarılan yılda iki kez yayınlanan, çevrim içi hakemli bir dergidir. Dergi, Müslüman filantropisi ve sivil toplum kapsamında yapılan akademik araştırmalara katkı sunmaktadır. 2022 yılında son çıkan sayısında Afro-Amerikan Müslüman filantropiye sunduğu katkılar ele alınmıştır.

<https://bit.ly/3Hwh3RI>

Rusya Müslümanlarının Kimlik Arayışı

Muhammed Akhiyadov

Doktora Öğrencisi, İstanbul Teknik Üniversitesi Siyaset Bilimi ve Uluslararası İlişkiler Bölümü

Son 20 yıldır Rusya'da İslam söz konusu olduğunda en çok kullanılan kavramların başında "geleneksel İslam" kavramı gelir. İlk bakışta çeşitli uzmanların, gazetecilerin ve bürokratların sıkça dile getirdiği bu kavramın genellikle üzerinde düşünülmeden kullanıldığı söylenebilir. Ancak biraz daha derine indiğimizde bahis konusu söylemin sadece masum bir kavramdan ibaret olmadığı anlaşılacaktır.

Peki "geleneksel İslam" ile kastedilen İslam nasıl bir dindir? Bugün Rusya'da iktidarda olan Birleşik Rusya Partisinin Ulusal Politika ve Dini Kurumlar sorumlusu Abdul Hakim Sultıgov verdiği bir röportajda "Rusya İslam'ının kendi kendine yeterli olduğunu ve Rusya Müslümanlarının dünyadaki diğer Müslümanlara sadece hac günlerinde ilişki kurduğunu" ifade etmiştir. Buradan anlaşıldığı gibi Rusya yönetimi ülkesindeki Müslümanları, İslam dünyasının geri kalanından tamamen ayrı bir toplum olarak görmekte veya en azından öyle yansıtmaya çalışmaktadır.

Bu, sadece basit bir tartışma konusu değildir. Bilakis Rusya devletinin Müslüman toplumuna yönelik izlediği politikanın ana çizgisi haline gelmiştir. Bunun için önemli harcamalar yapılmakta ve aynı zamanda

bu tanıma uymayan ve/veya karşı çıkan unsurlara da gerektiğinde güvenlik aygıtı üzerinden sert baskılar uygulamaktadır.

"Geleneksel İslam"ın ne olduğu, bununla ne kastedildiği hakkında her türlü tartışmaya rağmen, pratikte gerçekten ciddi hiçbir şey söylenmemekte veya yazılmaktadır. Dolayısıyla bu kavramla tam olarak ne anlaşılması gerektiği konusunda net bir cevap da bulunamamaktadır.

"Geleneksel İslam"la kastedilen şey nedir? Rusya'daki İslam'ın sadece İslam olarak değil, aynı zamanda "geleneksel İslam" olarak tanımlanmasının nedeni nedir? Onu özel kılan şey nedir? Eğer Rusya'daki İslam geleneksel ise o zaman geleneksel olmayan İslam da mı vardır? Söz konusu bu geleneksel İslam hangi gelenek tarafından temsil edilmektedir? Sadece 20. yüzyılda siyasi rejimi üç defa (Çarlık, Sovyet ve Rusya Federasyonu) değişen Rusya'nın gelişiminde hangi tarihsel dönemin geleneğine denk gelmektedir? Rusya'da bu ve bunlara benzer sorular üzerine birçok tartışma yapılmasına rağmen hâlâ elle tutulur cevaplar verilememektedir.

Gelenekçilikle Hanefi veya Şafii gibi belli bir mezhep veya belli bir tasavvuf akımı kastediliyorsa, bu da makul bir cevap de-

ğildir. Zira söz konusu mezhep ve akımlar sadece Rusya'da değil birçok ülkede çok daha köklü ve geleneksel bir şekilde yaşatılmaktadır. Eğer "geleneksel İslam" kavramıyla Müslümanların dinî idareleri kastediliyorsa, pek çok Müslüman ülkede buna benzer kurumlar vardır. Eğer bu kavramla gayrimüslimler ile iyi komşuluk ilişkileri içinde yaşam deneyimine gönderme yapılmaya çalışılıyorsa, bu da Rusya'ya has olan bir durum değildir. Zira diğer dinlerin mensuplarıyla, özellikle de Hıristiyanlar ve Yahudilerle iyi ilişkiler, tarih boyunca İslam dünyasında geçerli olan bir durumdur.

Ayrıca İslam ulusal veya bölgesel çizgilerle bölünemez. Elbette İslam'ı yaşama biçimleri ülkeden ülkeye, toplumdan topluma, şehirden şehre hatta kişiden kişiye farklılık gösterebilmektedir. Ancak bu, her ülkede birbirinden kopuk farklı İslam'ın var olduğu anlamına gelmez. Zira İslam, bu toplumsal çeşitliliğine rağmen bir bütündür. Aksi takdirde, sürekli bilgi ve fikir akışı ve karşılıklı diyalog olmaksızın Müslüman toplumlar gelişemezler. Dolayısıyla herhangi bir ülkede Müslüman dünyanın geri kalanından ayrı bir İslam'dan bahsetmek imkânsız bir durumdur.

Sovyetler Birliği deneyimi burada verilebilecek en iyi örnektir. Zira SSCB'deki Müslüman toplumun İslam dünyasından tamamen tecrit edilmesi trajik sonuçlara yol açmıştır. Nitekim bağımsızlığı yeni kazanan eski SSCB ülkelerine yeni dini düşünce akımlarının girmeye başlamasıyla bu ülkelerde radikalleşme dalgası ortaya çıkmıştır.

Diğer taraftan Batı'da da "geleneksel İslam" kavramına benzer bir kavramın üretilmeye

Rusya'daki geleneksel İslam ile Batı'daki ılımlı İslam kavramları aslında kardeş kavramlardır. Tek farkları ise Rusya'nın geleneksel İslam kavramıyla Müslümanları liberal değerlere uygun hale getirmeye değil, onlarda geleneksel Rus devlet düzenine sadakat yaratmaya çalışıyor olmasıdır.

çalışıldığı belirtilmelidir. Orada "geleneksel İslam" yerine "ılımlı İslam", "liberal İslam" "Avrupa İslam"ı gibi kavramlar kullanılmaktadır. Hepsinin ortak paydası, İslam dinini modern Batı liberal değerlerine "uydurma" ihtiyacını dile getirmeleri ve kendileriyle çelişen her şeyi bir kenara atmalarıdır. Başka bir deyişle, kişinin İslam olmadan nasıl Müslüman olabileceğine dair bir gerekçe sunmaya çalışılmaktadır.

Rusya'daki geleneksel İslam ile Batı'daki ılımlı İslam kavramları aslında kardeş kavramlardır. Tek farkları ise Rusya'nın geleneksel İslam kavramıyla Müslümanları liberal değerlere uygun hale getirmeye değil, onlarda geleneksel Rus devlet düzenine sadakat yaratmaya çalışıyor olmasıdır. Nitekim Rusya'da İslam uzmanı olarak bilinen Roman Silantiev geleneksel İslam'ın ne anlama geldiğini şöyle açıklamaktadır: "Geleneksel İslam'a göre Müslümanlar Rusya devletine sadık olmalı ve gerektiğinde bu devlet için din kardeşlerine kar-

şı dahi savaşımalıdır. Aynı zamanda Rusya nüfusunun Ortodoks çoğunluğuna karşı saygılı olmalıdır.”

Yukarıdaki tanımdan hareketle Rusya devletinin yaymaya çalıştığı geleneksel İslam anlayışında iki hususun öne çıktığını söyleyebiliriz. Birincisi, çok uluslu bir nüfus yapısına sahip olan Rusya'daki Müslümanlar, Rusların eşitler arasında birinci olduğunu kabul etmelidir. Farklı bir ifadeyle Rus hâkimiyetini tanımaları gerekmektedir. İkincisi, Ortodoks Hristiyanlığının devlet dini olduğunu kabul etmeleri gerekmektedir. Bu anlayışın devamında ise buna karşı çıkan herkesin devlet düşmanı olarak tanımlanacağını tahmin etmek zor değildir. Nitekim karşı çıkanlar “aşırıcılık” veya “terörizm” gibi suçlamalarla karşılaşmaktadır.

Burada en büyük sorumluluk hiç şüphesiz Müslümanların resmî dinî idarelerine

düşmektedir. Söz konusu kurumların artık sadece fetva veren makamlar olmayı bırakarak ülkedeki Müslümanların kimliğini şekillendirme sürecine aktif olarak katılmaları ve aynı zamanda din-devlet (İslam-Rusya) ilişkilerinin doğru şekilde geliştirilmesi için gerçek ve etkili mekanizmalar yaratmaları gerekmektedir. Bu kurumlar gerçek anlamda Müslümanların kurumları haline gelmeden Rusya'daki Müslümanların sorunlarının çözümü imkansızdır.

Dinî İdarelerin Yapısı

Rusya'daki Müslümanların dinî idarelerinin en eskisi, Çariçe İkinci Katerina'nın kararıyla kurulan Orenburg Mahkeme-i Şer'iyyesi'nin halefi kabul edilen “Rusya Müslümanları Merkezi Dini İdaresi”dir. SSCB döneminde bu kurum, Avrupa Rusya'sı ve Sibirya Müslümanları Dinî İdaresi (ARSMDİ) adı altında hareket ediyordu ve

Fotoğraf 1. Putin ve Müslüman Dinî Liderler

yetkileri, Müslümanların ezici çoğunluğunu Tatarlar ve Başkırların oluşturduğu bölgelerde geçerliydi. 1980'den bu yana kurumun başkanlık görevini Talgat Taceddin yürütmektedir.

1990'ların başında SSCB'nin dağılması ve bugünkü Rusya Federasyonu'nun ortaya çıkmasıyla 74 yıl boyunca komünist rejimin baskısı altında yaşadıkten sonra inançlarını hayata geçirme özgürlüğüne kavuşan Rusya Müslümanları, artık daha fazla örgütlenmeye başlamıştı. Bununla birlikte 1990'ların başında ARSMDİ'nin parçalanma süreci başlamış ve çeşitli bölge müftülükleri ortaya çıkmıştır. Örneğin 1992'de Başkurdistan, Tatarstan, Saratov ve Volgograd müftülükleri açıldı. Birçok yönden bu hareketlenme, İslam üzerindeki emperyalist etkinin üstesinden gelme ve "normal" İslami hayatı yeniden canlandırma arzusundan kaynaklanmaktaydı. İdarenin başkanı Talgat Taceddin Sovyet geçmişine bağlı bir insan ve "devletin adamı" olarak kabul edilmektedir. 1990'larda kısa bir dönem için ARSMDİ yönetiminden bile uzaklaştırılmış, ancak birkaç ay sonra, ismi "Rusya Müslümanları Merkezi Dinî İdaresi" olarak değişen kurumun başına tekrar geçmiştir.

Taceddin, verdiği bir röportajda şöyle diyor: "Rusya'da Hıristiyanlarla birlikte yüz yıllardır yaşamakta olan Müslümanlar, açık, hoşgörülü ve benzersiz bir din kültürünü geliştirdiler. Rusya Müslümanları özgürlük ve demokrasi gibi modern uygarlık değerlerinin taşıyıcılarıdır". Bu tür fikirler Rusya Müslümanlarının tepkisini çekmekte ve dinî idareye karşı şüphe uyandırmaktadır.

Rusya Müslümanlarının yekpare bir yapıya sahip olabilmeleri için her şeyden önce söz konusu dinî idarelerin konsolide edilmeleri ve "modernleşmeleri" gerekmektedir. Zira bunu yapmadan Müslümanlar, ne kendi toplumsal sorunları çözme konusunda ne de dışarıdan gelecek çeşitli saldırılara karşı koyma konusunda başarılı olabilirler.

Siyasi ve ideolojik nedenlerle "Rusya Müslümanlarının Merkezi Dinî İdaresi"ne karşı olan şüphe, baş müftünün devlete olan sadakati ve çeşitli ticari kurumlarla olan şabibeli ilişkileri merkezden bağımsız yeni dini idarelerin ortaya çıkmasına yol açmıştır. Bu alternatif kurumlardan en önemlisi Rusya Müftüler Konseyi (RMK)'dir. 1996'da kurulan Konsey'in başkanlığına Ravil Gaynuddin getirildi. Konsey, Taceddin'in dini idaresinden ayrı olarak faaliyetlerine devam etmektedir. Bu konsey, esas olarak Müslüman Tatarları, aynı zamanda Kuzey Kafkasya dışında bulunan Tatar olmayan Müslüman topluluklarını bir araya getirmektedir.

Kuzey Kafkasya'da bulunan müftülükleri birleştiren kurum ise, 1998'de kurulan Kuzey Kafkasya Müslümanları Koordinasyon Merkezi'dir. Merkezin temel amaçları Müslüman örgütlerin faaliyetlerini koordine ederek İslam'ı yeniden canlandırmak, ra-

dikal örgütlere karşı koymak, Kuzey Kafkasya'da İslami eğitim kurumlarını açmak ve İslami normlar ile çelişmeyen, Kuzey Kafkasya'nın manevi, kültürel, ahlaki ve millî geleneklerinin yeniden canlandırılmasıdır. Söz konusu merkez, Dağıstan, İnguşetya, Çeçenistan, Kuzey Osetya, Kabardey-Balkar, Adigey, Karaçay-Çerkes ve Stavropol'un dinî idarelerini bir araya getirmektedir.

Sonuç itibarıyla bahis konusu Müslüman dinî idarelerde görevli din adamlarının bu-
ldukları bölgedeki halkla etkili ve verimli ilişkiler kurduğu söylenemez. Bu durumun temel nedenlerinden biri, bu kurumların çalışma tarzının günümüz toplumsal hayata uyarlanmamış olmasıdır. Bunun sonucu olarak aktif dindar gençliğin önemli bir kısmı Müslüman din adamlarına güvenmiyor, onları mevcut Rusya yönetiminin savunucuları, yozlaşmış memurlar ve hatta münafıklar olarak görüyor ve dolayısıyla gayri resmi bir ortamda kendine yeni dinî otoriteler arıyor. Bu da gittikçe nesiller arasında bir uçurum açıyor ve aynı zamanda gençlerin farklı akımların etkisi altında kalmalarına neden oluyor.

Bu sorun, din adamları arasındaki bölünmeyle daha da derinleşmektedir. Yukarıda

bahsedildiği gibi günümüzde Rusya'da Müslümanların birkaç tane merkezi dinî idare ve onlarca bölgesel müftülüğü vardır. Dolayısıyla Rusya Müslümanlarının yekpare bir yapıya sahip olabilmeleri için her şeyden önce söz konusu dinî idarelerin konsolide edilmeleri ve "modernleşmeleri" gerekmektedir. Zira bunu yapmadan Müslümanlar, ne kendi toplumsal sorunları çözme konusunda ne de dışarıdan gelecek çeşitli saldırılara karşı koyma konusunda başarılı olabilirler.

Ayrıca belirtmek gerekir ki Rusya Müslümanları bu dinî idarelerin yetkileri konusunda hemfikir değildir. Farklı bir ifadeyle toplumun bir kısmı dinî idareleri Müslümanların tek temsilcisi olarak görmemekte ve daha demokratik bir yapıyı savunmaktadır. Diğer taraftan günümüzde söz konusu dini idareler dışında Rusya Müslümanları birleştirebilecek başka otoritelerin de olmadığını belirtmek gerekir. Dolayısıyla onları tamamen ortadan kaldırmak yerine reforme ederek topluma hizmet eder hale getirilmeleri daha olumlu sonuçları doğuracaktır.

Malezya'da Yeni Bir Dönemin Başlangıcı: Başbakanlık Koltuğunda Enver İbrahim

Metin Zengin

Doktora Öğrencisi, Uludağ Üniversitesi İslam Tarihi ve Sanatları Programı

19 Kasım 2022 tarihinde yapılan erken seçimde oyların çoğunluğunu alan Enver İbrahim öncülüğündeki Umut İttifakı (Pakatan Harapan-PH) koalisyonu seçimden galip ayrıldı ve Enver İbrahim, Malezya'nın yeni başbakanı olarak görevine başladı. 2018 yılında yapılan genel seçimlerden sonra üç başbakan değiştiren Malezya'daki siyasi istikrarsızlık Enver İbrahim'in parlamentodan güvenoyu almasıyla son buldu.

Malezya, 2018 yılında yapılan genel seçimlerden sonra siyasi istikrarı bir türlü kuramıyordu. Nitekim Necip Rezak öncülüğündeki Birleşik Malezya Partisinin (United Malays National Organisation-UMNO) seçimleri kazanacağına kesin gözüyle bakılıyordu. Mahathir Muhammed liderliğindeki Pakatan Harapan beklenmedik bir şekilde seçimlerden galip olarak ayrılmıştı. 2018 yılındaki genel seçimlerde Mahathir Muhammed'in seçimz aferi Malezya'nın siyasi tarihi açısından önemli bir dönüm noktasını oluşturuyordu. Öncelikle ilk defa UMNO dışında başka bir parti seçimleri kazanmıştı. Ayrıca bu partinin adayı, siyasi hayatının tamamını UMNO'da geçiren ve yirmi iki yıl aralıksız (1981-2003) başbakanlık yapan Mahathir Muhammed idi. Mahathir Muhammed aslında 2003 yılında kendi isteğiyle siyaseti bırakarak emekliliğe ayrıldığını ifade etmişti. Ancak, 2008-2018 yılları arasında başbakanlık yapan Necip Rezak döneminde yapı-

lan yolsuzluklar ve Necip Rezak ve eşinin bu yolsuzluklara adlarının karışması Mahathir Muhammed'in siyasete geri dönmesinin en büyük nedenini oluşturmuştu.

2018 yılındaki seçimlerden galip çıkan PH, Mahathir Muhammed öncülüğünde bir hükümet kurdu. Ancak, bu hükümetin ömrü uzun süreli olmadı. Seçimlerden birkaç ay sonra PH koalisyonu içerisindeki bazı partiler koalisyonu terk etti. Koalisyonun dağılmasıyla parlamentoda çoğunluğu kaybeden PH'nin başbakan adayı Mahathir Muhammed istifa etti. Mahathir'in istifası ülke içerisinde uzun süren tartışmalara neden oldu. Mahathir'den sonra UMNO'nun desteğini alan Muhyiddin Yasin, sultanın onayını da alarak başbakan koltuğuna oturdu. Ancak, Muhyiddin Yasin Covid-19 önlemleri kapsamında ülkede olağanüstü hâl ilan ederek parlamentoyu süresiz tatil etti. Muhyiddin Yasin'in parlamentoyu tatil etmesi, güvenoyunu alamama endişesinden kaynaklanmaktaydı. Nitekim eleştirilerin artması nedeniyle Muhyiddin Yasin 16 Ağustos 2021 tarihinde istifa etti ve yerine UMNO'nun adayı İsmail Sabri başbakan olarak görevi devir aldı. İsmail Sabri'nin başbakan olmasında parlamentodan ziyade Sultan Abdullah'ın desteği etkili olmuştu. Sultan ayrıca, ülkenin içinde bulunduğu sıkıntılı süreçten geçmesi için güvenoyunun alınmasının zorunlu olmadığını belirtmişti.

Enver İbrahim dışarıdan bakıldığında “İslamcı” bir siyasetçi olarak tanınmaktadır. Ancak, iç siyasette daha çok liberal demokrat bir çizgide durmaktadır ve en az desteği muhafazakâr kesimden almaktadır.

Bu durum siyasi istikrarsızlığın devam etmesine neden olmuştu. Ayrıca, Covid-19 sürecinin iyi yönetilememesi, ülkede ciddi ekonomik darboğazın yaşanmasına sebep olmuş, milyonlarca insan işini kaybetmişti. Bir taraftan ekonomik sıkıntılar diğer taraftan siyasetteki istikrarsızlık Malezya'nın erken seçime gitmesinin temel nedenlerini oluşturmuştu. Eylül 2023 tarihinde yapılması öngörülen genel seçimler Başbakan İsmail Sabri'nin parlamentoyu feshetmesiyle erkene alınmıştı. 19 Kasım'da yapılan seçimlerden Enver İbrahim öncülüğündeki PH tarafından kazanılması Malezya için yeni bir dönemi başlatmıştır.

Enver İbrahim ve Siyasi Mücadelesi

Malezya bağımsızlıktan sonra kurduğu siyasi istikrar sayesinde Güneydoğu Asya ve Müslüman ülkeler içerisinde önemli ülkelerinden biri haline gelmiştir. Malezya'nın siyasi ve ekonomi alanında gösterdiği bu ilerleme şüphesiz yetiştirdiği devlet adamlarına borçludur. Bunlar içerisinde; yirmi iki yıl kesintisiz bir şekilde başbakanlık yapan Dr. Muhammed Mahathir ve yarım asırdır Malezya'nın siyasi hayatında mücadelesini sürdüren En-

ver İbrahim'in önemli bir yeri bulunmaktadır.

Enver İbrahim gençlik yıllarından itibaren siyasi faaliyetler içerisinde bulunan Malezya'nın yetiştirdiği önemli devlet adamlarındandır. 1970'li yılların başında kuruluşunu ve başkanlığını yaptığı Malezya İslami Gençlik Örgütü (ABIM) ile ön plana çıkan Enver İbrahim 1981 yılında UMNO'ya katılmıştır. Enver'in UMNO'ya katılması Mahathir Muhammed'in teşvikiyle olmuştur. UMNO'da bulunduğu sırada kültür, tarım, eğitim, maliye bakanlığı gibi önemli mevkilerde görevler alan Enver İbrahim, başkanlığı sırasında Mahathir Muhammed'in yakın çalışma arkadaşlarından birisi olmuştur. Bu dönemde Mahathir'le baba-oğul ilişkisi içerisinde olan Enver İbrahim ayrıca başbakan yardımcılığı ve parti başkanlığı gibi görevleri de üstlenmiştir Enver İbrahim 1982 yılından 1998 yılına kadarki dönemde başbakan yardımcılığı, eğitim, ekonomi, kültür, tarım, gençlik ve spor bakanlıklarını yapmıştır. 1997 yılındaki “Asya Ekonomi Krizi”nde başbakan yardımcısı ve ekonomi bakanı olarak başarılı bir siyaset izlemiş ve Asiamoney tarafından yılın ekonomi bakanı seçilmiştir. Ancak 1999 yılında taciz ve yolsuzluk suçlamasıyla tutuklanan Enver İbrahim dokuz yıl hapse mahkûm edilmiştir. Enver İbrahim'in hapsedilmesi uzun yıllar boyunca Malezya'nın iç siyasetinde tartışılan konulardan birisi olmuştur. Ne var ki bu olay daha çok Mahathir Muhammed'in siyasi bir hamlesi olarak algılanmıştı. Çünkü Enver İbrahim hem parti içerisinde hem de halk içerisinde etkisi giderek artmaktaydı.

2004 yılında hapisten çıkan Enver İbrahim, Mahathir Muhammed'in 2003 yılında siyasetten çekilmesiyle, Malezya siyasetinin en

önemli figürü haline gelmiştir. 2008 yılından 2015 yılına kadar ana muhalefet partisinin başında siyasi mücadelesini devam ettiren Enver İbrahim, 2015 yılında ikinci bir taciz suçlamasıyla yakalanarak beş yıl hapse mahkûm edildi. Hapishanedeyken Mahathir Muhammed öncülüğünde kurulan PH Koalisyonuna katılan Enver, 2018 seçimlerine bu koalisyonla girmiştir. Enver İbrahim mahkûm olduğu yıllarda eşi Dr. Wan Azizah ve kızı Nurul İzzah siyasi mücadelesini devam ettirmişlerdir. Nitekim eşi Dr. Wan Azizah 2018 yılında yapılan seçimlerden sonra başbakan yardımcılığı görevini üstlenmiştir.

2018 yılındaki seçimlerde PH Koalisyonun başbakan adayı Mahathir Muhammed'in seçim vaatlerinden birisi; Enver İbrahim'i hapishaneden çıkarmak ve iki yıl sonra başbakanlığı ona devretmektir. Nitekim, Mahathir sözünü yerine getirmiş ve seçimlerden birkaç ay sonra Enver İbrahim'in mahkûmiyetine son vermiştir. Ancak, seçimden iki yıl sonra PH Koalisyonundaki bazı partilerin

desteğini çekmesi ve sonrasında gelen istifaya Enver İbrahim'in başbakanlık hayallerini kesintiye uğratmıştır. Mahathir'in istifa etmesinden sonra Enver İbrahim başbakanlık için bazı girişimlerde bulunmuş ise de yeterli desteği alamamıştır.

Enver İbrahim, dışarıdan bakıldığında dünyadaki önemli İslamcı siyasetçilerden sayılmaktadır. Nitekim Malezya'da; eğitimden, hukuka, ekonomiden, helal gıdaya kadar hayata geçirilen ve bugün farklı ülkelerde uygulanan İslamlaştırma (Islamization) politikalarında Enver İbrahim'in önemli katkıları bulunmaktadır. Ancak Enver, iç politika da muhafazakâr bir liderden ziyade liberal demokrat bir çizgide durmaktadır. Daha da önemlisi Enver İbrahim'in Malezya'nın önemli siyasi hareketlerinden olan PAS İslam Partisi ve muhafazakâr milliyetçi Birlik (BERSATU) Partisiyle önemli fikir ayrılıkları bulunmaktadır. Bu fikir ayrılığının temelinde Malezya'daki gayrimüslimlerin ülkedeki konumu gelmektedir. Muhafazakâr PAS İ-

Fotoğraf 1. Malezya Başbakanı Enver İbrahim

lam Partisi ve milliyetçi muhafazakâr BERSATU Partisi ülkede sayıları %30 olan gayrimüslim Çinli ve Hintlilerin, Malay asıllı Müslümanlarla eşit haklara sahip olmasını yanlış bulmaktadır. Muhafazakâr ve muhafazakâr milliyetçilere göre Malezya'nın asıl sahipleri Malay Müslümanlardır ve İngiliz sömürgeci döneminde Malezya'ya getirilen Çinli ve Hintliler, Malay kültürüne İslam dinine bir tehdit oluşturmaktadır. Enver İbrahim ve Mahathir Muhammed çizgisindeki siyasetçiler ise ülke ekonomisinin belkemiğini oluşturan Çinli ve Hintlilerin, Malay Müslümanlarla eşit haklara sahip olması gerektiğini ve ülkenin ancak bu şekilde kalkınabileceğini savunmaktadır. Bu sebeple Enver İbrahim'i desteklemeyen ve politikalarını eleştirenlerin büyük çoğunluğu muhafazakâr ve muhafazakâr milliyetçilerden oluşmaktadır. Bu yönüyle bakıldığında Enver İbrahim'i muhafazakâr ya da İslamcı bir lider olarak tanımlamanın çok doğru olduğunu söylemek mümkün değildir.

Enver İbrahim dışarıdan bakıldığında "İslamcı" bir siyasetçi olarak tanınmaktadır. Ancak, iç siyasette daha çok liberal demokrat bir çizgide durmaktadır ve en az desteği muhafazakâr kesimden almaktadır. Enver İbrahim'in ülkedeki Çinli ve Hintlilere yönelik yapıcı politikaları muhafazakâr ve muhafazakâr milliyetçiler tarafından eleştirilmektedir.

Seçimleri Nasıl Okumalı?

19 Kasım'da yapılan seçimlerde PH Koalisyonunu oyların %37'sini alırken PAS İslam Partisi ve milliyetçi muhafazakâr BERSATU Partisinin kurmuş olduğu Perikatan Nasional (Ulusal Birlik) Koalisyonu oyların %30'unu alarak ikinci sırada yer aldı. Ayrıca parti bazında en

fazla oyu PAS İslam Partisi aldı. Bu durum özellikle muhafazakâr Malayların, Enver İbrahim'e karşı PN Koalisyonunu desteklediğini göstermesi açısından önemlidir.

19 Kasım 2022 tarihinde yapılan seçimde PH Koalisyonun başbakan adayı olarak giren ve seçimi kazanan Enver İbrahim'e en büyük eleştiriler yine Malay Müslümanlardan gelmiştir. Nitekim PH Koalisyonu içerisinde yer alan Demokrat Hareket Partisi (Democratic Action Party-DAP) Çinliler kurduğu ve desteklediği önemli partilerden biridir. Çinlilerin, Enver İbrahim'i desteklemesi ise muhafazakâr Malaylar tarafından eleştirilmektedir.

Liberal Demokrat bir çizgi izleyen UMNO'nun öncülüğündeki Barisan Nasional Koalisyonu (Ulusal Cephe-BN) ise tarihindeki en düşük oy oranını sahip oldu. UMNO'da oy kaybına parti içerisindeki yolsuzluklar sebep olmaktadır. Özellikle, Necip Rezak'ın başbakanlığı döneminde kamuya ait 1 milyar doların yurtdışında kaçırılması büyük tartışmalara sebep olmuştu. Yolsuzlukla suçlanan Necip Rezak yakalanarak on iki yıl hapse mahkûm edilmiştir. Halkın UMNO'ya olan güveninin azalması ise Enver İbrahim öncülüğündeki PH Koalisyonuna yaramıştır.

Enver İbrahim'in parlamentodan güvenoyunu alması ve yine parlamentoda UMNO tarafından desteklenmesi Malezya'da siyasi istikrarın kurulması açısından önemli gelişmelerdir. Enver İbrahim'in seçilmesi özellikle Covid-19 pandemisi boyunca Malezya'nın sarsılan ekonomisinin onarılması açısından umut vericidir. Sonuç olarak elli yıllık siyasi mücadelesinden sonra 74 yaşında başbakanlık koltuğuna oturan Enver İbrahim'in Malezya için yapacak çok şeyi bulunmaktadır.

Öne Çıkan Faaliyetler

“Yolsuzluğu, eşitsizliği ve enflasyonu Malezya’nın Enveri düzeltebilir mi?” başlıklı analiz yayımlandı.”

Can Malaysia’s Anwar fix corruption, inequality and inflation?

T: 25.11.2022

D: İngilizce

Ü: Malezya

T: Analiz

Harris Zainul, Malezya’nın yeni seçilen başbakanı Enver İbrahim’in salgın sonrası Malezya’da karşı karşıya kalınan ekonomik zorluklarla nasıl baş edeceğine dair bir değerlendirmede bulundu.

<https://www.isis.org.my/2022/11/25/can-malysias-anwar-fix-corruption-inequality-and-inflation/>

“Halkın Güçlendirilmesi Ulusal Birliğin Anahtarıdır” başlıklı analiz yayımlandı.

Grassroots empowerment key to national unity

T: 07.12.2022

D: İngilizce

Ü: Malezya

T: Analiz

Denison Jayasoori kaleme aldığı analizde Malezya’daki 15.genel seçimin ardından yeni bir Malezya’nın inşası ve özlemi içinde olduğundan bahsetti. Malezya siyasetinde büyük bir değişim olarak görülen seçimler sonrasında Malezya’daki siyasi ortamı değerlendirdi.

<https://www.isis.org.my/2022/12/07/grassroots-empowerment-key-to-national-unity/>

Medya Küresel Çatışmaların Tam Ortasında Duruyor

Metin Mutanoğlu

TRT Arabi Eski Genel Yayın Yönetmeni

Teknolojinin gelişmesiyle birlikte Batı ülkelerinde geleneksel medya yerini daha çok yeni medya unsurlarına bırakmıştır. Buna karşın yoksul ülkelerde medya, toplum ve siyaset üzerinde hâlâ çok güçlü ve etkilidir. Bu analizde Amerika Birleşik Devletleri (ABD), Avrupa ve Arap medyası karşılaştırmalı olarak incelenecektir.

Batı medyasına bakıldığında artık yalın şekilde haberi sunan değil; analiz eden, anlamlandıran ve derinleştiren bir dilin var olduğu görülmektedir. Geçmişten bugüne Amerikan medyasının önemli bir geleneği olan bu tarz, kendini dijitalleşen medyaya da uyarlamıştır. Her ne kadar bir önceki Başkan Donald Trump'ın üslubu nedeniyle Amerikan medyasında vatandaşları için şok edici, Amerikan rüyasına gölge düşürücü bir döneme şahit olunsada taraflı davranan medyanın buna rağmen haberi okuyucusuna bütün yönleriyle sunmaya ve doyurucu olmaya devam ettiği görülmüştür.

ABD Medyası

Yeni medyaya karşı ayakta kalabilmeyi başaran ABD basını geleneksel gazeteciliği dijitale dönüştürmüştür. Ülkenin en saygın gazetelerinden The New York Times, bu anlamda ilk ciddi adımı atan medya kuruluşu olmuştur. 172 yaşındaki gazete 2014'te 700 bin civarındaki aboneyle başladığı dijital yayıncılığa bugün 5.6 milyon çevrimiçi aboneyle devam etmektedir. Aylık 2 dolar olan abonelik bedeli gazeteye toplamda her ay 11.2 milyon dolar kazandırmaktadır. Ülkenin ikinci en çok satan gazetesi *The Wall Street Journal* da dijitalleşen yüzüyle artık basılı yayıncılığı değil, cep telefonlarını ve tabletleri öncelemektedir. Gazetenin 3.2 milyon abonesi bulunmaktadır. Aylık çevrimiçi geliri ortalama 3.2 milyon dolardır. Amerikan medyasının üçüncü büyük gazetesi *The Washington Post* da dijital yayıncılığa ağırlık vermesinin ardından abone sayısını 3 milyonun üzerine çıkarmıştır. Aylık ortalama bir dolar olan abone ücreti gazeteye her ay minimum 3 milyon dolar gelir getirmektedir.¹ Bu durum elbette bir yandan Amerikan halkının gazete okuma kültürünü değiştir-

1 Ayrıntılı bilgi için bkz.: <https://bit.ly/3DfaW6m>

tirirken diğer yandan ülkedeki medya kuruluşlarını hızlıca dijitalleşmeye teşvik etmektedir. Önemli olan gazetelerin siyaseten ve editöryal olarak nerede durduklarıdır. Alışılmış başkanlar ve söylemlerin dışına çıkan Trump dönemi incelediğinde Amerikan medyasının dokusunda ciddi oynamalar ve değişimler olmuştur. Özellikle ülkenin en büyük gazeteleri ve etkili televizyonlarının tarafsızlıklarını kaybettiği ve Trump'ı devirmek için yoğun şekilde muhalif yayın yaptığı görülmüştür. Trump'ın CNN'yi "fake news" (yalan haber) olarak tanımlaması bu savaşın sembolik tarafı olmuştur. Gerek CNN gerekse bahse konu gazeteler yekvücut şekilde her gün Trump aleyhine yayınlar yapıp, seçmen üzerinde ve seçimin gidişatında etkili olmuştur. Geleneksel olarak Demokratları desteklediği söylenen *The New York Times* bu dönemde söylemleri haklı çıkararak açıktan Trump karşıtlığı yapmıştır. 2017 yılında medyayı hedef alan Trump Twitter'da yaptığı bir paylaşımda *The New York Times*, CNN ve CNBC'yi doğrudan hedef alıp "Bunlar ve daha birçok sahte basın, benim değil Amerikan halkının düşmanıdır" demiştir.² Trump 17 Aralık 2021'de İsraili gazeteci Barak Ravid'in podcast yayınında da Evanjelic Hristiyanların ABD'de yaşayan Yahudilerden daha fazla İsrail'i sevdiklerini söyledikten sonra şu ifadeleri kullanmıştır: "The New York Times İsrail'den nefret ediyor, Onu bir Yahudi yönetiyor. Sulzberger ailesini kast ediyorum."³

Avrupa kanallarının Arap dünyası üzerinde önemli etkisi bulunmaktadır. Başta BBC olmak üzere France24 ve DW Arapça, yayınlarıyla bir yandan Arap dünyasındaki siyasi hareketlenmeleri diğer yandan toplumsal gidişatı yönlendirmeye çalışmaktadır.

Avrupa Medyası

Avrupa medyası incelediğinde dijitalleşme serüvenine geç girmenin zorluğunu yaşadıkları söylenebilmektedir. İngiltere'de en çok satan gazete halk haberleriyle bilinen *The Sun*, son yıllarda basılı müşterilerini kaybederek dijital yayıncılığa yönelmektedir. 7 yıl önce ortalama 7 milyon satan gazete şimdi 1.2 milyon basılı gazete satmaktadır.⁴ Avrupa Birliği (AB) ülkeleri arasında ise basılı gazeteyi en çok satan ülke Almanya'dır. Almanya'da günlük olarak 12.3 milyon gazete satılmaktadır. Alman halkının gazete okuma kültürünü hemen terk etmediği görülmektedir. Diğer yandan dijital yayınlara da medyada ağırlık verilmeye başlanmıştır. Fransa'da başta *Le Monde* olmak üzere her gün 12 milyon gazete basılmaktadır. Gazetelerin muhtevasına baktığımızda özellikle yerel içerikler ve Avrupa Birliği'nin iç meselelerinin etrafıca

2 Bkz.: <https://cnn.it/3kS4Pi7>

3 Bkz.: <https://bit.ly/3WlrHNs>

4 Bkz.: <https://bit.ly/3Djkl07>

Arap medyası 1996'da yayın hayatına başlayan Aljazeera televizyonunun kurduğu dili genel bir tarz olarak uygulamaktadır. 20-30 yıllık diktatörlerin yönetimindeki ülkelerin tek sesli devlet televizyonlarını bir anda etkisizleştiren ve uydular üzerinden evlere sızan kanal, şüphesiz Arap devrimlerinin lokomotif gücü olmuştur.

yer aldığını görülmektedir. 2020'nin başı itibarıyla de Covid-19 salgınının geniş ayrıntılarıyla medyada yer aldığına, özellikle uluslararası gündemi takip eden medyanın Libya, Rusya, Türkiye konularını önceliklerine tanıklık edilmektedir.

Avrupa basınını incelediğimizde ele almamız gereken en önemli medya kuruluşu BBC (British Broadcasting Corporation) olmalıdır. BBC, finansmanı doğrudan kraliyet himayesinde olan, televizyon ruhsatlarından gelen vergilerle sağlanan dünyanın en eski yayın kuruluşlarından biridir. Yönetim kurulu başkanını kraliyet ailesi belirlemekte ve İngiliz parlamentosuna karşı sorumluluğu bulunmaktadır. BBC, Britanya Krallığının (İngiltere ve Kuzey İrlanda) gölgesinde geleneksel olarak devam ettirdiği televizyon yayınlarına yeni medyanın unsurlarını da

dâhil etmeye başlamıştır. Kuruluşun sahip olduğu kanallar ve radyolar sadece İngiliz ve İrlanda halklarını hedeflememektedir ve yurtdışı yayınları daha büyük bir ağırlığa sahiptir. Otuzun üzerinde dilde yayın yapmaktadır. BBC de Avrupa'nın diğer kanallarında olduğu gibi bireysel özgürlüklerin propagandası üzerinden LGBTI+'nın yaygınlaştırılması için yoğun çaba harcamaktadır. Bu propaganda bütün yayın dillerinde devam ettirilirken her ay mutlaka birkaç hikâye bilinçli şekilde servis edilmektedir. Bu BBC'nin Türkçe yayınlarında da yoğun şekilde görülmektedir.⁵ Ayrıca toplumun muhafazakârlığını da hedef alan yayınlara sıkça rastlanmaktadır.

Avrupa kanallarının Arap dünyası üzerinde önemli etkisi bulunmaktadır. Başta BBC olmak üzere France24 ve DW Arapça, yayınlarıyla bir yandan Arap dünyasındaki siyasi hareketlenmeleri diğer yandan toplumsal gidişatı yönlendirmeye çalışmaktadır. Muhammed Mursi'nin cumhurbaşkanlığı döneminde Mısır'da başlatılan İhvan (Müslüman Kardeşler) karşıtı medya faaliyetlerine BBC'nin net şekilde iştirak ettiği görülmüştür. 5 Temmuz 2012'de BBC'de yayınlanan "Müslüman Kardeşler turistlere ağır kurallar uygulayacak mı?" haberi buna örnektir.⁶ 8.4 milyon Twitter takipçisi olan BBC Arabic kanalı bugün daha soğukkanlı ancak toplumsal değişimleri hedefleyen bir yayın faaliyeti içindedir. France24 ve DW Arabic kanalı da özellikle eşcinselliği özendiren, normalleştiren ve buna karşı çıkma-

5 Bkz.: <https://bbc.in/3XXibrA>

6 Bkz.: <https://bbc.in/3Y7v2Yk>

Fotoğraf 1. Irak Savaşında Aljazeera

yı anormallik sayan bir dil kullanmaktadır. Öte yandan Rusların da Arap dünyasında etkili olmak için sahip oldukları Russia Today Arabic televizyon haber kanalı, Arap dünyasında Moskova yönetimine karşı sempatiyi artırma ve siyasi güç devşirme hedefiyle yayıncılık yapmaktadır. Kanal sık sık Putin'in konuşmalarını, Rus ekonomisinin gücünü, Rus askeri sanayisinin etkinliğini yaptığı özel programları ekrana taşımaktadır. Amerika'nın, Irak'ı işgal ettiği günlerde Atlanta'da kurduğu El-Hurra televizyonu da ilk zamanlar Irak'ın işgalini meşrulaştırmak için yaptığı yayınları şimdi daha çok Beyaz Saray yönetiminin küresel etkisini anlatmaya çevirmiştir.

Arap Medyası

Arap medyası 1996'da yayın hayatına başlayan Aljazeera televizyonunun kurduğu dili genel bir tarz olarak uygulamaktadır. 20-30 yıllık diktatörlerin yönetimindeki ülkelerin tek sesli devlet televizyonlarını bir anda etkisizleştiren ve uydular üzerinden evlere sızan kanal, şüphesiz Arap devrimlerinin lokomotif gücü olmuştur. Devrilmek üzere olan her diktatör açıkça Aljazeera'yı hedef alan açıklamalar gerçekleştirmiştir. Mısır'da 3 Temmuz 2013'te gerçekleşen darbenin ardından Aljazeera muhabirleri tutuklanarak aylarca cezaevinde tutulmuştur. Tahrir meydanında bulunan Aljazeera ofisi darbeciler tarafından basılmış ve ardından darbe destekçileri tarafından

yakılmıştır. Arap Baharı'nın üzerinden 11 yıl geçmiş ve Ardından birçok ülkede yeni televizyonlar ve gazeteler kurulmuştur. Ancak bunları incelediğimizde görülen şudur:

1. Arap Baharı sonrası oluşan medya, teknik olarak profesyonel bir görüntüye sahip olsa da içerik olarak rejimlerin korunması için etkili bir politik unsura dönüşmüş durumdadır.
2. Eskiden devlet televizyonları eliyle yapılan tek sesli yayıncılık şimdi çok seslilik görüntüsü altında rejim propagandası yapmaktadır. Mısır medyası çarpıcı örnek olarak gösterilebilir. 2012 yılında Mısır'ın demokratik yöntemle seçilmiş ilk Cumhurbaşkanı Muhammed Mursi'ye karşı başlayan sokak hareketlerinin yönünü bağımsız gibi görünen, ancak Mısır elitlerinin ve derin devlet yapısının etkisindeki medya belirlemiştir. Kasım 2012'de devletin elindeki El-Ahram, El-Cumhuriye dışındaki bütün gazeteler, ülkedeki tansiyonu artırmak ve Mursi'yi hedef haline getirmek için bir günlüğüne yayınlarını durdurup ertesi gün "Mursi'ye kırmızı kart" manşetiyle çıkmışlardır. Televizyonlardan yoğun bir şekilde Mursi karşıtı yayınlar yapılmıştır. Bugün ise aynı televizyonlar ve gazeteler mevcut rejimlerin bekasını sağlamak için var güçleriyle çalışmak-

tadır. Temel konuları ise İhvan karşıtlığı ve seküler toplum inşasıdır.

3. Arap dünyasındaki güçlü etkisini dikkate alındığında Dubai merkezli Al-Arabiya kanalı da önemli bir medya kuruluşudur. Aljazeera ne kadar değişimden yana bir dil ve yayın yapıyorsa Al-Arabiya kanalı da statükonun korunması, Mısır'da Sisi'nin devamı, İsrail ile normalleşme adımları gibi bölge halkının desteklemediği konularda yayın yapmaktadır. Biri özgürlükleri savunurken diğeri baskıcı rejimlere ciddi bir medya desteği vermektedir. Burada Arap sokağının en çok izlediği bu iki kanalın iki ayrı insan tipi oluşturduğunu söylenebilir. Aljazeera izleyen ortalama bir Arap vatandaşı Türkiye'ye karşı büyük sempati beslerken, Al-Arabiya'nın yayınlarından bilgi alanlar Türkiye nefretiyle dolmaktadır.

Sonuç olarak, son yıllarda özellikle Körfez medyasında Al Arabiya, SKY Arabic kanalları gibi Türkiye eksenine karşı ağır saldırıların toplumu etkileme amacı taşıdığı gözlemlenmiştir. Trump sonrası bölgede kartların yeniden karıldığını ve çarpışan eksenler yerine daha ılımlı bir dönemin başlayacağı görülmektedir. Diğer yandan geleneksel medyanın ve özellikle gazetelerin hala Arap sokağındaki etkisine de şahit olunmaktadır.

İslam Siyaset Teorisine Çağdaş Bir Katkı: Abdolvahhap el-Efendi

Selvanur Demircan

Yüksek Lisans Öğrencisi, İstanbul Üniversitesi Siyaset Bilimi ve Uluslararası İlişkiler Bölümü

Sudanlı siyaset bilimci Abdolvahhap el-Efendi, İslam ve demokrasi, İslam ve modernite, Batı'da İslam, Sudan ve Orta Doğu siyaseti gibi konular başta olmak üzere siyaset bilimi disiplinin çeşitli alanlarında önemli çalışmaları olan bir düşünürdür. Hartum Üniversitesinde lisans, Wales Üniversitesinde yüksek lisans ve Reading Üniversitesinde doktora eğitimini tamamlayan El-Efendi, hâlihazırda Doha Lisansüstü Çalışmalar Enstitüsü (Doha Institute for Graduate Studies) başkanlığı görevini yürütmektedir. Daha öncesinde aynı enstitüde dekanlık; Westminster Üniversitesinde de Demokrasi ve İslam Programı'nın kurucu koordinatörü olarak görev almıştır. Ayrıca Norveç, Chicago, Oxford, Cambridge gibi çeşitli yerlerdeki üniversite ve enstitülerde akademisyenlik yapmıştır. Çok sayıda kitabı ve makalesi olan El-Efendi'nin önemli eserleri arasında *Modernite ve İslam'ı Yeniden Düşünmek*, *Sudan'da Devrim ve Siyasi Reform*, *Nasıl Bir Devlet?* başlıklı kitapları yer almaktadır.

El-Efendi İslam devleti tartışmalarına özgün bir bakış sunarak çağdaş İslam siyaset düşüncesine önemli bir katkılarda bulunmuş bir isimdir. El-Efendi, bir İslam devletinin yani İslami siyasi toplumunun nasıl olması gerektiğiyle ilgili kendi fikir ve teorilerini geliştirerek ana akım İslamcılardan farklıla-

şan bir söylem üretmiştir. Liberal düşünce geleneğine oldukça yakın bir çizgide duran El-Efendi, aynı zamanda diğer çalışmalarında İslam ve demokrasinin uyumuna dair argümanlar geliştirmiştir.

İslam Devleti Üzerine Klasik ve Çağdaş Tartışmalar

El-Efendi'ye göre modern devlet normsuz bir boşlukta inşa edilmiş; kendi normlarını kendisini yaratmıştır. Modern devlet, kendi koyduğu normların dışında hiçbir ilke ve sabiteyi tanımayan bir sistemdir. Hobbes, Locke, Hegel gibi modern devlet teorisyenleri ile İbn Haldun arasında mukayeseli bir okuma yapan El-Efendi, İbn Haldun'dan itibaren devlet teorilerinde faziletli insan ve faziletli toplum görüşlerinin sarsıldığını düşünmektedir. El-Efendi'ye göre, düşüncesinde "Machiavelleci" bir bakış bulunan İbn Haldun, dini sosyal düzen ve devletin temeli olarak kabul eden Müslüman teolog ve filozofların tezini reddeder ve güçlü bir devletin kurulmasında dinin ve ahlakın değil; asabiyetin getirdiği gücün önemli olduğunu vurgular (el-Efendi, 2009, s.23-32).

Sonuçta gayr-ı ahlaki ve "ilahsız" bir temele sahip olmasına rağmen modern Batılı devlete yine şimdiye kadar en başarılı sistem olmuştur. El-Efendi, modern Müslümanla-

Fotoğraf 5. Abdulvahhap el-Efendi

rın modern devleti kabulünde ciddi problemler yaşadığını ve İslami olarak idealize edilen siyasi sistemi de kuramadıklarını düşünmektedir. Klasik teoride Müslüman düşünürler, halife seçilecek kişideki nitelikleri “raşid standartlarla” katı bir şekilde sınırlandırmıştır. Klasik teorinin temel problemlerinden biri, El-Efendi’ye göre, bu “raşid standartın” geliştirilmesidir. Halifenin “peygamberin temsilcisi” olarak görülmesinden dolayı görevleri ve nitelikleri ideal bir zeminde kurgulanmıştır. Halifede bulunması gereken dindarlık, cesaret, bilgi, fazilet gibi birçok ideal sıfatın bir arada aranması ve bunun gerçekte de çok nadir rastlanan bir durum olması nedeniyle; aslında teoride ümmetin pratik çöküşüne sebep olan bir durum ortaya çıkarmıştır.

Klasik teorinin zayıf yönlerinden bir diğeri de yöneticinin şeriata uyacağına söz verdiği sürece rejimin meşru kabul edilmesi ve itaatin gerekli olduğu düşüncesidir. Bu düşünce özellikle Mâverdî ve Gazali gibi düşünürlerde daha da barizleşmiştir. El-Efendi, bu durumun idarecinin görevden alınmasını zorlaştırdığı için otoriterleşmeye kapı aralayacağını ifade etmiştir. El-Efendi klasik teoriyi hem çok idealist hem de çok kötümser olarak tanımlamış; en yüksek standartları göstererek imkansız aşmayı teklif ederken tiranlıkla nasıl mücadele edileceğinin yolunu göstermediği için eleştirmiştir (el-Efendi, 2009, s. 67-71).

Çağdaş İslamcı Hareketin doğuşunu 1924’te hilafetin ilgasıyla ortaya çıkan bir

atmosferle ilişkilendiren düşünür, Müslüman Kardeşler'i İslamcı Hareketin öncüsü olarak kabul eder. El-Efendi, İslamcı hareketlerin genellikle kendilerini faziletli topluluklar olarak gördüğünü; İslamcı hareketin devlet içinde İslam ahlakının koruyucusu rolüne büründüğü tespitinde bulunmuştur. Bunun karşısında yer alan Gannuşi'ye göre ise İslamcı hareket halka programını sunan siyasi partilerden biri olarak liberal devletin bir faktördür. Halkın rehberi olmayan İslamcı hareketin görevi yalnızca vaaz ve iknadır (el-Efendi, 2009, s. 95-96).

El-Efendi'ye göre çağdaş İslamcı hareketlerin devlet görüşünün temel problemi, modern devlet kavramını bir sınırlama ilkesi olarak kabul etmesidir. Çağdaş İslamcı hareketler ayrıca, klasik teoriyi bütün muğlaklığıyla yeniden gündeme alarak "eşi benzeri bulunmayan bir müstebitin yani bir çeşit Mehdi'nin" ortaya çıkmasını arzulamıştır; El-Efendi'ye göre bu durum, İslam düzeninin kurulmasına değil mevcut despot rejimlerin işine yaramıştır (el-Efendi, 2009, s.101-102). El-Efendi, Mevdudi, Seyyid Kutub ve Humeyni gibi İslamcı düşünür ve liderlerin devlet anlayışlarını ve demokrasiye olan yaklaşımlarını demokrasiyle bir paradoks içinde olduğunu ve İslamcılarının demokrasiyi İslam'la bağdaştırmadıkları yönleri tespit etmiştir. (El-Efendi, 2003). El-Efendi, demokrasi karşıtı İslamcılarının ortaya koyduğu "özgün" alternatif İslami modelleri otoriterleşme eğiliminde oldukları ve İslami ilkelerle de çeliştiklerinden dolayı eleştirmiştir.

El-Efendi'ye göre Müslümanlar bugün içindeki buldukları açmazı anlayabilmek için

El-Efendi, İslam'ın ulus devletle uyuşup uyuşmayacağı tartışmalarını anlamsız bulmaktadır; ona göre İslam'ın sistemin şekliyle değil, özü ve değerleriyle arasında çatışma vardır.

raşid halife ideallerini ve bu idealleri anlamada Müslüman teorisyenlerin düştükleri hataları anlamak gerekmektedir. Halife de hem çok yüksek ideal niteliklerin aranması hem de Müslüman teorisyenlerin Hz. Eubekir ve Hz. Ömer gibi liderlerin bulunmasını artık imkânsız olarak görmeleri onları çelişkili bir duruma düşürmüştür. Halifelik teoride idealleştirilirken pratiğe aktarılması imkansızlaştırılmıştır. Yirminci yüzyılı başında halifelik sisteminin tamamen çökmesiyle İslamcı hareketlerin ümmetin sesi olma misyonunu üstlendiğini düşünen El-Efendi, modern İslamcılarının da otoriterleşme ve baskıcı güçlerle iş birliği eğilimi içinde olmalarını eleştirmiştir. El-Efendi, çağdaş dönemde Müslümanların içinde bulunduğu zaafiyete en iyi çözüm reçetesini Tunuslu İslamcılar sunmuştur. Tunuslu İslamcılar, siyasetin ve siyasi kurumların temelini demokrasi ve özgürlük olarak belirlemişlerdir (el-Efendi, 2009, s.147)

El-Efendi İslam'ın, bütün insanların eşitliği misyonunu taşıyan bir din olarak ortaya çıkmış "mükemmel bir uluslararası sistem" olarak görmektedir. Adaletsizlik, ırkçılık ve Müslümanlara yapılan zulümler ve haksızlıklardan dolayı da mevcut uluslararası

El-Efendi'nin teorisinde modern anlamda merkezîyetçi bir devletten ziyade bir siyasi toplum modeli sunmaktadır. Bu siyasi toplum modelinde toplumlar özgür bir şekilde, karşılıklı iş birliğine dayalı olarak bir araya gelmektedir. Bu toplum bir anayasa üzerine değil; sözleşme üzerine kurulmalıdır.

sı sistemle bir çatışma hâindedir. İslam, kendisinin mevcut olduğu yerde başka bir sisteme mevcudiyet tanımamaktadır ve bu yüzden mevcut uluslararası sisteme rakiptir. Müslümanlar zafiyet içinde olsa da İslam her zaman çok güçlüdür ve İslam'a ideoloji seviyesinde yeterli bir cevap verilmemiştir. Ayrıca El-Efendi, İslam'ın ulus devletle uyuşup uyuşmayacağı tartışmalarını anlamsız bulmaktadır; ona göre İslam'ın sistemin şekliyle değil, özü ve değerleriyle arasında çatışma vardır (el-Efendi, 2009, s.113).

El-Efendi'nin "Siyasi Toplum" Modeli

1994 yılında yayımlanan *Who Needs an Islamic State?* başlıklı; Türkçeye "*Nasıl Bir Devlet?*" olarak tercüme edilen kitapta bir siyasi toplumun/devletin nasıl kurulması ve nasıl olması gerektiği hakkında bir özgün teori ortaya koymuştur. El-Efendi'nin yaklaşım biçimi ve argümanları ana akım İslamcılardan oldukça farklılaşmaktadır.

El-Efendi'nin teorisinde modern anlamda merkezîyetçi bir devletten ziyade bir siya-

si toplum modeli sunmaktadır. Bu siyasi toplum modelinde toplumlar özgür bir şekilde, karşılıklı iş birliğine dayalı olarak bir araya gelmektedir. Bu toplum bir anayasa üzerine değil; sözleşme üzerine kurulmalıdır. İlk İslam siyasi toplumunun "Medinetü'l Vesika" gibi bir sözleşmeyle kurulduğu örnek gösteren El-Efendi, bu sözleşmenin taraflarında Yahudilerin ve çeşitli kabilelerin de olduğunu, sözleşmede devletin devamlılığı ve muhafazasıyla ilgili hak ve sorumlulukların belirlendiğini vurgulamıştır (El-Efendi, 2009, s.163). Önerdiği bu toplum modelinde bireylerin tam bir özgürlük içinde olduğunu belirten El-Efendi, şeriata asla dayatılmayacağını; bireylerin kendi hür iradeleriyle kendi tercihlerine göre yaşayacaklarını ifade eder (El-Efendi, 2009, s.148). Tam bir özgürlük içinde olan bireyler, tamamen kendi iradelerine dayanarak İslam'a uygun bir hayat tarzını benimseyecektir. Böylece "peygamberî bir toplum" kurulacaktır (El-Efendi, 2009, s.148).

El-Efendi'ye göre, İbn Haldun ve Hobbes, Machiavelli gibi modern devlet teorisyenlerinin düşüncesinin aksine "insan iradesinin mükemmeli bulmadaki sınırsız kabiliyetine güvenmek" esas alınmalıdır. İnsanların yalnızca kendi iradeleriyle sosyal kanunlara meydan okuyabildiğini ve yeri geldiğinde onları değiştirebileceklerini düşünen El-Efendi için "insan iradesi" sosyal gerçekliğin en önemli parçasıdır ve insan iradesi mükemmeli bulabilir (El-Efendi, 2009, s.132).

İslam toplumunda bireyin sorumluluk ve aktif rolünün esas alınmasını gerektiğini vurgulayan El-Efendi, bireyin kendisi için iyi olanı seçeceğini düşünmektedir. El-Efendi

klasik İslam düşüncesindeki “farz-ı kifaye” ve “ehl-ül akd” gibi bireyin rolünün kısıtlandığını hatta yok sayıldığını düşündüğü kavram ve kurumları da eleştirmiştir. Örneğin toplumsal ahlaktan her bireyin teker teker sorumlu olduğunu düşünen El-Efendi, “farz-ı kifaye” kavramıyla bireylerin sorumluluğun etkisizleştirilmesini eleştirmekte ve bu kavram yerine “farz-ı cemaî” kavramını önermektedir (El-Efendi, 2009, s.1444).

El-Efendi'nin önerdiği modelde temel değeri özgürlük olan İslam devleti aynı zamanda kesinlikle demokratik bir devlet olmalıdır (El-Efendi, 2009, s.150). El-Efendi demokrasiyi “Eşit şartlarda ve siyasi topluluk tarafından kabul edilebilir ve normatif olarak savunulabilir bir uzlaşma temelinde mümkün olan en geniş ölçüde siyasi katılımı garanti etmeye çalışan istikrarlı bir yönetim sistemi” olarak tanımlamıştır. Demokratik uzlaşmanın kimsenin kendini mağdur hissetmemesi için değerlerin ve çıkarların uzlaştırılmasıdır. El-Efendi'ye göre demokrasi ve İslam ilkeleri bir karşıtlık barındırmamaktadır. Demokrasinin başlıca ilkelerinde eşitlik İslam'a aykırı değildir. Bilakis Kur'an ve hadislerde bütün insanlığın rengi, soyu ve refah seviyesi ayırt edilmeksizin eşit olduğu vurgulanır. Demokrasinin Müslümanlar tarafından en çok eleştirilen ilkesi özgürlüğün merkeze alınmasıdır. Eleştirenler, Müslüman topluluğun sınırsız özgürlüğe izin vermeyeceğini savunmaktadır. Ancak demokrasi hukukun üstünlüğü ve “yetki verilenlere itaat” ile bağdaşmaz değildir. İslam hukukuna uymak Müslümanların özgürlüğünü kısıtlayan bir durum olmadığı gibi Müslüman toplumların özgür iradeleriyle İslam huku-

kuna bağlanması da demokrasiyle çelişmemektedir. İslam hukuku da özgürlük ve özyönetim olmadan var olamaz (El-Affendi, 2006, s. 628). Ancak İslami toplumda da ihtilaflar kaçınılmazdır. Demokrasi bu ihtilafların üzerinde eşit ve adil bir şekilde uzlaşmaya varılabilmesi demektir. Bu yüzden demokrasi zorunludur.

El-Efendi'ye göre, kendisinin önerdiği bu model günümüzde tıkanma noktasına gelmiş ulus devlet modeline alternatif sunabilecek bir modeldir. Bölgesel katı sınırlara ayrılan ulus devlet modeline karşı toplumların gönüllü olarak bir araya geldiği bu modelde toplumlar her şeyden üstün hâkim bir devlete teba değil; kendi rızalarıyla birleşen ve her biri tam bir özgürlük içinde olup kendi hayat tarzını takip eden toplumun üyeleri olarak bir araya gelmektedir. Modern anlamda baskıcı ve merkeziyetçi bir devlet kastetmediğini belirten El-Efendi, üyelerin serbestçe hareket ettiği çeşitli toplumların bir arada olduğu bir model olduğunu ifade etmektedir.

Kaynakça

- El-Affendi, A. (2003). *Democracy and the Islamist paradox*. Axtman, R. (Ed.). Understanding Democratic Politics içinde. London: SAGE Publications.
- El-Affendi, A. (2006). *Democracy and its (Muslim) critics: An Islamic alternative to democracy?*. Khan, M. A. Muqtedar (Ed.). Islamic democratic discourse içinde (s. 628-705). UK: Lexington Books.
- El-Efendi, A. (2009). *Nasıl bir devlet?*. İstanbul: İlke Yayıncılık..

Geçiş Döneminde İslam Dünyası Jeopolitiği

İLKE İlim Kültür Eğitim Vakfı, İLKE Konferansları dizisi bağlamında siyaset bilimci Muhammed Muhtar Şankıtı'nın konuşmacı olarak katıldığı "Geçiş döneminde İslam Dünyası Jeopolitiği" başlıklı bir konferans gerçekleştirdi. Şankıtı, konferansta uluslararası ilişkiler literatüründeki hâkim jeopolitik teorileri ele alarak İslam dünyasının jeopolitik konumunu değerlendirdi. Klasik ve eleştirel jeopolitik teorisyenlerinin temel görüşlerine yer veren Şankıtı; Rudolf Kjellén, Makinder, Mahan gibi önemli teo-

risyenlerin merkez ve çevre bölgeler yaklaşımlarını ortaya koydu.

Jeopolitiğin uluslararası siyasete geri döndüğünün altını çizen Şankıtı, İslam dünyasına dair jeopolitik bir çözümleme için Cemal Hamdan'ın teorisinin kullanışlı olduğunu ifade etti. İslam dünyasının bir hilal şeklinde olduğunu, Hint okyanusunun da bu hilalin bir yıldızı olduğunu belirten Hamdan, İslam dünyasının kartal metaforu etrafında jeopolitik bir çözümlemesini yapmıştır. Kartalın başının Anadolu'da, kal-

Fotoğraf 1. İLKE Vakfı Konferansları, "Geçiş döneminde İslam Dünyası Jeopolitiği"

binin Ortadoğu'da kanatlarının ise Kuzey Afrika ve Güney Asya'ya uzandığının altını çizen Şankiti, bu metafordan hareketle İslam dünyası için ehemmiyetli olan bölgelerin Anadolu ve Ortadoğu olduğunu işaret etti. Ancak Şankiti, Hamdan'ın kartal metaforunu Güneydoğu Asya ülkelerini İslam dünyasının dışında bırakmasından dolayı eleştirdi.

Konferansta Ahmet Davutoğlu'nun "Stratejik Derinlik" kitabına referanslarda bulunan Şankiti, Ortadoğu bölgesinin stratejik olarak ne denli önemli olduğunu altını çizdi. Şankiti, bu coğrafyaya hâkim olan Osmanlı İmparatorluğunun yıkılmasının akabinde İslam dünyasının merkez devletini kaybettiğini, ancak potansiyel merkez devletlerin var olduğunu vurguladı. Endonezya, Mısır, İran, Pakistan, Suudi Arabistan ve Türkiye'nin merkez devlet potansiyeli gösteren devletler olduğunu ifade eden Şankiti, konferansta bu devletlerin merkez

devlet olma sürecindeki olumlu ve olumsuz özelliklerine değindi. Endonezya'nın İslam'ın merkez bölgesinden uzak olması, Mısır'ın ekonomik olarak bağımlı ve uluslararası güçler tarafından kontrol edilmesi, İran'ın Şii bir nüfusa sahip olması gibi olumsuz sebeplerin altını çizen Şankiti, Pakistan'ın ekonomisinin kötü olması, Suudi Arabistan'ın az bir nüfusa sahip olmasına da değindi. Şankiti, Türkiye'nin merkez devlet olma yönünde büyük bir potansiyel taşıdığını belirterek Türkiye jeopolitiğinin Atlantikçiler ile Avrasyacılar arasına sıkışmak zorunda olmadığını, bunları aşacak bir imkânı haiz olduğunu vurguladı. Türkiye perspektifini dönüştürebilirse İslami jeopolitik içerisinde askeri güç, kurumsal ve organizasyonel yeterlilik, insani ve iktisadi kaynaklar temel alındığında Türkiye'nin merkez ülke olabilecek potansiyele sahip olduğunu iddia etti.

Aylık Faaliyet Görünümü

TEMEL HAK VE ÖZGÜRLÜKLER

Faaliyet Başlığı	Faaliyetin Orijinal Başlığı	Kurum	Tarih	Dil	Ülke	Tür	Link
"Kadınlar, Toplumsal Cinsiyet ve Irak Ayaklanması: Eşitsizlik, Mekan ve Feminist Beklentiler" başlıklı makale yayımlandı.	Women, Gender, and the Iraqi Uprising: Inequality, Space, and Feminist Prospects	Economic Research Forum	02.12.2022	Arapça	Mısır	Makale	https://bit.ly/3ZK3ny4
"Yemen, İnsan Hakları Açısından Küresel Bağlılığın Vaadin Bir Sınavıdır" başlıklı bildiri yayımlandı.	On International Human Rights Day, Yemen is a Critical Test of Global Commitment to Human Rights	Cairo Institute for Human Rights Studies	10.12.2022	İngilizce	Mısır	Bildiri	https://bit.ly/3J3n91A
"Kadın Medyası: Zorluklar ve Başa Çıkma Yolları" başlıklı makale yayımlandı.	Women's Media: Challenges and ways to cope	Al-Bayan Center for Planning and Studies	28.12.2022	İngilizce-Arapça	Irak	Makale	https://bit.ly/3j127WN
"İraklı Azınlıklar: Temsil sorunu" başlıklı analiz yayımlandı.	Iraqi Minorities: Representation problem	Al-Bayan Center for Planning and Studies	27.12.2022	İngilizce-Arapça	Irak	Analiz	https://bit.ly/3D0RoCM
UNAMI İnsan Hakları Ofisi, "Ulusal veya Etnik, Dinsel ve Dilsel Azınlıklara Mensup Kişilerin Hakları Bildirgesi"nin kabulünün 30. yıl dönümünü kutladı.	UNAMI Human Rights Office celebrates the 30th Anniversary of the adoption of the Declaration on the Rights of Persons Belonging to National or Ethnic, Religious and Linguistic Minorities	United Nations Iraq	19.12.2022	İngilizce	Irak	Yuvarlak Masa Toplantısı	https://bit.ly/3Wme336
"Kadınlar ve Kız Çocukları İçin Savunuculuk" temalı eğitim programı düzenlendi.	جلسات مناصرة للنساء والفتيات	Baghdad Women Association	16.12.2022	Arapça	Irak	Eğitim Programı	https://bit.ly/3XNdrVj
"İnsan Hakları Bilinci" başlıklı eğitim programı düzenlendi.	توعية عن حقوق الانسان	Baghdad Women Association	16.12.2022	Arapça	Irak	Eğitim Programı	https://bit.ly/3J5u2Qi
IUI İnsan Hakları Gününe özel ulusal seminer düzenledi.	National seminar to commemorate human rights day held at IUI	International Islamic University	10.12.2022	İngilizce	Pakistan	Seminer	https://bit.ly/3kqW5Pz
"GE15 Sonrası Malezya'da Şeytanlaştırmaya, Nefrete Yer Yok" başlıklı analiz yayımlandı.	No place for demonisation, hatred in post-GE15 Malaysia	Institute of Strategic and International Studies (ISIS) Malaysia	22.12.2022	İngilizce	Malezya	Analiz	https://bit.ly/3j133dZ
"Sağlık Hizmetlerini İyileştirmek için Beslenmeyi İyileştirin" başlıklı analiz yazısı yayımlandı.	Sağlık Hizmetlerini İyileştirmek için Beslenmeyi İyileştirin	Khazanah Research Institute	28.12.2022	İngilizce	Malezya	Analiz	https://bit.ly/3wpa1wt
"Yeni Mezun Olumsuzlukları: Mezun İzleyici Çalışmasına İlişkin On Yıllık Öngörüsü" başlıklı infografik hazırlandı.	Fresh Graduate Adversities: A Decade's Insight on the Graduate Tracer Study	Khazanah Research Institute	23.12.2022	İngilizce	Malezya	İnfoğrafik	https://bit.ly/3JdREC9
"Konut Yerleşimleri ve Mekansal Eşitsizlik: Büyük Kuala Lumpur Mahalleleri Üzerine Bir Araştırma" başlıklı rapor yayımlandı.	Residential Settlements and Spatial Inequality: A Study of Greater Kuala Lumpur Neighbourhoods	Khazanah Research Institute	23.12.2022	İngilizce	Malezya	Rapor	https://bit.ly/3JaUZXU
"Kadınlar Çalışsın! STK'larda Çalışan Kadınların Yasaklanması Afgan Kadınları ve Kız Çocuklarını Tehlikeye Atıyor" başlıklı basın açıklaması yayımlandı.	Let Women Work! Ban of Women Working in NGOs Endangers Afghan Women and Girls	Sisters in Islam	29.12.2022	İngilizce	Malezya	Basın Açıklaması	https://bit.ly/4022q4n

MÜSLÜMAN DÜNYADAN FİKRİ BİRİKİMLER

"Afgan Kadınların Üniversite Eğitimi Haklarının Geri Getirilmesi" başlıklı basın açıklaması yapıldı.	Restore University Education Rights to Afghan Women	Sisters in Islam	27.12.2022	İngilizce	Malezya	Basın Açıklaması	https://bit.ly/3H3SiZ
"Terengganu Syariah Yasası 2022'de Yapılan Değişiklikler Hakları İhlal Ediyor" başlıklı basın açıklaması yapıldı.	Amendments to the Terengganu Syariah Enactment 2022 Violates Rights	Sisters in Islam	3.12.2022	İngilizce	Malezya	Basın Açıklaması	https://bit.ly/3H81wuq
Kadına yönelik şiddetle mücadele için 16 günlük kampanya faaliyetlerinin açılışı gerçekleştirildi.	افتتاح فعاليات حملة 16 يوماً لمناهضة العنف ضد المرأة - 2022	Arab Women Organization of Jordan	10.12.2022	Arapça	Ürdün	Kampanya	https://bit.ly/3XzUw0c
Kadınlara ve kız çocuklarına yönelik şiddete sıfır toleransla ilgili kampanya başlatıldı.	اطلاق الحملة الإعلامية حول عدم التسامح مطلقاً مع العنف ضد النساء والفتيات	Arab Women Organization of Jordan	14.12.2022	Arapça	Ürdün	Kampanya	https://awo.org.jo/
"Yumuşak Bir Dokunuş Mu? İnsan Hakları ve Birleşik Krallık-Suudi Arabistan İlişkileri" başlıklı rapor yayımlandı.	A Soft Touch? Human Rights and the UK-Saudi Relationship	ALQST for Human Rights	12.2022	İngilizce	Suudi Arabistan	Rapor	https://bit.ly/3Wwh8hf
WANA, Ürdün'de yenilik için kamu politikaları hakkında bir yuvarlak masa toplantısı düzenledi.	WANA holds a roundtable discussion on public policies for innovation in Jordan	The West Asia-North Africa Institute	13.12.2022	İngilizce	Ürdün	Rapor	https://bit.ly/4002bGW
"Uzun Süren Çatışma Altında Çoklu Yoksunlukların Ruh Sağlığına Etkisi: İşgal Altındaki Filistin Topraklarında Çok Düzeyli Bir Çalışma" başlıklı makale yayımlandı.	The mental health impact of multiple deprivations under protracted conflict: A multi-level study in the occupied Palestinian territory	Institute of Community And Public Health	7.12.2022	İngilizce	Filistin	Makale	https://bit.ly/3j4Drgg
"Unutulmuş Hissetmek: Yemenli Mülteciler, Ev Sahibi Ülkeler ve BMMYK" başlıklı makale yayımlandı.	Feeling Forgotten: Yemeni Refugees, Host Countries, and the UNHCR	The Sana'a Center for Strategic Studies	5.12.2022	Arapça	Yemen	Makale	https://bit.ly/3Hu3C9n
"Ülkemizdeki Yabancılar: Afgan kadınları İslam Emirliği altındaki yaşamla nasıl başa çıkıyor?" başlıklı rapor yayımlandı.	Strangers in Our Own Country: How Afghan women cope with life under the Islamic Emirate	Afghanistan Analysts Network	28.12.2022	İngilizce	Afganistan	Rapor	https://bit.ly/3wtR005
"Çatışma Yönetimi mi İntikam mı? Taliban, Kuchis ve yerel topluluklar arasındaki toprak anlaşmazlıklarını nasıl çözüyor?" başlıklı rapor yayımlandı.	Conflict Management or Retribution? How the Taleban deal with land disputes between Kuchis and local communities	Afghanistan Analysts Network	22.12.2022	İngilizce	Afganistan	Rapor	https://bit.ly/3DbGpWU
"Yanlış Giden Neydi: Afgan Ulusal Güvenlik Güçlerinin 2021'deki Çöküşü" başlıklı rapor yayımlandı.	What Went Wrong: The 2021 collapse of Afghan National Security Forces	Afghanistan Analysts Network	15.12.2022	İngilizce	Afganistan	Rapor	https://bit.ly/3ZZx66n
"Günlük Koşuşturmaca: Bankaya Gitmek" başlıklı rapor yayımlandı.	The Daily Hustle: Going to the bank	Afghanistan Analysts Network	2.12.2022	İngilizce	Afganistan	Rapor	https://bit.ly/3kHEza7
Nilofar Yousefi – Cesur ve yetenekli bir genç girişimci" başlıklı belge yayımlandı.	Nilofar Yousefi – A brave & talented young entrepreneur	Afghanistan Economic and Legal Studies Organization	26.12.2022	İngilizce	Afganistan	Makale	https://aelso.org/jump-nilofar-yousefi/
Kadın Liderlik Akademisi	Women's Leadership Academy	Afghanistan Economic and Legal Studies Organization	19.12.2022	İngilizce	Afganistan	Etkinlik	https://aelso.org/wla-event/

MÜSLÜMAN DÜNYADAN FİKRİ BİRİKİMLER

Ulusal Basın Konseyi, Ebu Halal'ın saldırıya uğradığı yerin dosyasını Etik ve Disiplin Sorunları Komitesi'ne sunuyor.	المجلس الوطني للصحافة يعرض ملف الموقع المسيء لأبوخلال على لجنة الأخلاقيات والقضايا التأديبية	Justice and Development Party	26.12.2022	Arapça	Fas	Etkinlik	https://bit.ly/3J8CMVI
2022 Ulusal Güvenlik geçiş ücreti.. rüşvet, nüfuzun kötüye kullanılması, zimmete para geçirme ve kamu fonlarının israfı ile ilgili 453 dava ele alındı.	حصيلة الأمن الوطني لـ 2022.. معالجة 453 قضية تتعلق بالرشوة واستغلال النفوذ واختلاس وتبديد أموال عمومية	Justice and Development Party	24.12.2022	Arapça	Fas	Etkinlik	https://bit.ly/3Jf8zo2
Faslı Kadınlar için Zahraa Forumu "Bölgesel Politikaların Değerlendirilmesi için Bölgesel Gözlemevi"ni kuruyor.	منتدى الزهراء للمرأة المغربية يُحدث "المركز الجهوي لتقييم السياسات الترابية"	Justice and Development Party	23.12.2022	Arapça	Fas	Etkinlik	https://bit.ly/3R4SyCU
10 Aralık – İnsan Hakları Günü: "Herkes İçin Onur, Özgürlük Ve Adalet"	10 December – Human Rights Day: "Dignity, Freedom, And Justice For All"	The Omani Centre for Human Rights	10.12.2022	İngilizce	Umman	Etkinlik	https://bit.ly/3JcNL0a
"Lübnan'ın Çocuk Yoksulluğu Krizi" başlıklı politika notu yayımlandı.	Lebanon's Crisis of Child Poverty	The Lebanese Center for Policy Studies	13.12.2022	İngilizce	Lübnan	Politika Notu	https://bit.ly/3Jf8Ffo
"MENA Bölgesinde 'Cezaevi Reformu' başlıklı seminer düzenlendi.	Prison Reform' in the MENA Region	Umam Documentation & Research	08.12.2022	İngilizce	Lübnan	Seminer	https://www.umam-dr.org/event_detail//126/
"Kadına Yönelik Şiddetin Maliyeti: Zorluklar ve Başa Çıkma Mekanizmaları" başlıklı toplantı düzenlendi.	"The Cost of Violence against Women: Challenges and Coping Mechanisms" in a BA Expert Meeting	Bibliotheca Alexandrina	13.12.2022	İngilizce	Mısır	Toplantı	https://bit.ly/3CTzpxU

ULUSLARARASI POLİTİKA

Faaliyet	Faaliyetin Orijinal Adı	Kurum	Tarih	Dil	Ülke	Tür	Link
ISESCO "Uluslararası Kadın ve Üniversite Liderliği" başlıklı konferans düzenledi.	اختتام أعمال المؤتمر الدولي حول المرأة وقيادة الجامعات بمقر الإيسيسكو	The Federation of the Universities of the Islamic World	3.12.2022	Arapça	Mısır	Konferans	https://bit.ly/3XxZnyS
"Dört Aydan Beri Süren İran Protestoları Nereye Gidiyor?" başlıklı analiz yayımlandı.	مع دخولها شهرها الرابع.. إلى أين تتجه الاحتجاجات الإيرانية؟	Al-Ahram Center for Political and Strategic Studies	14.12.2022	Arapça	Mısır	Analiz	https://bit.ly/3kpw0An
"Uluslararası Sistemdeki Dönüşümler Işığında Orta ve Bölgesel Güçlerin Rolü" başlıklı analiz yayımlandı.	دور القوى المتوسطة والإقليمية في ظل تحولات النظام الدولي	Al-Ahram Center for Political and Strategic Studies	28.12.2022	Arapça	Mısır	Analiz	https://bit.ly/3XyvKNV
"Çin'in Nükleer Yeteneklerine İlişkin Amerikan Vizyonu" başlıklı analiz yayımlandı.	الرؤية الأمريكية للقدرات النووية الصينية	Al-Ahram Center for Political and Strategic Studies	17.12.2022	Arapça	Mısır	Analiz	https://bit.ly/3WfthV1
"Afganistan-Pakistan İlişkileri Dikkate Değer Dönüşümler mi Geçiyor?" başlıklı analiz yayımlandı.	هل تشهد العلاقات الأفغانية-الباكستانية تحولات بارزة؟	Al-Ahram Center for Political and Strategic Studies	27.12.2022	Arapça	Mısır	Analiz	https://bit.ly/3QJ6FNW
"Almanya'da neler oluyor... darbe girişimi mi yoksa başka tehditler mi?" başlıklı analiz yayımlandı.	ماذا يحدث في ألمانيا... محاولة انقلاب أم تهديدات أخرى؟	Al-Ahram Center for Political and Strategic Studies	8.12.2022	Arapça	Mısır	Analiz	https://bit.ly/3w7xh1J

MÜSLÜMAN DÜNYADAN FİKRİ BİRİKİMLER

"İŞİD neden Lübnan'da yeniden ortaya çıktı?" başlıklı analiz yayımlandı.	لماذا عاود تنظيم داعش الظهور في لبنان؟	Al-Ahram Center for Political and Strategic Studies	24.12.2022	Arapça	Mısır	Analiz	https://bit.ly/3XvYQxk
"İŞİD liderlerini hedef almak: göstergeler ve yansımalar" başlıklı analiz yayımlandı.	استهداف قادة تنظيم داعش: دلالات وتداعيات	Al-Ahram Center for Political and Strategic Studies	13.12.2022	Arapça	Mısır	Analiz	https://bit.ly/3w9FiDy
"İŞİD 2022 Katar Dünya Kupası ile nasıl başa çıktı?" başlıklı analiz yayımlandı.	كيف تعاطى تنظيم "داعش" مع مونديال قطر 2022؟	Al-Ahram Center for Political and Strategic Studies	1.12.2022	Arapça	Mısır	Analiz	https://bit.ly/3XE6zUJ
"Irak, Sudan, Cezayir ve Lübnan'daki 2019 Sosyal Hareketlerinden Ne Öğreniyoruz?" başlıklı konferans düzenlendi.	Conference on: What Do We Learn from the 2019 Social Movements in Iraq, Sudan, Algeria, and Lebanon?	Economic Research Forum	15.12.2022	İngilizce	Mısır	Konferans	https://bit.ly/3CSZSum
"Ortadoğu ve Kuzey Afrika'da Beklenmedik Düşük Enflasyon: Ne Pahasına?" başlıklı seminer düzenlendi.	Seminar on: MENA's Unexpectedly Low Inflation: At What Cost?	Economic Research Forum	13.12.2022	İngilizce	Mısır	Seminer	https://bit.ly/3QRYLIG
"Değişken Emtia Fiyatları Altında Kamu Maliyesi: MENA'da Beklenen Riskler ve Zorluklar" başlıklı seminer düzenlendi.	Joint AUC-ERF-IMF Webinar: Public Finances under Volatile Commodity Prices: Risks and Challenges Ahead in MENA	Economic Research Forum	7.12.2022	İngilizce	Mısır	Seminer	https://bit.ly/3Wgw5Uq
"Kırılganlıktan Esnekliğe: Başarısız Devlet Tuzağından Kaçınmak ve Sudan'ın Önündeki Yol" başlıklı seminer düzenlendi.	From Fragility to Resilience: Avoiding the Failed State Trap and the Road Ahead for Sudan	Economic Research Forum	3-4.12.2022	İngilizce	Mısır	Seminer	https://bit.ly/3ITJZJ3
"Rusya-Ukrayna Krizinin Mısır'daki Çocuklar ve Hassas Haneler Üzerindeki Etkisine İlişkin Politika Diyalogu" başlıklı çalıştay gerçekleştirildi.	Policy Dialogue on the Impact of the Russia-Ukraine Crisis on Children and Vulnerable Households in Egypt	Economic Research Forum	5-6.12.2022	İngilizce	Mısır	Çalıştay	https://bit.ly/3Xj6iw3
"Filistin'de Ücret Eşitsizliğindeki Değişimlerin Zaman İçinde Ayrıştırılması Üzerine" başlıklı makale yayımlandı.	On Decomposing the Changes in Wage Inequality in Palestine Over Time	Economic Research Forum	1.12.2022	İngilizce	Mısır	Makale	https://bit.ly/3wamG6k
"Değişim İçin Sudan'ı Desteklemek: Sudan'ın Sağlık Sistemi İçin Özgürlük, Barış ve Adalet Çağırısı Yapan 2019 Sudan Devrimiyle Uyumlu Yeni İlkeler" başlıklı politika notu yayımlandı.	دعم السودان من أجل التغيير: مبادئ جديدة للنظام الصحي في السودان بما يتوافق مع الثورة السودانية لعام 2019 والتي تنادي بالحرية، والسلام، والعدالة	Economic Research Forum	1.12.2022	Arapça	Mısır	Politika Notu	https://bit.ly/3kmAWGq
"Kuzey Afrika'da İklim Krizi, Makroekonomik Duyarlılık ve Havale Tepkisi: VAR Panel Modellemesi" başlıklı politika notu yayımlandı..	La Crise Climatique, La Sensibilité Macroéconomique et La Réponse des Envois de Fonds dans l'Afrique du Nord: Une Modélisation VAR en Panel	Economic Research Forum	1.12.2022	Fransızca	Mısır	Politika Notu	https://bit.ly/3CWjOxl
"Suudi Arabistan Turizm Sektöründe COVID-19 Pandemisi Etkisi: Bir Muhasebe Yaklaşımı" başlıklı makale yayımlandı.	"The COVID-19 Pandemic Impact on the Saudi Arabia Tourism Sector: An Accountancy Approach	Economic Research Forum	01.12.2022	İngilizce	Mısır	Makale	https://bit.ly/3HangXS
"Türkiye'de Çevre ve Enerji Politikalarının Etkilerinin Enerji Ayrışmış CGE Modeli Kullanılarak İncelenmesi" başlıklı politika notu yayımlandı.	Investigating the Effects of Environmental and Energy Policies in Turkey Using an Energy Disaggregated CGE Model	Economic Research Forum	01.12.2022	İngilizce	Mısır	Politika Notu	https://bit.ly/3wc8vxE
"MENA Ülkelerinde Yerelleşme, Kamu Alımlarında Şeffaflık ve Yolsuzluk" başlıklı makale yayımlandı.	Decentralization, Transparency of Public Procurement, and Corruption in MENA Countries	Economic Research Forum	1.12.2022	İngilizce	Mısır	Makale	https://bit.ly/3wsxEUZ

MÜSLÜMAN DÜNYADAN FİKRİ BİRİKİMLER

"MENA Bölgesinde Resmi Girişimciliği Teşvik Etmede Mali Sektörün ve Yönetişimin Rolü" başlıklı politika notu yayımlandı.	The Role of the Financial Sector and Governance in Promoting Formal Entrepreneurship in the MENA Region	Economic Research Forum	1.12.2022	İngilizce	Mısır	Politika Notu	https://bit.ly/3IUvVxP
"Mısır'da Parasal-Mali Rejim Değişirme: Mali Teşvik Kötü Zamanlarda Mutlaka İyi mi?" başlıklı makale yayımlandı.	Switching Monetary-Fiscal Regimes in Egypt: Is the Fiscal Stimulus Necessarily Good in Bad Times?	Economic Research Forum	1.12.2022	İngilizce	Mısır	Makale	https://bit.ly/3IQzqox
"Shinzo Abe'nin Mirası: 'Bahreyn Kompleksi' Savunmasız Samurayların Stratejisidir" başlıklı görüş yazısı yayımlandı.	Shinzo Abe's Legacy: "Bahrain Complex" is the strategy of the defenseless samurai	Al-Bayan Center for Planning and Studies	18.12.2022	İngilizce-Arapça	Irak	Görüş Yazısı	https://bit.ly/3HImXtr
Orta Asya İklim Değişikliği Bölgesel Gençlik Konferansı Bışkek'te düzenlendi.	Молодёжь Центральной Азии объединяет усилия в действиях по воде и климату на RCOY Central Asia	EKOIS-Bishkek	1-3.12.2022	Rusça	Kırgızistan	Konferans	https://bit.ly/3XLwsr7
"Körfez Güvenliği ve İşlem İlişkilerinden Vazgeçme Çağrısı" başlıklı analiz yayımlandı.	Gulf Security and the Call to Renounce 'Transactional Relationships'	Emirates Policy Center	30.12.2022	İngilizce	BAE	Analiz	https://bit.ly/3HI3etX
"Çalkantılı 2022, Büyük Güç Anlaşmazlığı ve Orta Doğu İçin Zorluklar" başlıklı analiz yayımlandı.	Turbulent 2022, Major Power Discord, and Challenges for the Middle East	Emirates Policy Center	30.12.2022	İngilizce	BAE	Analiz	https://bit.ly/3QXozfX
"2. Bağdat Konferansı Bölgesel Diyalog İçin Zemin Hazırlayacak mı?" başlıklı analiz yayımlandı.	Will the 2nd Baghdad Conference Prepare Ground for Regional Dialogue?	Emirates Policy Center	21.12.2022	İngilizce	BAE	Analiz	https://bit.ly/3J5VvBk
"Umman'ın Suriye'deki Pragmatik Diplomasisi ve Arabuluculuğu" başlıklı analiz yayımlandı.	Oman's Pragmatic Diplomacy and Mediation in Syria	Emirates Policy Center	20.12.2022	İngilizce	BAE	Analiz	https://bit.ly/3H0IPsC
"Yolsuzluk Skandalı Irak'ın Siyasi Sistemini Sallıyor" başlıklı analiz yayımlandı.	Corruption Scandal Rocks Iraq's Political System	Emirates Policy Center	19.12.2022	İngilizce	BAE	Analiz	https://bit.ly/3whFPmM
"Irak'ın PMC'si Devrim Muhafızları Modelini Kopyalama Yolunda mı?" başlıklı analiz yayımlandı.	Is Iraq's PMC on its Way to Replicate the IRGC Model?	Emirates Policy Center	14.12.2022	İngilizce	BAE	Analiz	https://bit.ly/3wgFyk6
"Genişleyen Fay Hatları: Suriye Rejimi Sweida Hareketinden Neden Giderek Daha Fazla Korkuyor?" başlıklı analiz yayımlandı.	Widening Fault Lines: Why Is the Syrian Regime Increasingly Fearful of the Sweida Movement?	Emirates Policy Center	14.12.2022	İngilizce	BAE	Analiz	https://bit.ly/3D3d2WV
"Sunak'ın Pragmatizmi ve İngiltere-Çin İlişkileri" başlıklı analiz yayımlandı.	Sunak's Pragmatism and the UK-China Relations	Emirates Policy Center	12.12.2022	İngilizce	BAE	Analiz	https://bit.ly/3QSDatj
"Kutup Dışı Ortaklıklar: Çin Devlet Başkanı'nın Suudi Arabistan Ziyaretinin Jeopolitik Etkileri" başlıklı analiz yayımlandı.	Non-Polar Partnerships: Geopolitical Implications of Chinese President's Visit to Saudi Arabia	Emirates Policy Center	8.12.2022	İngilizce	BAE	Analiz	https://bit.ly/3wDdjfL
"IMF'nin BAE 2022 Değerlendirme Raporu Olumlu Değişikliklerin Altını Vurguluyor" başlıklı analiz yayımlandı.	IMF's UAE Assessment Report 2022 Underlines Positive Changes	Emirates Policy Center	5.12.2022	İngilizce	BAE	Analiz	https://bit.ly/3QYV1io
"Pakistan'da Ulus İnşası Beklentiler ve Zorluklar" başlıklı konferans düzenlendi.	Ird holds international conference on nation building in pakistan prospects and challenges	International Islamic University	21.12.2022	İngilizce	Pakistan	Konferans	https://bit.ly/3klQZUL
"COP27: Kayıp ve Zarar Fonu" başlıklı analiz yayımlandı.	Issue Brief on "COP27: Loss and Damage Fund"	Institute of Strategic Studies Islamabad	16.12.2022	İngilizce	Pakistan	Analiz	https://bit.ly/3GQ7qQI
"Pakistan COP27'de" başlıklı analiz yayımlandı.	Issue Brief on "Pakistan at COP27"	Institute of Strategic Studies Islamabad	16.12.2022	İngilizce	Pakistan	Analiz	https://bit.ly/3wiwcnR
"Pakistan'da Nükleer Enerji: Beklentiler ve Zorluklar" başlıklı analiz yayımlandı.	Issue Brief on "Nuclear Energy in Pakistan: Prospects and Challenges"	Institute of Strategic Studies Islamabad	21.12.2022	İngilizce	Pakistan	Analiz	https://bit.ly/3QVDw2g

MÜSLÜMAN DÜNYADAN FİKRİ BİRİKİMLER

"Pakistan'ın Shahpar-II İHA'sı: Yerleşirmeye Doğru Bir Adım" başlıklı analiz yayımlandı.	Issue Brief on "Pakistan's Shahpar-II Drone: A Step Towards Indigenisation"	Institute of Strategic Studies Islamabad	21.12.2022	İngilizce	Pakistan	Analiz	https://bit.ly/3D4ucDn
"Keşmir Anlaşmazlığının Çözümü: Güney Asya'da Kalıcı Barış İçin Zorunluluk" başlıklı yuvarlak masa toplantısı düzenlendi.	Press Release – Roundtable "Resolution of the Kashmir Dispute: Imperative for a Lasting Peace in South Asia"	Institute of Strategic Studies Islamabad	13.12.2022	İngilizce	Pakistan	Yuvarlak Masa Toplantısı	https://bit.ly/3D17ZX6
"2022 İslamabad Toplantısı" başlıklı çalıştay düzenlendi.	Press Release – "Islamabad Conclave 2022" Inaugural Plenary	Institute of Strategic Studies Islamabad	7.12.2022	İngilizce	Pakistan	Çalıştay	https://bit.ly/3XPY6lv
"Pakistan'ın Büyük Güçlerle İlişkileri" başlıklı yuvarlak masa toplantısı düzenlendi.	Press Release – GND Roundtable on "Pakistan's Relations with Major Powers"	Institute of Strategic Studies Islamabad	1.12.2022	İngilizce	Pakistan	Yuvarlak Masa Toplantısı	https://bit.ly/3XK0wn9
"Pakistan'ın Felaket 2022 Tufanı: Ulusal Gıda Güvenliği İçin Bir Zorluk" başlıklı politika notu yayımlandı.	Pakistan's Catastrophic 2022 Flood: A Challenge for National Food Security	IPRI Islamabad Policy Research Institute	14.12.2022	İngilizce	Pakistan	Politika Notu	https://bit.ly/3D4wmCZ
"Ulusal Uyum ve İnsan Güvenliği" başlıklı politika notu yayımlandı.	National Cohesion and Human Security	IPRI Islamabad Policy Research Institute	2.12.2022	İngilizce	Pakistan	Politika Notu	https://bit.ly/3iNsX4U
"Pakistan için COP27 Sonrası Strateji: İklim Finansmanı ve Karbonsuzlaştırma" başlıklı seminer düzenlendi.	'Post COP27 Strategy for Pakistan: Climate Financing and De-carbonization'	Institute of Policy Studies (IPS)	16.12.2022	İngilizce	Pakistan	Seminer	https://bit.ly/3XNQckJ
"Pakistan'ın Siyasi Sistemi ve Yönetişimi" başlıklı konferans gerçekleştirildi.	Interactive Session: Pakistan's Political System and Governance'	Institute of Policy Studies (IPS)	16.12.2022	İngilizce	Pakistan	Konferans	https://bit.ly/3ZUU01
"Ulusal Barışın Koruma: Pakistan'dan Perspektifler" başlıklı kitap yayımlandı.	'International Peacekeeping: Perspectives from Pakistan' is now available at Amazon and Kindle Stores	Institute of Policy Studies (IPS)	15.12.2022	İngilizce	Pakistan	Kitap	https://bit.ly/3WsxU0z
"Balkan-Azerbaycan Dostluğu Avrupa'nın Enerji Beklentilerini Dönüştürüyor" başlıklı görüş yazısı yayımlandı.	Balkan-Azerbaijan Friendship is Transforming Europe's Energy Prospects	Balkan Insight	7.12.2022	İngilizce	Balkanlar	Görüş Yazısı	https://bit.ly/3HnKVUV
"Batı, Balkanlar'daki Dostlarının Altını Oydu ve Düşmanlarını Destekledi" başlıklı görüş yazısı yayımlandı.	West Has Undercut Its Friends and Bolstered its Adversaries in Balkans	Balkan Insight	9.12.2022	İngilizce	Balkanlar	Görüş Yazısı	https://bit.ly/3QXgk3A
"AB, Sırbistan'ın Doğu-Batı Dengeleme Yasası İçin Zaman Çağrısında Bulunmalı" başlıklı görüş yazısı yayımlandı.	EU Should Call Time on Serbia's East-West Balancing Act	Balkan Insight	14.12.2022	İngilizce	Balkanlar	Görüş Yazısı	https://bit.ly/3H2Zt6h
"İngiltere Göçmen Krizinin Temel Nedenlerine Odaklanmalı" başlıklı görüş yazısı yayımlandı.	Britain Must Focus on Root Causes of Migrant Crisis	Balkan Insight	22.12.2022	İngilizce	Balkanlar	Görüş Yazısı	https://bit.ly/3XBg90c
BIRN "Balkanlarda Çin" başlıklı projesini tanıttı.	BIRN Presents 'China in the Balkans' Map to Berlin Conference	Balkan Insight	8.12.2022	İngilizce	Balkanlar	Proje	https://bit.ly/3Xto67L
IOM, göç akışları ve göç politikası hakkında yuvarlak masa toplantısı düzenledi.	Roundtable to observe key developments and issues in migration policy	International Organization for Migration Kazakhstan	2.12.2022	İngilizce	Balkanlar	Yuvarlak Masa Toplantısı	https://bit.ly/3WwRZ62
"Rus Dış Politikası" başlıklı rapor yayımlandı.	Russian Foreign Policy	Eurasian Research Institute	02.12.2022	İngilizce	Kazakistan	Rapor	https://bit.ly/3J3kFat
EFE' 2022 Bildiri Kitabı yayımlandı.	EFE' 2022 Book of Proceedings	Eurasian Research Institute	02.12.2022	Türkçe-Rusça	Kazakistan	Konferans Bildirileri	https://bit.ly/3XMn9Hu

MÜSLÜMAN DÜNYADAN FİKRİ BİRİKİMLER

"Taşkent Uluslararası Kazak-Özbek İş Birliği Beklentileri" başlıklı konferans düzenlendi.	Tashkent International Conference on Prospects of Kazakh-Uzbek Cooperation	Foreign Policy Research Institute of the MFA RK	27.12.2022	İngilizce	Kazakistan	Konferans	https://bit.ly/3QYeob4
"Şanghay İş Birliği Organizasyonu Yerleşik Araştırmacılar" başlıklı eğitim programı düzenlendi.	Participation in the "SCO Resident Researchers Program"	Foreign Policy Research Institute of the MFA RK	30.12.2022	İngilizce	Kazakistan	Eğitim Programı	https://bit.ly/3wllVHo
"Özbekistan ve Kazakistan: Dostluk, Ortaklık ve İttifak" başlıklı konferans düzenlendi	Experts from Kazakhstan and Uzbekistan discussed the plans to further expand cooperation	Kazakhstan Institute For Strategic Studies Under the President of The Republic of The Republic of Kazakhstan	27.12.2022	İngilizce	Kazakistan	Konferans	https://bit.ly/3GUNX1s
"Medya ve Düşünce Kuruluşları: Analitiğin Medya Dönüşümü" başlıklı seminer düzenlendi.	Issues of media transformation of Central Asia discussed in Astana	Kazakhstan Institute For Strategic Studies Under the President of The President of The Republic of Kazakhstan	22.12.2022	İngilizce	Kazakistan	Seminer	https://bit.ly/3XxcqkD
"Orta Asya: Reformlar Çağı" başlıklı konferans düzenlendi.	Central Asia: the Age of Reforms	Kazakhstan Institute For Strategic Studies Under the President of The President of The Republic of Kazakhstan	8.12.2022	İngilizce	Kazakistan	Konferans	https://bit.ly/3XNmpC6
"Orta Doğu ve Orta Asya: Küresel Belirsizlik Zamanında Hayatta Kalma Stratejileri" başlıklı konferans düzenlendi.	The Middle East and Central Asia: Strategies of Survival in the Time of Global Uncertainty	Australian National University Centre for Arab and Islamic Studies (CAIS)	8-9.12.2022	İngilizce	Avustralya	Konferans	https://bit.ly/3Hoh8LG
"Orta Doğu ve Kuzey Afrika Ekonomileri" başlıklı çalıştay düzenlendi.	The 1st Annual Workshop on the Economies of the Middle East and North Africa (MENA)	Australian National University Centre for Arab and Islamic Studies (CAIS)	7.12.2022	İngilizce	Avustralya	Çalıştay	https://bit.ly/3Jd0eR9
"Sudan'da Yeni Bir Yönetime Doğru? Darbe-Geçiş Döngüsünü Kırmak" başlıklı panel gerçekleştirildi.	Panel on Sudan at Oxford University on December 1st!	Institute of Islamic Studies McGill University	1.12.2022	İngilizce	Kanada	Panel	https://bit.ly/3D9rCvX
"Gus Dur'un Çin Diplomasisi Ana Akım Amerikan Siyasetini Bölüyor" başlıklı analiz yazısı yayımlandı.	Diplomasi Tiongkok Gus Dur Membelah Arus Utama Politik Amerika	Nahdlatul Ulama	17.12.2022	Endonezce	Endonezya	Analiz	https://bit.ly/3j4DsAM
"İran'da 2 Ayda Kargaşa Sona Erdi" başlıklı analiz yazısı yayımlandı.	Ujung 2 Bulan Lebih Kerusuhan di Iran	Nahdlatul Ulama	13.12.2022	Endonezce	Endonezya	Analiz	https://bit.ly/3R4oVBw
"Pagar Nusa ve Pencak Silat Diplomasisi" başlıklı analiz yazısı yayımlandı.	Pagar Nusa dan Diplomasi Pencak Silat	Nahdlatul Ulama	5.12.2022	Endonezce	Endonezya	Analiz	https://bit.ly/3ZZqBjT
PPI Unas, İklim Krizine Karşı "Son Nesil" Kitap Tartışmasını Düzenledi	Responding to the Climate Crisis, PPI Unas Holds "The Last Generation" Book Discussion	"The Center for Islamic Studies Universitas Nasional	21.12.2022	Endonezce	Endonezya	Webinar	https://bit.ly/3ws802j
"21. Yüzyılın Zorluklarıyla Malezya-Güney Kore Bağlarını Daha Yakın Hale Getirmek" başlıklı analiz yazısı yayımlandı.	"Building closer Malaysia-South Korea ties through 21st century challenges	Institute of Strategic and International Studies (ISIS) Malaysia	13.12.2022	İngilizce	Malezya	Analiz	https://bit.ly/403hija

MÜSLÜMAN DÜNYADAN FİKRİ BİRİKİMLER

"ISIS Odak 12/2022 No. 17" başlıklı bülten yayımlandı.	ISIS Focus 12/2022 No. 17	Institute of Strategic and International Studies (ISIS) Malaysia	21.12.2022	İngilizce	Malezya	Bülten	https://bit.ly/3DemJBL
"Ulus artık savunma harcama reformlarını görmezden gelemez" başlıklı analiz yazısı yayımlandı.	Nation can no longer ignore defence spending reforms	Institute of Strategic and International Studies (ISIS) Malaysia	15.12.2022	İngilizce	Malezya	Analiz	https://bit.ly/3H8BzuJ
"Arap-Çin Zirvesinin Ekonomik Gelişmeleri" başlıklı analiz yazısı yayımlandı.	The Economic Developments of the Arab – China Summit	Gulf Research Center	25.12.2022	İngilizce	Suudi Arabistan	Analiz	https://bit.ly/3kC89h7
"Ukrayna Savaşı ve Avrupa'nın Enerji Krizi: KİK Enerji Üreticileri İçin Bir Fırsat" başlıklı makale yayımlandı.	The Ukraine War and Europe's Energy Crisis: An Opportunity for GCC Energy Producers	Gulf Research Center	25.12.2022	İngilizce	Suudi Arabistan	Makale	https://bit.ly/3YewKav
"Rakamlarla Güç: Katar Dünya Kupası Eleştirilerine Uluslararası Tepkiler" başlıklı analiz yazısı yayımlandı.	Strength in Numbers: International Reactions to Criticisms of the Qatar World Cup	Gulf Research Center	25.12.2022	İngilizce	Suudi Arabistan	Analiz	https://bit.ly/3XDWOvu
"Başkan Xi Jinping'in Krallığa Ziyareti: Bu, İlerlemek İçin Neleri Kapsıyor?" başlıklı analiz yayımlandı.	President Xi Jinping's Visit to the Kingdom: What does this Entail Moving Forward?	Gulf Research Center	20.12.2022	İngilizce	Suudi Arabistan	Analiz	https://bit.ly/3iXBATL
İnovasyon Politikalarının Tasarlanmasında Jeopolitik Bir Perspektif Uygulamak: Ürdün ve Lübnan Arasında Karşılaştırmalı Bir Vaka Çalışması' başlıklı belge yayınlandı.	The West Asia-North Africa Institute	The West Asia-North Africa Institute	13.12.2022	İngilizce	Ürdün	Makale	https://bit.ly/3XCaGxj
İPIS ve Romanya enstitüsü MEPEI'nin ortak toplantısı	Joint meeting of İPIS and Romanian institute MEPEI	Institute for Political and International Studies	12.11.2022	İngilizce	İran	Toplantı	https://bit.ly/3XZ3unF
Rusya'nın Teslim Olması İçin Petrol Fiyatı Tavanını Belirlemenin Etkisizliği	The Ineffectiveness Of Setting The Oil Price Ceiling For Russia To Surrender	The Institute for Iran-Euroasia Studies	12.01.2022	İngilizce	İran	Politika Notu	https://bit.ly/3XTFtP1
Çin'in (ABD Rakibi) Basra Körfezi Bölgesine Yönelmesinin Ardındaki Stratejik Faktörler	Strategic Factors Behind China's (US Rival) Tendency Towards The Persian Gulf Region	The Institute for Iran-Euroasia Studies	24.12.2022	İngilizce	İran	Politika Notu	https://bit.ly/3kMqjG0
OGAS Ve Sovyet İnternetinin Kaderi; Soğuk Savaş Sırasında İletişim Tarihinin Harika Bir Hikayesi (Bölüm I)	OGAS & The Fate OfThe Soviet Internet; A Great Story Of Communication History During The Cold War (Part I)	The Institute for Iran-Euroasia Studies	19.12.2022	İngilizce	İran	Politika Notu	https://bit.ly/3H88mjH
Güney Kafkasya'da Kabul Edilemez Sınır Değişiklikleri Girişiminin Stratejik Sonuçları	Strategic Consequences Of Attempting Unacceptable Border Changes In The South Caucasus	The Institute for Iran-Euroasia Studies	12.05.2022	İngilizce	İran	Politika Notu	https://bit.ly/3R8Ur1C
Rusya İle Azerbaycan Cumhuriyeti Arasındaki Gaz Anlaşmasının Gereçekçileri Ve Sonuçları	Motives And Consequences Of Gas Agreement Between Russia And The Republic Of Azerbaijan	The Institute for Iran-Euroasia Studies	12.05.2022	İngilizce	İran	Politika Notu	https://bit.ly/3XVkgEh
İklim Sorununun Karşılanması: Arap Bölgesinde Sorumlu Arazi Yönetişimi Çağrısı	Meeting the Climate Challenge: A Call for Responsible Land Governance in the Arab Region	The Lebanese Center for Policy Studies	13.12.2022	Arapça	Lübnan	Analiz	https://bit.ly/3kvj2RJ
Kamu e-İhalesi Nedir ve Belediyeler Buna Hazır mı?	What is Public e-Procurement and Are Municipalities Ready for It?	The Lebanese Center for Policy Studies	12.05.2022	İngilizce	Lübnan	Makale	https://bit.ly/3kvj1gD

MÜSLÜMAN DÜNYADAN FİKRİ BİRİKİMLER

"Körfez'de Yenilenebilir Enerji Sektörünün Dönüştürülmesi: Katar, Suudi Arabistan ve BAE'nin Gelişen Stratejileri (1)" başlıklı analiz yayımlandı.	Transforming the Renewables Sector in the Gulf: The Evolving Strategies of Qatar, Saudi Arabia and the UAE (1)	Aljezeera Center for Studies	25.12.2022	İngilizce	Katar	Analiz	https://bit.ly/3XT80cp
"Arap Siyaset" dergisinin 57. sayısı yayımlandı	صدر العدد 57 من دورية "سياسات عربية"	Arab Center for Research and Policy Studies	21.12.2022	Arapça	Katar	Dergi	https://bit.ly/3WEVmhT
"HIKAMA" dergisinin beşinci sayısı yayımlandı.	صدر العدد الخامس من دورية «حكا»	Arab Center for Research and Policy Studies	19.12.2022	Arapça	Katar	Dergi	https://bit.ly/3ZRjvhk
"Al-Muntaqa" dergisinin on birinci sayısı yayımlandı.	صدر العدد الحادي عشر من "دورية المنتقى"	Arab Center for Research and Policy Studies	8.12.2022	Arapça	Katar	Dergi	https://bit.ly/3XUxIUk
"Asi Oyun: Küresel ve Yerel Arasında Ortadoğu ve Kuzey Afrika'da Futbolun Siyasi Tarihi" başlıklı görüş yazısı yayımlandı.	"اللعبة المتمردة: تاريخ سياسي لكرة القدم في منطقة الشرق الأوسط وشمال أفريقيا بين العالمي والمحلي"	Arab Center for Research and Policy Studies	25.12.2022	Arapça	Katar	Görüş Yazısı	https://bit.ly/3j8YhuK
Xi Jinping'in Suudi Arabistan Ziyareti ve Çin ile İlişkilerin Geleceği" başlıklı analiz yayımlandı.	"زيارة شي جين بينغ إلى السعودية وآفاق العلاقات مع الصين"	Arab Center for Research and Policy Studies	12.12.2022	Arapça	Katar	Analiz	https://bit.ly/3JaQIUq
ABD Ara Seçimlerinin Sonuçları Işığında Trump'ın Siyasi Geleceği" başlıklı analiz yayımlandı.	"مستقبل ترامب السياسي في ضوء نتائج الانتخابات التصفية الأمريكية"	Arab Center for Research and Policy Studies	14.12.2022	Arapça	Katar	Analiz	https://bit.ly/3XOoKMQ
Tunus Parlamento Seçimleri: Krizi Ağırlaştırıyor mu, Çözüyor mu?" başlıklı analiz yayımlandı.	"انتخابات مجلس النواب التونسي: تفاقم الأزمة أم تحلها؟"	Arab Center for Research and Policy Studies	20.12.2022	Arapça	Katar	Analiz	https://bit.ly/3JdhB4W
"Ukrayna ekonomisi: Bugünün Zorlukları, Yarının İhtiyaçları ve Geçmişteki Yeniden Yapılanma Çabalarından Çıkan Dersler" başlıklı seminer düzenlendi.	Ukraine's economy: Today's challenges, tomorrow's needs, and lessons from past reconstruction efforts	Brookings Doha Centre	15.12.2022	İngilizce	Katar	Seminer	https://brook.gs/3j260Qg
"Kripto, Federal Hükümet Tarafından Düzenlenmeli mi?" başlıklı seminer gerçekleştirildi.	A debate: Should crypto be regulated by the federal government?	Brookings Doha Centre	20.12.2022	İngilizce	Katar	Seminer	https://brook.gs/3HtPzRh
"İklimi Düzeltmek: Belirsiz Bir Dünya İçin Stratejiler" başlıklı panel gerçekleştirildi.	Fixing the climate: Strategies for an uncertain world	Brookings Doha Centre	14.12.2022	İngilizce	Katar	Panel	https://brook.gs/3kEs0MC
"Afrika Amerika Birleşik Devletleri İçin Neden Önemlidir: İlk 5 Neden" başlıklı panel gerçekleştirildi.	Why Africa matters to the United States: Top 5 reasons	Brookings Doha Centre	8.12.2022	İngilizce	Katar	Panel	https://brook.gs/3HueV1q
"Hint-Pasifik'te Güney Kore Dış Politikası" başlıklı seminer gerçekleştirildi.	South Korean foreign policy in the Indo-Pacific	Brookings Doha Centre	7.12.2022	İngilizce	Katar	Seminer	https://brook.gs/3j1aYYy
"Afrika Boynuzu'ndaki Güvensizlik Yayı ve Yeni Atılımlar" başlıklı seminer gerçekleştirildi.	The arc of insecurity in the Horn of Africa and new breakthroughs	Brookings Doha Centre	5.12.2022	İngilizce	Katar	Seminer	https://brook.gs/3ZZbkzC
"Irak, Libya, Yemen ve Suriye'deki Devlet Dışı Silahlı Aktörler" başlıklı seminer gerçekleştirildi.	Nonstate armed actors in Iraq, Libya, Yemen, and Syria	Brookings Doha Centre	5.12.2022	İngilizce	Katar	Seminer	https://brook.gs/3HjtVE
Karadağ'da "Siyasi Kamuoyu Araştırması" sonuçları yayımlandı.	Results of the Survey on Political Public Opinion in Montenegro	Center for Democracy and Human Rights	21.12.2022	İngilizce	Karadağ	Kamuoyu Araştırması	https://bit.ly/3KA0L5X
"Güney Asya'nın Güncel Sorunlarına İlişkin Öne Çıkanlar" başlıklı rapor yayımlandı.	Brief Highlights on Current Issues of South Asia	Bangladesh Enterprise Institute	12.01.2022	İngilizce	Bangladeş	Rapor	https://bit.ly/3kL2x4o

Yeni İsrail Hükümeti İşliğinde Güncel Siyasi Gelişmeler; Yurtiçi Siyasi Konular (Seçimler ve Reformlar Dahil) ve Kudüs İçin Etkileri	Haşimi Vesayet ve Kudüs'teki Kutsal Mekânlar	The Palestinian Academic Society for the Study of International Affairs (PASSIA)	13.12.2022	Arapça	Filistin	Konferans	http://www.passia.org/meetings/54
--	--	--	------------	--------	----------	-----------	---

TOPLUMSAL REFAH

Faaliyet	Faaliyetin Orijinal Adı	Kurum	Tarih	Dil	Ülke	Tür	Link
ISESCO "Uluslararası Kadın ve Üniversite Liderliği" başlıklı konferans düzenledi.	اختتام أعمال المؤتمر الدولي حول المرأة وقيادة الجامعات بمقر الإيسيسكو	The Federation of the Universities of the Islamic World	3.12.2022	Arapça	Mısır	Konferans	https://bit.ly/3XxZnyS
"Dört Aydan Beri Süren İran Protestoları Nereye Gidiyor?" başlıklı analiz yayımlandı.	مع دخولها شهرها الرابع.. إلى أين تتجه الاحتجاجات الإيرانية؟	Al-Ahram Center for Political and Strategic Studies	14.12.2022	Arapça	Mısır	Analiz	https://bit.ly/3kpw0An
"Uluslararası Sistemdeki Dönüşümler İşliğinde Orta ve Bölgesel Güçlerin Rolü" başlıklı analiz yayımlandı.	دور القوى المتوسطة والإقليمية في ظل تحولات النظام الدولي	Al-Ahram Center for Political and Strategic Studies	28.12.2022	Arapça	Mısır	Analiz	https://bit.ly/3XyvKNV
"Çin'in Nükleer Yeteneklerine İlişkin Amerikan Vizyonu" başlıklı analiz yayımlandı.	الرؤية الأمريكية للقدرات النووية الصينية	Al-Ahram Center for Political and Strategic Studies	17.12.2022	Arapça	Mısır	Analiz	https://bit.ly/3WfVxV1
"Afganistan-Pakistan İlişkileri Dikkate Değer Dönüşümlerden mi Geçiyor?" başlıklı analiz yayımlandı.	هل تشهد العلاقات الأفغانية-الباكستانية تحولات بارزة؟	Al-Ahram Center for Political and Strategic Studies	27.12.2022	Arapça	Mısır	Analiz	https://bit.ly/3QJ6FNW
"Almanya'da neler oluyor... darbe girişimi mi yoksa başka tehditler mi?" başlıklı analiz yayımlandı.	ماذا يحدث في ألمانيا... محاولة انقلاب أم تهديدات أخرى؟	Al-Ahram Center for Political and Strategic Studies	8.12.2022	Arapça	Mısır	Analiz	https://bit.ly/3w7xh1J
"İŞİD neden Lübnan'da yeniden ortaya çıktı?" başlıklı analiz yayımlandı.	لماذا عاود تنظيم داعش الظهور في لبنان؟	Al-Ahram Center for Political and Strategic Studies	24.12.2022	Arapça	Mısır	Analiz	https://bit.ly/3XvYQxk
"İŞİD liderlerini hedef almak: göstergeler ve yansımalar" başlıklı analiz yayımlandı.	استهداف قادة تنظيم داعش: دلالات وتداعيات	Al-Ahram Center for Political and Strategic Studies	13.12.2022	Arapça	Mısır	Analiz	https://bit.ly/3w9FiDy
"İŞİD 2022 Katar Dünya Kupası ile nasıl başa çıktı?" başlıklı analiz yayımlandı.	كيف تعاطى تنظيم "داعش" مع مونديال قطر 2022؟	Al-Ahram Center for Political and Strategic Studies	1.12.2022	Arapça	Mısır	Analiz	https://bit.ly/3XEc6zU
"Irak, Sudan, Cezayir ve Lübnan'daki 2019 Sosyal Hareketlerinden Ne Öğreniyoruz?" başlıklı konferans düzenlendi.	Conference on: What Do We Learn from the 2019 Social Movements in Iraq, Sudan, Algeria, and Lebanon?	Economic Research Forum	15.12.2022	İngilizce	Mısır	Konferans	https://bit.ly/3CSZ5um
"Ortadoğu ve Kuzey Afrika'da Beklenmedik Düşük Enflasyon: Ne Pahasına?" başlıklı seminer düzenlendi.	Seminar on: MENA's Unexpectedly Low Inflation: At What Cost?	Economic Research Forum	13.12.2022	İngilizce	Mısır	Seminer	https://bit.ly/3QRYLIG
"Değişken Emtia Fiyatları Altında Kamu Maliyesi: MENA'da Beklenen Riskler ve Zorluklar" başlıklı seminer düzenlendi.	Joint AUC-ERF-IMF Webinar: Public Finances under Volatile Commodity Prices: Risks and Challenges Ahead in MENA	Economic Research Forum	7.12.2022	İngilizce	Mısır	Seminer	https://bit.ly/3Wgw5Uq

MÜSLÜMAN DÜNYADAN FİKRİ BİRİKİMLER

"Kırılganlıktan Esnekliğe: Başarısız Devlet Tuzağından Kaçınmak ve Sudan'ın Önündeki Yol" başlıklı seminer düzenlendi.	From Fragility to Resilience: Avoiding the Failed State Trap and the Road Ahead for Sudan	Economic Research Forum	3-4.12.2022	İngilizce	Mısır	Seminer	https://bit.ly/3ITJZJ3
"Rusya-Ukrayna Krizinin Mısır'daki Çocuklar ve Hassas Haneler Üzerindeki Etkisine İlişkin Politika Diyaloğu" başlıklı çalıştay gerçekleştirildi.	"Policy Dialogue on the Impact of the Russia-Ukraine Crisis on Children and Vulnerable Households in Egypt	Economic Research Forum	5-6.12.2022	İngilizce	Mısır	Çalıştay	https://bit.ly/3Xj6iw3
"Filistin'de Ücret Eşitsizliğindeki Değişimlerin Zaman İçinde Ayrıştırılması Üzerine" başlıklı makale yayımlandı.	"On Decomposing the Changes in Wage Inequality in Palestine Over Time"	Economic Research Forum	1.12.2022	İngilizce	Mısır	Makale	https://bit.ly/3wamG6k
"Değişim İçin Sudan'ı Desteklemek: Sudan'ın Sağlık Sistemi İçin Özgürlük, Barış ve Adalet Çağrısı Yapan 2019 Sudan Devrimiyle Uyumlu Yeni İlkeler" başlıklı politika notu yayımlandı.	دعم السودان من أجل التغيير: مبادئ جديدة للنظام الصحي في السودان بما يتوافق مع الثورة السودانية لعام 2019 والتي تنادي بالحرية، والسلام، والعدالة	Economic Research Forum	1.12.2022	Arapça	Mısır	Politika Notu	https://bit.ly/3kmAWGq
"Kuzey Afrika'da İklim Krizi, Makroekonomik Duyarlılık ve Havale Tepkisi: VAR Panel Modellemesi" başlıklı politika notu yayımlandı.	"La Crise Climatique, La Sensibilité Macroéconomique et La Réponse des Envois de Fonds dans l'Afrique du Nord: Une Modélisation VAR en Panel"	Economic Research Forum	1.12.2022	Fransızca	Mısır	Politika Notu	https://bit.ly/3CWjOxl
"Suudi Arabistan Turizm Sektöründe COVID-19 Pandemisi Etkisi: Bir Muhasebe Yaklaşımı" başlıklı makale yayımlandı.	"The COVID-19 Pandemic Impact on the Saudi Arabia Tourism Sector: An Accountancy Approach	Economic Research Forum	01.12.2022	İngilizce	Mısır	Makale	https://bit.ly/3HangXS
"Türkiye'de Çevre ve Enerji Politikalarının Etkilerinin Enerji Ayrışmış CGE Modeli Kullanılarak İncelenmesi" başlıklı politika notu yayımlandı.	Investigating the Effects of Environmental and Energy Policies in Turkey Using an Energy Disaggregated CGE Model	Economic Research Forum	02.12.2022	İngilizce	Mısır	Politika Notu	https://bit.ly/3wc8vxE
"MENA Ülkelerinde Yerelleşme, Kamu Alımlarında Şeffaflık ve Yolsuzluk" başlıklı makale yayımlandı.	Decentralization, Transparency of Public Procurement, and Corruption in MENA Countries	Economic Research Forum	1.12.2022	İngilizce	Mısır	Makale	https://bit.ly/3wsxEUZ
"MENA Bölgesinde Resmî Girişimciliği Teşvik Etmeye Mali Sektörün ve Yönetişimin Rolü" başlıklı politika notu yayımlandı.	The Role of the Financial Sector and Governance in Promoting Formal Entrepreneurship in the MENA Region"	Economic Research Forum	1.12.2022	İngilizce	Mısır	Politika Notu	https://bit.ly/3IUnVxP
"Mısır'da Parasal-Mali Rejim Değişirme: Mali Teşvik Kötü Zamanlarda Mutlaka İyi mi?" başlıklı makale yayımlandı.	Switching Monetary-Fiscal Regimes in Egypt: Is the Fiscal Stimulus Necessarily Good in Bad Times?	Economic Research Forum	1.12.2022	İngilizce	Mısır	Makale	https://bit.ly/3IQqzox
"Shinzo Abe'nin Mirası: 'Bahreyn Kompleksi' Savunmasız Samurayların Stratejisidir" başlıklı görüş yazısı yayımlandı.	Shinzo Abe's Legacy: "Bahrain Complex" is the strategy of the defenseless samurai	Al-Bayan Center for Planning and Studies	18.12.2022	İngilizce-Arapça	Irak	Görüş Yazısı	https://bit.ly/3HlmXtr
Orta Asya İklim Değişikliği Bölgesel Gençlik Konferansı Bışkek'te düzenlendi.	Молодёжь Центральной Азии объединяет усилия в действиях по воде и климату на RCOY Central Asia	EKOIS-Bishkek	1-3.12.2022	Rusça	Kırgızistan	Konferans	https://bit.ly/3XLwsr7
"Körfez Güvenliği ve İşlem İlişkilerinden Vazgeçme Çağrısı" başlıklı analiz yayımlandı.	Gulf Security and the Call to Renounce 'Transactional Relationships'	Emirates Policy Center	30.12.2022	İngilizce	BAE	Analiz	https://bit.ly/3HI3etX
"Çalkantılı 2022, Büyük Güç Anlaşmazlığı ve Orta Doğu İçin Zorluklar" başlıklı analiz yayımlandı.	Turbulent 2022, Major Power Discord, and Challenges for the Middle East	Emirates Policy Center	30.12.2022	İngilizce	BAE	Analiz	https://bit.ly/3QXozfX

MÜSLÜMAN DÜNYADAN FİKRİ BİRİKİMLER

"2. Bağdat Konferansı Bölgesel Diyalog İçin Zemin Hazırlayacak mı?" başlıklı analiz yayımlandı.	Will the 2nd Baghdad Conference Prepare Ground for Regional Dialogue?	Emirates Policy Center	21.12.2022	İngilizce	BAE	Analiz	https://bit.ly/3J5VwBk
"Umman'ın Suriye'deki Pragmatik Diplomasisi ve Arabuluculuğu" başlıklı analiz yayımlandı.	"Oman's Pragmatic Diplomacy and Mediation in Syria	Emirates Policy Center	20.12.2022	İngilizce	BAE	Analiz	https://bit.ly/3H0IPsC
"Yolsuzluk Skandalı Irak'ın Siyasi Sistemini Sallıyor" başlıklı analiz yayımlandı.	Corruption Scandal Rocks Iraq's Political System	Emirates Policy Center	19.12.2022	İngilizce	BAE	Analiz	https://bit.ly/3whFPmM
"Irak'ın PMC'si Devrim Muhafızları Modelini Kopyalama Yolunda mı?" başlıklı analiz yayımlandı.	Is Iraq's PMC on its Way to Replicate the IRGC Model?	Emirates Policy Center	14.12.2022	İngilizce	BAE	Analiz	https://bit.ly/3wgFyk6
"Genişleyen Fay Hatları: Suriye Rejimi Sweida Hareketinden Neden Giderek Daha Fazla Korkuyor?" başlıklı analiz yayımlandı.	Widening Fault Lines: Why Is the Syrian Regime Increasingly Fearful of the Sweida Movement?	Emirates Policy Center	14.12.2022	İngilizce	BAE	Analiz	https://bit.ly/3D3d2WV
"Sunak'ın Pragmatizmi ve İngiltere-Çin İlişkileri" başlıklı analiz yayımlandı.	"Sunak's Pragmatism and the UK-China Relations	Emirates Policy Center	12.12.2022	İngilizce	BAE	Analiz	https://bit.ly/3QSDatj
""Kutup Dışı Ortaklıklar: Çin Devlet Başkanı'nın Suudi Arabistan Ziyaretinin Jeopolitik Etkileri"" başlıklı analiz yayımlandı.	Non-Polar Partnerships: Geopolitical Implications of Chinese President's Visit to Saudi Arabia	Emirates Policy Center	8.12.2022	İngilizce	BAE	Analiz	https://bit.ly/3wDdjfL
"IMF'nin BAE 2022 Değerlendirme Raporu Olumlu Değişikliklerin Altını Vurguluyor" başlıklı analiz yayımlandı.	IMF's UAE Assessment Report 2022 Underlines Positive Changes	Emirates Policy Center	5.12.2022	İngilizce	BAE	Analiz	https://bit.ly/3QYV1io
"Pakistan'da Ulus İnşası Beklentiler ve Zorluklar" başlıklı konferans düzenlendi.	IRD HOLDS INTERNATIONAL CONFERENCE ON NATION BUILDING IN PAKISTAN PROSPECTS AND CHALLENGES	International Islamic University	21.12.2022	İngilizce	Pakistan	Konferans	https://bit.ly/3kIQZUL
"COP27: Kayıp ve Zarar Fonu" başlıklı analiz yayımlandı.	Issue Brief on "COP27: Loss and Damage Fund"	Institute of Strategic Studies Islamabad	16.12.2022	İngilizce	Pakistan	Analiz	https://bit.ly/3GQ7qQI
"Pakistan COP27'de" başlıklı analiz yayımlandı.	Issue Brief on "Pakistan at COP27"	Institute of Strategic Studies Islamabad	16.12.2022	İngilizce	Pakistan	Analiz	https://bit.ly/3wiwcnR
"Pakistan'da Nükleer Enerji: Beklentiler ve Zorluklar" başlıklı analiz yayımlandı.	Issue Brief on "Nuclear Energy in Pakistan: Prospects and Challenges"	Institute of Strategic Studies Islamabad	21.12.2022	İngilizce	Pakistan	Analiz	https://bit.ly/3QVDw2g
"Pakistan'ın Shahpar-II İHA'sı: Yerleştirilmeye Doğru Bir Adım" başlıklı analiz yayımlandı.	Issue Brief on "Pakistan's Shahpar-II Drone: A Step Towards Indigenisation"	Institute of Strategic Studies Islamabad	21.12.2022	İngilizce	Pakistan	Analiz	https://bit.ly/3D4ucDn
"Keşmir Anlaşmazlığının Çözümü: Güney Asya'da Kalıcı Barış İçin Zorunluluk" başlıklı yuvarlak masa toplantısı düzenlendi.	Press Release – Roundtable "Resolution of the Kashmir Dispute: Imperative for a Lasting Peace in South Asia"	Institute of Strategic Studies Islamabad	13.12.2022	İngilizce	Pakistan	Yuvarlak Masa Toplantısı	https://bit.ly/3D17ZX6
"2022 İslamabad Toplantısı" başlıklı çalıştay düzenlendi.	Press Release – "Islamabad Conclave 2022" Inaugural Plenary	Institute of Strategic Studies Islamabad	7.12.2022	İngilizce	Pakistan	Çalıştay	https://bit.ly/3XPY6lv
"Pakistan'ın Büyük Güçlerle İlişkileri" başlıklı yuvarlak masa toplantısı düzenlendi.	Press Release – GND Roundtable on "Pakistan's Relations with Major Powers"	Institute of Strategic Studies Islamabad	1.12.2022	İngilizce	Pakistan	Yuvarlak Masa Toplantısı	https://bit.ly/3XK0wn9
""Pakistan'ın Felaket 2022 Tufanı: Ulusal Gıda Güvenliği İçin Bir Zorluk"" başlıklı politika notu yayımlandı."	"Pakistan's Catastrophic 2022 Flood: A Challenge for National Food Security	IPRI Islamabad Policy Research Institute	14.12.2022	İngilizce	Pakistan	Politika Notu	https://bit.ly/3D4wmCZ

MÜSLÜMAN DÜNYADAN FİKRİ BİRİKİMLER

"Ulusal Uyum ve İnsan Güvenliği" başlıklı politika notu yayımlandı.	National Cohesion and Human Security	IPRI Islamabad Policy Research Institute	2.12.2022	İngilizce	Pakistan	Politika Notu	https://bit.ly/3iNSx4U
"Pakistan için COP27 Sonrası Strateji: İklim Finansmanı ve Karbonsuzlaştırma" başlıklı seminer düzenlendi.	'Post COP27 Strategy for Pakistan: Climate Financing and De-carbonization'	Institute of Policy Studies (IPS)	16.12.2022	İngilizce	Pakistan	Seminer	https://bit.ly/3XNQCkJ
"Pakistan'ın Siyasi Sistemi ve Yönetişimi" başlıklı konferans gerçekleştirildi.	Interactive Session: Pakistan's Political System and Governance'	Institute of Policy Studies (IPS)	16.12.2022	İngilizce	Pakistan	Konferans	https://bit.ly/3ZUUX01
"Uluslararası Barışı Koruma: Pakistan'dan Perspektifler" başlıklı kitap yayımlandı.	'International Peacekeeping: Perspectives from Pakistan' is now available at Amazon and Kindle Stores	Institute of Policy Studies (IPS)	15.12.2022	İngilizce	Pakistan	Kitap	https://bit.ly/3WsxU0z
"Balkan-Azerbaycan Dostluğu Avrupa'nın Enerji Beklentilerini Dönüştürüyor" başlıklı görüş yazısı yayımlandı.	Balkan-Azerbaijan Friendship is Transforming Europe's Energy Prospects	Balkan Insight	7.12.2022	İngilizce	Balkanlar	Görüş Yazısı	https://bit.ly/3HnKVUV
"Batı, Balkanlar'daki Dostlarının Altını Oydu ve Düşmanlarını Destekledi" başlıklı görüş yazısı yayımlandı.	West Has Undercut Its Friends and Bolstered its Adversaries in Balkans	Balkan Insight	9.12.2022	İngilizce	Balkanlar	Görüş Yazısı	https://bit.ly/3QXgk3A
"AB, Sırbistan'ın Doğu-Batı Dengeleme Yasası İçin Zaman Çağrısında Bulunmalı" başlıklı görüş yazısı yayımlandı.	EU Should Call Time on Serbia's East-West Balancing Act	Balkan Insight	14.12.2022	İngilizce	Balkanlar	Görüş Yazısı	https://bit.ly/3H2zT6h
"İngiltere Göçmen Krizinin Temel Nedenlerine Odaklanmalı" başlıklı görüş yazısı yayımlandı.	Britain Must Focus on Root Causes of Migrant Crisis	Balkan Insight	22.12.2022	İngilizce	Balkanlar	Görüş Yazısı	https://bit.ly/3XBg90c
BIRN "Balkanlarda Çin" başlıklı projesini tanıttı.	BIRN Presents 'China in the Balkans' Map to Berlin Conference	Balkan Insight	8.12.2022	İngilizce	Balkanlar	Proje	https://bit.ly/3Xto67L
IOM, göç akışları ve göç politikası hakkında yuvarlak masa toplantısı düzenledi.	Roundtable to observe key developments and issues in migration policy	International Organization for Migration Kazakhstan	2.12.2022	İngilizce	Balkanlar	Yuvarlak Masa Toplantısı	https://bit.ly/3WwRZ62
"Rus Dış Politikası" başlıklı rapor yayımlandı.	Russian Foreign Policy	Eurasian Research Institute	02.12.2022	İngilizce	Kazakistan	Rapor	https://bit.ly/3J3kFAt
EFFE' 2022 Bildiri Kitabı yayımlandı.	EFFE' 2022 Book of Proceedings	Eurasian Research Institute	02.12.2022	Türkçe-Rusça	Kazakistan	Konferans Bildirileri	https://bit.ly/3XMn9Hu
"Taşkent Uluslararası Kazak-Özbek İş Birliği Beklentileri" başlıklı konferans düzenlendi.	Tashkent International Conference on Prospects of Kazakh-Uzbek Cooperation	Foreign Policy Research Institute of the MFA RK	27.12.2022	İngilizce	Kazakistan	Konferans	https://bit.ly/3QYeob4
"Şanghay İş Birliği Organizasyonu Yerleşik Araştırmacılar" başlıklı eğitim programı düzenlendi.	Participation in the "SCO Resident Researchers Program"	Foreign Policy Research Institute of the MFA RK	30.12.2022	İngilizce	Kazakistan	Eğitim Programı	https://bit.ly/3wllVHo
"Özbekistan ve Kazakistan: Dostluk, Ortaklık ve İttifak" başlıklı konferans düzenlendi	Experts from Kazakhstan and Uzbekistan discussed the plans to further expand cooperation	Kazakhstan Institute For Strategic Studies Under the President of The President of The Republic of Kazakhstan	27.12.2022	İngilizce	Kazakistan	Konferans	https://bit.ly/3GUNX1s
"Medya ve Düşünce Kuruluşları: Analitiğin Medya Dönüşümü" başlıklı seminer düzenlendi.	Issues of media transformation of Central Asia discussed in Astana	Kazakhstan Institute For Strategic Studies Under the President of The President of The Republic of Kazakhstan	22.12.2022	İngilizce	Kazakistan	Seminer	https://bit.ly/3XxcqkD

MÜSLÜMAN DÜNYADAN FİKRİ BİRİKİMLER

"Orta Asya: Reformlar Çağı" başlıklı konferans düzenlendi.	Central Asia: the Age of Reforms	Kazakhstan Institute For Strategic Studies Under the President of The President of The Republic of Kazakhstan	8.12.2022	İngilizce	Kazakistan	Konferans	https://bit.ly/3XNmpC6
"Orta Doğu ve Orta Asya: Küresel Belirsizlik Zamanında Hayatta Kalma Stratejileri" başlıklı konferans düzenlendi.	The Middle East and Central Asia: Strategies of Survival in the Time of Global Uncertainty	Australian National University Centre for Arab and Islamic Studies (CAIS)	8-9.12.2022	İngilizce	Avustralya	Konferans	https://bit.ly/3Hoh8LG
"Orta Doğu ve Kuzey Afrika Ekonomileri" başlıklı çalıştay düzenlendi.	The 1st Annual Workshop on the Economies of the Middle East and North Africa (MENA)	Australian National University Centre for Arab and Islamic Studies (CAIS)	7.12.2022	İngilizce	Avustralya	Çalıştay	https://bit.ly/3Jd0Re9
"Sudan'da Yeni Bir Yönetim Doğru? Darbe-Geçiş Döngüsünü Kırmak" başlıklı panel gerçekleştirildi.	Panel on Sudan at Oxford University on December 1st!	Institute of Islamic Studies McGill University	1.12.2022	İngilizce	Kanada	Panel	https://bit.ly/3D9rcvX
"Gus Dur'un Çin Diplomasisi Ana Akım Amerikan Siyasetini Bölüyor" başlıklı analiz yazısı yayımlandı.	Diplomasi Tiongkok Gus Dur Membelah Arus Utama Politik Amerika	Nahdlatul Ulama	17.12.2022	Endonezce	Endonezya	Analiz	https://bit.ly/3j4DsAM
"İran'da 2 Ayda Kargaşa Sona Erdi" başlıklı analiz yazısı yayımlandı.	Ujung 2 Bulan Lebih Kerusuhan di Iran	Nahdlatul Ulama	13.12.2022	Endonezce	Endonezya	Analiz	https://bit.ly/3R4oVBw
"Pagar Nusa ve Pencak Silat Diplomasisi" başlıklı analiz yazısı yayımlandı.	Pagar Nusa dan Diplomasie Pencak Silat	Nahdlatul Ulama	5.12.2022	Endonezce	Endonezya	Analiz	https://bit.ly/3ZZqBJT
PPI Unas, İklim Krizine Karşı "Son Nesil" Kitap Tartışmasını Düzenledi	Responding to the Climate Crisis, PPI Unas Holds "The Last Generation" Book Discussion	"The Center for Islamic Studies Universitas Nasional	21.12.2022	Endonezce	Endonezya	Webinar	https://bit.ly/3ws802j
"21. Yüzyılın Zorluklarıyla Malezya-Güney Kore Bağlarını Daha Yakın Hale Getirmek" başlıklı analiz yazısı yayımlandı.	"Building closer Malaysia-South Korea ties through 21st century challenges	Institute of Strategic and International Studies (ISIS) Malaysia	13.12.2022	İngilizce	Malezya	Analiz	https://bit.ly/403hija
"ISIS Odak 12/2022 No. 17" başlıklı bülten yayımlandı.	ISIS Focus 12/2022 No. 17	Institute of Strategic and International Studies (ISIS) Malaysia	21.12.2022	İngilizce	Malezya	Bülten	https://bit.ly/3DemJBL
"Ulus artık savunma harcama reformlarını görmezden gelemez" başlıklı analiz yazısı yayımlandı.	Nation can no longer ignore defence spending reforms	Institute of Strategic and International Studies (ISIS) Malaysia	15.12.2022	İngilizce	Malezya	Analiz	https://bit.ly/3H8BzuJ
"Arap-Çin Zirvesinin Ekonomik Gelişmeleri" başlıklı analiz yazısı yayımlandı.	The Economic Developments of the Arab – China Summit	Gulf Research Center	25.12.2022	İngilizce	Suudi Arabistan	Analiz	https://bit.ly/3kC89h7
"Ukrayna Savaşı ve Avrupa'nın Enerji Krizi: KİK Enerji Üreticileri İçin Bir Fırsat" başlıklı makale yayımlandı.	The Ukraine War and Europe's Energy Crisis: An Opportunity for GCC Energy Producers	Gulf Research Center	25.12.2022	İngilizce	Suudi Arabistan	Makale	https://bit.ly/3YewKav
"Rakamlarla Güç: Katar Dünya Kupası Eleştirilerine Uluslararası Tepkiler" başlıklı analiz yazısı yayımlandı.	Strength in Numbers: International Reactions to Criticisms of the Qatar World Cup	Gulf Research Center	25.12.2022	İngilizce	Suudi Arabistan	Analiz	https://bit.ly/3XDW0vu
"Başkan Xi Jinping'in Krallığa Ziyareti: Bu, İlerlemek İçin Neleri Kapsıyor?" başlıklı analiz yazımlandı.	President Xi Jinping's Visit to the Kingdom: What does this Entail Moving Forward?	Gulf Research Center	20.12.2022	İngilizce	Suudi Arabistan	Analiz	https://bit.ly/3iXBAtL

MÜSLÜMAN DÜNYADAN FİKRİ BİRİKİMLER

İnovasyon Politikalarının Tasarlanmasında Jeopolitik Bir Perspektif Uygulamak: Ürdün ve Lübnan Arasında Karşılaştırmalı Bir Vaka Çalışması" başlıklı belge yayınlandı.	The West Asia-North Africa Institute	The West Asia-North Africa Institute	13.12.2022	İngilizce	Ürdün	Makale	https://bit.ly/3XCaGXj
IPIS ve Romanya enstitüsü MEPEI'nin ortak toplantısı	Joint meeting of IPIS and Romanian institute MEPEI	Institute for Political and International Studies	12.11.2022	İngilizce	İran	Toplantı	https://bit.ly/3XZ3unF
Rusya'nın Teslim Olması İçin Petrol Fiyatı Tavanını Belirlenimin Etkisizliği	The Ineffectiveness Of Setting The Oil Price Ceiling For Russia To Surrender	The Institute for Iran-Euroasia Studies	12.01.2022	İngilizce	İran	Politika Notu	https://bit.ly/3XTFtP1
Çin'in (ABD Rakibi) Basra Körfezi Bölgesine Yönelmesinin Ardındaki Stratejik Faktörler	Strategic Factors Behind China's (US Rival) Tendency Towards The Persian Gulf Region	The Institute for Iran-Euroasia Studies	24.12.2022	İngilizce	İran	Politika Notu	https://bit.ly/3kMqjg0
OGAS Ve Sovyet İnternetinin Kaderi; Soğuk Savaş Sırasında İletişim Tarihinin Harika Bir Hikayesi (Bölüm I)	OGAS & The Fate Of The Soviet Internet; A Great Story Of Communication History During The Cold War (Part I)	The Institute for Iran-Euroasia Studies	19.12.2022	İngilizce	İran	Politika Notu	https://bit.ly/3H88mjH
Güney Kafkasya'da Kabul Edilemez Sınır Değişiklikleri Girişiminin Stratejik Sonuçları	Strategic Consequences Of Attempting Unacceptable Border Changes In The South Caucasus	The Institute for Iran-Euroasia Studies	12.05.2022	İngilizce	İran	Politika Notu	https://bit.ly/3R8U1rC
Rusya İle Azerbaycan Cumhuriyeti Arasındaki Gaz Anlaşmasının Gerekçeleri Ve Sonuçları	Motives And Consequences Of Gas Agreement Between Russia And The Republic Of Azerbaijan	The Institute for Iran-Euroasia Studies	12.05.2022	İngilizce	İran	Politika Notu	https://bit.ly/3XVkgEh
İklim Sorununun Karşlanması: Arap Bölgesinde Sorumlu Arazi Yönetişimi Çağrısı	Meeting the Climate Challenge: A Call for Responsible Land Governance in the Arab Region	The Lebanese Center for Policy Studies	13.12.2022	Arapça	Lübnan	Analiz	https://bit.ly/3kvj2Rj
Kamu e-İhalesi Nedir ve Belediyeler Buna Hazır mı?	What is Public e-Procurement and Are Municipalities Ready for It?	The Lebanese Center for Policy Studies	12.05.2022	İngilizce	Lübnan	Makale	https://bit.ly/3kvj1gD
"Körfez'de Yenilenebilir Enerji Sektörünün Dönüştürülmesi: Katar, Suudi Arabistan ve BAE'nin Gelişen Stratejileri (1)" başlıklı analiz yayımlandı.	Transforming the Renewables Sector in the Gulf: The Evolving Strategies of Qatar, Saudi Arabia and the UAE (1)	Aljezeera Center for Studies	25.12.2022	İngilizce	Katar	Analiz	https://bit.ly/3XT80cp
"Arap Siyaset" dergisinin 57. sayısı yayımlandı	صدور العدد 57 من دورية "سياسة عربية"	Arab Center for Research and Policy Studies	21.12.2022	Arapça	Katar	Dergi	https://bit.ly/3WEVmhT
"HIKAMA" dergisinin beşinci sayısı yayımlandı.		Arab Center for Research and Policy Studies	19.12.2022	Arapça	Katar	Dergi	https://bit.ly/3ZRjvhk
"Al-Muntaqa" dergisinin on birinci sayısı yayımlandı.	صدور العدد الحادي عشر من دورية "المنتقى"	Arab Center for Research and Policy Studies	8.12.2022	Arapça	Katar	Dergi	https://bit.ly/3XUXIUk
"Asi Oyun: Küresel ve Yerel Arasında Ortadoğu ve Kuzey Afrika'da Futbolun Siyasi Tarihi" başlıklı görüş yazısı yayımlandı.	اللعبة المتمردة: تاريخ سياسي لكرة القدم في منطقة الشرق الأوسط وشمال أفريقيا بين العالمي والمحلي	Arab Center for Research and Policy Studies	25.12.2022	Arapça	Katar	Görüş Yazısı	https://bit.ly/3j8YhuK
"Xi Jinping'in Suudi Arabistan Ziyareti ve Çin ile İlişkilerin Geleceği" başlıklı analiz yayımlandı.	زيارة شي جين بينغ إلى السعودية وآفاق العلاقات مع الصين	Arab Center for Research and Policy Studies	12.12.2022	Arapça	Katar	Analiz	https://bit.ly/3JaQIUq
"ABD Ara Seçimlerinin Sonuçları İçinde Trump'ın Siyasi Geleceği" başlıklı analiz yayımlandı.	مستقبل ترامب السياسي في ضوء نتائج الانتخابات التصفية الأمريكية	Arab Center for Research and Policy Studies	14.12.2022	Arapça	Katar	Analiz	https://bit.ly/3XOoKMQ
"Tunus Parlamento Seçimleri: Krizi Ağırlaştırıyor mu, Çözüyor mu?" başlıklı analiz yayımlandı.	انتخابات مجلس النواب التونسي: تفاقم الأزمة أم تحلها؟	Arab Center for Research and Policy Studies	20.12.2022	Arapça	Katar	Analiz	https://bit.ly/3JdhB4W

MÜSLÜMAN DÜNYADAN FİKRİ BİRİKİMLER

"Ukrayna ekonomisi: Bugünün Zorlukları, Yarının İhtiyaçları ve Geçmişteki Yeniden Yapılanma Çabalarından Çıkarılan Dersler" başlıklı seminer düzenlendi.	"Ukraine's economy: Today's challenges, tomorrow's needs, and lessons from past reconstruction efforts	Brookings Doha Centre	15.12.2022	İngilizce	Katar	Seminer	https://brook.gs/3j260Qg
"Kripto, Federal Hükümet Tarafından Düzenlenmeli mi?" başlıklı seminer gerçekleştirildi.	A debate: Should crypto be regulated by the federal government?	Brookings Doha Centre	20.12.2022	İngilizce	Katar	Seminer	https://brook.gs/3HTpZRh
"İklimi Düzeltmek: Belirsiz Bir Dünya İçin Stratejiler" başlıklı panel gerçekleştirildi.	Fixing the climate: Strategies for an uncertain world	Brookings Doha Centre	14.12.2022	İngilizce	Katar	Panel	https://brook.gs/3kEs0MC
"Afrika Amerika Birleşik Devletleri İçin Neden Önemlidir: İlk 5 Neden" başlıklı panel gerçekleştirildi.	Why Africa matters to the United States: Top 5 reasons	Brookings Doha Centre	8.12.2022	İngilizce	Katar	Panel	https://brook.gs/3HueV1q
"Hint-Pasifik'te Güney Kore Dış Politikası" başlıklı seminer gerçekleştirildi.	South Korean foreign policy in the Indo-Pacific	Brookings Doha Centre	7.12.2022	İngilizce	Katar	Seminer	https://brook.gs/3j1aYyy
"Afrika Boynuzu'ndaki Güvensizlik Yayı ve Yeni Atılımlar" başlıklı seminer gerçekleştirildi.	The arc of insecurity in the Horn of Africa and new breakthroughs	Brookings Doha Centre	5.12.2022	İngilizce	Katar	Seminer	https://brook.gs/3ZZbkzC
"Irak, Libya, Yemen ve Suriye'deki Devlet Dışı Silahlı Aktörler" başlıklı seminer gerçekleştirildi.	Nonstate armed actors in Iraq, Libya, Yemen, and Syria	Brookings Doha Centre	5.12.2022	İngilizce	Katar	Seminer	https://brook.gs/3HtjtVE
Karadağ'da "Siyasi Kamuoyu Araştırması" sonuçları yayımlandı.	Results of the Survey on Political Public Opinion in Montenegro	Center for Democracy and Human Rights	21.12.2022	İngilizce	Karadağ	Kamuoyu Araştırması	https://bit.ly/3kA0LSX
"Güney Asya'nın Güncel Sorunlarına İlişkin Öne Çıkanlar" başlıklı rapor yayımlandı.	Brief Highlights on Current Issues of South Asia	Bangladesh Enterprise Institute	12.01.2022	İngilizce	Bangladeş	Rapor	https://bit.ly/3kL2x4o
Yeni İsrail Hükümeti Işığında Güncel Siyasi Gelişmeler; Yurtiçi Siyasi Konular (Seçimler ve Reformlar Dahil) ve Kudüs İçin Etkileri	Haşimi Vesayet ve Kudüs'teki Kutsal Mekânlar	The Palestinian Academic Society for the Study of International Affairs (PASSIA)	13.12.2022	Arapça	Filistin	Konferans	http://www.passia.org/meetings/54

KÜLTÜREL FAALİYETLER

Faaliyet	Faaliyetin Orijinal Adı	Kurum	Tarih	Dil	Ülke	Tür	Link
"Kültür ve Entelektüeller... Yeni Ufuklar" başlıklı konferans düzenlendi.	The Opening of "Culture and Intellectuals... New Horizons" Conference at the BA	Bibliotheca Alexandrina	27.12.2022	İngilizce	Mısır	Makale	https://bit.ly/3CSy6zj
BA ve Alamein Üniversitesi "Küresel Yapay Zeka" başlıklı konferans düzenledi.	The BA and Alamein University Host the Global Conference on Artificial Intelligence	Bibliotheca Alexandrina	21.12.2022	İngilizce	Mısır	Konferans	https://bit.ly/3R0cBTb
"Mısır'a Dönüş: Brezilya Fotoğraf Koleksiyonu" başlıklı sergi düzenlendi.	The BA Inaugurates "Back to Egypt: A Brazilian Collection of Photographs" Exhibition	Bibliotheca Alexandrina	18.12.2022	İngilizce	Mısır	Sergi	https://bit.ly/3XCDzIH
BA, "Arapça ve İslami Yazıtlar Bibliyografyası" başlıklı web sitesini kurdu.	The BA Launches the "Bibliography of Arabic and Islamic Inscriptions" Website	Bibliotheca Alexandrina	15.12.2022	İngilizce	Mısır	Haber	https://bit.ly/3iKlZxm
"Ana Dili Arapça Olanlara Arapça Öğretmek: Zorluklar ve Çözümler" başlıklı bir seminer düzenlendi.	"Teaching Arabic to Arabic Native Speakers" in a Seminar at the BA	Bibliotheca Alexandrina	12.12.2022	İngilizce	Mısır	Seminer	https://bit.ly/3XyZytN
"Osmanlı'nın Bilimsel Mirası" başlıklı kitap lansmanı düzenlendi.	"Ottoman Scientific Heritage" Seminar and Book Launch at the BA	Bibliotheca Alexandrina	6.12.2022	İngilizce	Mısır	Kitap Lansmanı	https://bit.ly/3ZEAH9M

MÜSLÜMAN DÜNYADAN FİKRİ BİRİKİMLER

"Afandina'nın Günleri" başlıklı konferans düzenlendi	"Afandina's Days" in a Lecture at the BA	Bibliotheca Alexandrina	8.12.2022	İngilizce	Mısır	Konferans	https://bit.ly/3ZEBwiS
"1920-70 dönemleri arasında Ortadoğu ve Akdeniz'de Ulusötesi Radyo Yayıncılığı" başlıklı konferans düzenlendi.	A Conference in Rome on Transnational Radio Broadcasting in the Middle East and the Mediterranean, between Production and Reception, 1920-1970	The Academic Research Institute in Iraq (TARII)	1.12.2022	İngilizce	Irak	Konferans	https://bit.ly/3D5Qtkh
"The Guest" başlıklı filmin tartışması düzenlendi.	مناقشة فيلم الضيف	Tabah Foundation	20.12.2022	Arapça	BAE	Film Tartışması	https://bit.ly/3iQbzFQ
"Müslüman Kadınlar Popüler Tür" başlıklı projeye bağlı olarak çalıştay gerçekleştirildi.	Department of english organizes a two-day pakistan workshop on muslim women popular genre	International Islamic University	19.12.2022	İngilizce	Pakistan	Çalıştay	https://bit.ly/3GUuA8F
Arapça Edebiyat Festivali düzenlendi.	Arabic literary festival held at femalecampus, IIUI	International Islamic University	14.12.2022	İngilizce	Pakistan	Festival	https://bit.ly/3CZxMij
IIUI "Extravaganza 2022" başlıklı festival düzenledi.	IIUI Extravaganza 2022 Kicks Off	International Islamic University	6.12.2022	İngilizce	Pakistan	Festival	https://bit.ly/3HKPnUf
"Medeniyet ve Siyaset: İslam'ın Batı ile İlişkisi" başlıklı konferans gerçekleştirildi.	Civilization and Politics: Islam's Engagement with the West	Institute of Policy Studies (IPS)	4.12.2022	İngilizce	Pakistan	Konferans	https://bit.ly/3XRhwro
"Ahmet Baitursynuly'nin 150. yıl dönümü" ne özel panel düzenlendi.	150 жылды мерейтойына орай Ахмет Байтұрсынұлы панелі	Eurasian Research Institute	15.12.2022	Rusça	Kazakistan	Panel	https://bit.ly/3QVLQIB
"İkonik Figürler: Geçmişin Kesişen Dini ve Siyasi Anlatıları" başlıklı konferans gerçekleştirildi.	Iconic Figures: Intersecting Religious and Political Narratives of the Past	Leibniz Zentrum Moderner Orient	7-9.12.2022	İngilizce	Almanya	Konferans	https://bit.ly/3ZXlaBU
"Dünya Futbolundan Öğrenin" başlıklı analiz yayımlandı.	Belajar dari Sepakbola Dunia	Muhammadiyah Movement	12.12.2022	Endonezce	Endonezya	Analiz	https://bit.ly/3R2wvNb
"Nasyiatul Aisyiyah'ın Kuruluş Tarihi" başlıklı analiz yayımlandı.	Sejarah Berdirinya Nasyiatul Aisyiyah	Muhammadiyah Movement	8.12.2022	Endonezce	Endonezya	Analiz	https://bit.ly/3wMv5NH
"PP 'Aisyiyah 2022-2027 Başkanı Salmah Orbayinah'ı tanıyın" başlıklı biyografi yayımlandı.	Mengenal Salmah Orbayinah, Ketua Umum PP'Aisyiyah 2022-2027	Muhammadiyah Movement	8.12.2022	Endonezce	Endonezya	Biyografi	https://bit.ly/3R3NHBM
"Yılı Bitirin ve Başlayın, Gelecek İçin Geçmişe Bakın" başlıklı analiz yayımlandı.	Akhiri dan Awali Tahun, Lihat Masa Lalu untuk Masa Depan	Nahdlatul Ulama	31.12.2022	Endonezce	Endonezya	Analiz	https://bit.ly/3wuANGe
"Gus Dur'un Düşüncesi Sonsuz Bir Ummadınır: Z Kuşağından Bir Çinlinin Notları" başlıklı düşünce yazısı yayımlandı.	Pemikiran Gus Dur adalah Telaga Tak Bertepi: Catatan Seorang Tionghoa dari Generasi Z	Nahdlatul Ulama	28.12.2022	Endonezce	Endonezya	Düşünce Yazısı	https://bit.ly/3XC0j3M
"Maroko, Moro, Mağribi" başlıklı analiz yazısı yayımlandı.	Maroko, Moro, Morisco	Nahdlatul Ulama	23.12.2022	Endonezce	Endonezya	Analiz	https://bit.ly/402tqAD
"Haşimi Vesayet ve Kudüs'teki Kutsal Mekânlar" başlıklı konferans gerçekleştirildi.	The Hashemite Custodianship and the Holy Sites in Jerusalem	The Palestinian Academic Society for the Study of International Affairs (PASSIA)	13.12.2022	İngilizce	Filistin	Konferans	http://www.passia.org/meetings/54

MÜSLÜMAN DÜNYADAN FİKRİ BİRİKİMLER

Aksa Derneği ve Taybe İslami Hareketi, yüzlerce kişinin katılımıyla Kudüs ve Mescid-i Aksa için bir akşam düzenledi.	جمعية الأقصى والحركة الإسلامية في الطيبة تنظم أمسية للقدس والأقصى بمشاركة المئات	Al-Aqsa Association For Protection & Maintenance of Islamic Waqf	23.12.2022	Arapça	Filistin	Etkinlik	https://bit.ly/3WBaZjG
"Araştırma metodolojisinde doktora seminerleri. 4. Oturum: Bir analiz modelinin oluşturulması (Teorik çerçeve)" başlıklı seminer gerçekleştirildi.	Séminaires doctoraux de méthodologie de la recherche. Séance 4: Construction d'un modèle d'analyse (Cadre théorique)	Centre d'Etudes Maghrebines en Algerie	13.12.2022	Fransızca	Cezayir	Seminer	https://bit.ly/3WEgePH
Yemenli Gazeteciler Sendikası, gazeteci Ali Salmeen Al-Awbthani ile dayanışma içinde.	نقابة الصحفيين اليمنيين تتضامن مع الصحفي علي سالمين العوبثاني	Yemeni Journalists Syndicate	28.12.2022	Arapça	Yemen	Etkinlik	https://bit.ly/3R3Cy42
İki Faslı eleştirmen "Arap Şiirinin Eleştirisi" için Sharjah Ödülü'nü kazandı	ناقداً مغربيان يفوزان بجائزة "الشارقة لـ"نقد الشعر العربي"	Justice and Development Party	30.12.2022	Arapça	Fas	Etkinlik	https://bit.ly/3WBcEWz
"El Cezire"nin gözünden İdrisi hatibi Ebu Zeyd" başlıklı görüş yazısı yayımlandı.	أبو زيد المقرئ الإدريسي يعيون "الجزيرة"	Justice and Development Party	28.12.2022	Arapça	Fas	Görüş Yazısı	https://bit.ly/3DdE0vc
"Dida: El-Ayoun Belgesel Film Festivali"nde yaşananlar "korkunç bir hata" ve "tarih bilgisizliği" başlıklı görüş yazısı yayımlandı.	ديدا: ما وقع في مهرجان الأفلام الوثائقية بالعيون "خطأ فظيع" و"جهل بالتاريخ"	Justice and Development Party	30.12.2022	Arapça	Fas	Görüş Yazısı	https://bit.ly/3JeNA4D
"Lübnan'da Bilgi Ekonomisi ve Eğitim Sektörü İçin Önümüzdeki Yol" başlıklı podcast yayımlandı.	Crisis Without End: Lebanon's Elusive Recovery	The Lebanese Center for Policy Studies	23.12.2022	İngilizce	Lübnan	Podcast	https://bit.ly/3WDh7bk
"Yükselen Alan: Osmanlı Arap Edebiyatı ile Eleştirel Bağlar" başlıklı dergi yayımlandı.	Philological Encounters Special Issue Edited by Ghayde Ghraoui and Hacı Osman Gündüz	The Centre for Middle Eastern Studies Harvard University	1.12.2022	İngilizce	ABD	Dergi	https://bit.ly/3Db952e
"OSTOUR" dergisinin on yedinci sayısı yayımlandı.	صدور العدد السابع عشر من دورية أسطور للدراسات التاريخية	Arab Center for Research and Policy Studies	19.12.2022	Arapça	Katar	Dergi	https://bit.ly/403bLcq
"D'reesha Gösteri Sanatları" başlıklı festival düzenlendi.	D'reesha Performing Arts Festival	Qatar Foundation	11-17.12.2022	İngilizce	Katar	Festival	https://bit.ly/3wuDwNn
Muna El Kurd ile hikâye anlatımı ve şiir dinletisi gerçekleştirildi.	GOALS Exhibition – Storytelling and Poetry with Muna El Kurd	Qatar Foundation	5.12.2022	İngilizce	Katar	Şiir Dinletisi	https://bit.ly/3JbFpG4
Mallima Zeena Ibrahim "Nijerya'daki İslami Hareketin Kısa Tarihi" başlıklı kitabını tanıttı.	Book Launch: In conversation with Mallima Zeena Ibraheem	Islamic Human Rights Commission	12.01.2022	İngilizce	Birleşik Krallık	Kitap lansmanı	https://bit.ly/3j0S7Nk

BÜLTENDE YER ALAN KURUMLAR

Accounting and Auditing Organization for Islamic Financial Institutions

1991 yılında kurulan ve merkezi Bahreyn'de bulunan AAOIFI, uluslararası kâr amacı gütmeyen bir organizasyondur. İslami finans kurumları ve uluslararası İslam finansı uygulamaları üzerine çalışmalar yürütmektedir.

<http://aaoifi.com/?lang=en>

Afghanistan Analysts Network

2009 yılında kurulan Afganistan Analistler Ağı (AAN) bağımsız ve kâr amacı gütmeyen bir politika araştırma organizasyonudur. Afganistan merkezli çalışmalar üreten kurum ülkenin insan hakları, ekonomisi ve tarihi hakkında analizler ve raporlar yayımlamaktadır.

<https://www.afghanistan-analysts.org/>

Afghanistan Economic and Legal Studies Organization (AELSO)

Afganistan Ekonomik ve Hukuki Araştırmalar Kurumu (AELSO) 2009 yılında Afganistan'da kurulmuştur. Afganistan'ın politik ve sivil yaşamının yeniden inşa edilirken politika yapıcılara rehberlik etmek için ekonomi, hukuk ve siyaset bilimi alanlarında özgün çalışmalar üretmektedir.

<https://aelso.org/>

Al-Ahram Center for Political and Strategic Studies

ACPSS, 1968 yılında Al Ahram Vakfı bünyesinde bağımsız bir araştırma birimi olarak kurulmuştur. Mısır toplumunun ve Arap toplumunun sosyopolitik incelemelerini yapmakta ve uluslararası gündem hakkında görüş yazıları yayımlamaktadır.

<https://acpss.ahram.org.eg/>

Al-Bayan Center for Planning and Studies

El-Bayan Planlama ve Çalışmalar Merkezi kâr amacı gütmeyen bir sivil toplum kuruluşu olarak Bağdat'ta kurulmuştur. Irak'ta ve Orta Doğu'da meydana gelen toplumsal ve siyasal dönüşümler olmak üzere birçok alanda görüş yazısı yayımlamaktadır.

<https://www.bayancenter.org/en/>

Aljezeera Center for Studies

El-Cezire Araştırma Merkezi, El-Cezire Medya Ağına bağlı olarak 2006 yılında kurulmuştur. Medya organizasyonunun jeopolitik ve stratejik gelişmeler odaklı araştırma kurumudur. Orta Doğu ve uluslararası alandaki birçok gelişme hakkında analizler yayımlamakta ve seminerler düzenlemektedir.

<https://studies.aljazeera.net/en>

Arab Center for Research and Policy Studies

2010 yılında kurulan Arab Araştırma ve Politika Çalışmaları Merkezi; Arap ülkelerinde sosyal gelişmeyi sağlamak için ekonomik, sosyal ve siyasi alanlarda akademik çalışmalar yürütmektedir. Özellikle Hamas, Gazze, Siyonist düşünce üzerine odaklanmaktadır. Kurumun bir diğer bağlı kuruluşu Doha Enstitüsü'dür.

<https://www.dohainstitute.org/en/Pages/index.aspx>

Arab Thought Forum

1981 yılında Prens El Hassan bin Talal ve önde gelen yirmi beş Arap düşünür tarafından kurulan bağımsız, entelektüel, pan-Arap bir sivil toplum örgütüdür. Ürdün'de yer alan kurum Arap ülkeleri arasındaki ekonomik, sosyal, kültürel ve siyasi ilişkiler hakkında seminerler düzenlemektedir.

<https://www.atf.org.jo/?q=en>

Australian National University Centre for Arab and Islamic Studies (CAIS)

Arap ve İslam Araştırmaları Merkezi 1994 yılında Avustralya Milli Üniversitesine bağlı olarak kurulmuştur. Merkez, Orta Doğu ve Orta Asya'nın çağdaş siyaseti, tarihi, kültürü, politik ekonomisi ve İslam ve küresel düzen üzerine çalışmalar yürütmektedir.

<https://cais.cass.anu.edu.au/about-us>

Bahrain Center for Strategic International and Energy Studies

Bahreyn Stratejik Uluslararası ve Enerji Çalışmaları, 2009 yılında Bahreyn Krallığı'na bağlı olarak kurulmuştur. Bahreyn'in ulusal, bölgesel ve küresel çıkarı üzerine hareket ederek stratejik analizler yapmakta ve araştırmalarını uluslararası siyaset, enerji ve ekonomi olmak üzere 3 başlık altında yürütmektedir.

<https://www.derasat.org.bh/>

Bibliotheca Alexandrina

Mısır'da yer alan İskenderiye Kütüphanesi Mısır kültürünü ve Arap toplumunu dünyaya tanıtmayı amaçlamaktadır ve bu bağlamda seminerler, konferanslar ve sergiler düzenlemektedir. Kültürel ve Doğal Miras Belgeleme Merkezi (Center for Documentation of Cultural and Natural Heritage) İskenderiye Kütüphanesi'ne bağlı bir kurumdur.

<https://www.bibalex.org/en/default>

Brookings Doha Centre

Washington merkezli Brookings Enstitüsü'nün Doha'daki merkezidir. Enstitü, Ortadoğu'da uluslararası ilişkiler, bölgesel güvenlik ve iç istikrar, kapsamlı büyüme ve fırsatların eşitliği, yönetim reformları ve devlet-toplum ilişkileri üzerine çalışmalar yapmaktadır.

<https://www.brookings.edu/>

Cairo Institute for Human Rights Studies

1993 yılında kurulan Kahire İnsan Hakları Araştırmaları Enstitüsü (CIHRS) bölgedeki insan hakları ve demokrasi ilkelerini destekleyen bağımsız bir bölgesel sivil toplum kuruluşudur. Kurum uluslararası insan hakları hukukunun uygulanmasında karşılaşılan zorluklar hakkında yayınlar üretmektedir.

<https://cihrs.org/>

Center for Arab Unity Studies

1975 yılında Lübnan'da kurulan Arap Birliği Çalışmaları Merkezi Arap birliği, demokrasi, ekonomik kalkınma, sosyal adalet, Arap medeniyetinin yeniden canlandırılması ve hem ulusal hem de bölgesel düzeyde tam bağımsızlık ilkeleri doğrultusunda uluslararası ve yerel sorunlar üzerine çalışmalar üretmektedir.

<https://caus.org.lb/en/mission-vision/>

Center for Lebanese Studies

1984 yılında kurulan Lübnan Araştırmaları Merkezi (CLS) 2012 yılında Lübnan'da kurulmuştur ve şu anda Lübnan Amerikan Üniversitesi'ne (LAU) bağlı çalışmalarını sürdürmektedir. Mülteciler ve toplumsal hareketler üzerine çalışmalar yapmakta ve etkinlikler düzenlemektedir.

<https://lebanesestudies.com/>

Center for Indonesian Policy Studies

Endonezya Politika Araştırmaları Merkezi, Endonezya'nın sosyal ve ekonomik kalkınmasını hedefleyen bağımsız ve kâr amacı gütmeyen bir sivil toplum kuruluşudur. Gıda güvenliği, sürdürülebilir kalkınma ve eğitim üzerine politika notu hazırlamakta ve seminerler düzenlemektedir.

<https://www.cips-indonesia.org/about>

Center for Policy Dialogue

Politika Diyaloğu Merkezi (CPD); eşitlik, adalet, hakkaniyet ve iyi yönetişime dayalı kapsayıcı bir toplum yaratma vizyonu ile 1993 yılında kurulmuştur. Tarım, yoksulluk, eşitsizlik ve sosyal mali politikalar, iklim değişikliği ve sürdürülebilir kalkınma üzerine çalışmalar yürütmektedir.

<https://cpd.org.bd/>

Center for Research & Security Studies

2007 yılında kurulan Araştırma ve Güvenlik Çalışmaları Merkezi (CRSS) bir düşünce kuruluşu ve aynı zamanda savunuculuk merkezidir. Bir savunuculuk merkezi olarak CRSS Pakistan hükümetinin güvenlik politikaları, aşırılıkçılık ve hukuk üstünlüğü üzerine çalışmalar üretmektedir.

<https://crss.pk/about-crss/>

Center for Strategic and International Relations (CSIS)

1971 yılında kurulan Stratejik ve Uluslararası İlişkiler Merkezi (CSIS) Jakarta'da bağımsız ve kâr amacı gütmeyen kuruluştur. İngilizce ve Endonezce olmak üzere uluslararası ve toplumsal meseleler hakkında kitap ve monografiler, periyodik dergiler, analiz ve raporlar yayımlamaktadır.

<https://www.csis.or.id>

Citizen's Platform for SDGs, Bangladesh

SKH Vatandaş Platformu, Bangladeş sürdürülebilir kalkınma hedeflerini gerçekleştirmeyi destekleyen bir platformdur. Platform resmi olarak 18 Haziran 2016'da başlatıldı. Platform 2030 Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri doğrultusunda paydaşlara bu süreçte politikalarını gerçekleştirmelerine yardımcı olmayı hedeflemektedir.

<https://bdplatform4sdgs.net/>

Council on America Islamic Relations (CAIR)

Council on America Islamic Relations (CAIR) Amerika İslam İlişkileri Konseyi (CAIR) amacını İslam anlayışını geliştirmek, sivil hakları korumak, adaleti teşvik etmek ve Amerikalı Müslümanları güçlendirmek olarak tanımlamaktadır. Amerika'da İslam ve Müslümanlar'a yönelik projeler yürütmekte ve yayınlar yapmaktadır.

<https://www.cair.com/>

Economic Research Forum

1993 yılında Mısır'da kurulan Ekonomik Araştırma Forumu Arap ülkeleri, İran ve Türkiye'de sürdürülebilir kalkınmaya katkı sağlamayı amaçlayan bir platformdur. Kalkınma, yoksulluk, eşitsizlik, Küresel Güney, dijitalleşme olmak üzere ekonomik gelişmeler üzerine çalışmalar üretmektedir.

<https://erf.org.eg/contact-us/>

Emirates Center for Strategic Studies and Research

Emirlikler Stratejik Çalışmalar ve Araştırma Merkezi 14 Mart 1994'te Birleşik Arap Emirliklerinde kurulmuştur. Birleşik Arap Emirlikleri'nin bölgesel ve uluslararası politikalarına yönelik araştırmalar gerçekleştirmekte ve küresel meseleler hakkında görüş yazıları ve raporlar yayımlamaktadır.

<https://www.ecssr.ae>

Emirates Policy Center

Emirlikler Politika Merkezi, Arap Baharı sonrasında BAE'ne yönelik iç ve dış tehlikeleri araştırmak ve jeopolitik gelişmeler ve değişimleri Körfez bölgesi özelinde takip etmek amacıyla 2013 yılında Abu Dabi'de kurulmuş bir düşünce kuruluşudur.

<https://www.epc.ae/en/about-us/about-epc>

Foreign Policy Research Institute of the MFA RK

Kazakistan Cumhuriyeti Dışişleri Bakanlığı'na bağlı olan Dış Politika Araştırmaları Enstitüsü Kazakistan'ın dış politikasını önceliklerini belirlemeye yönelik araştırmalar yürütmekte ve seminerler düzenlemektedir.

<http://sszi.kz/>

GAP Institute for Advanced Studies

Kosova'da Ekim 2007'de kurulan GAP İleri Araştırmalar Enstitüsü bağımsız bir düşünce kuruluşudur. Enstitü, Kosova toplumunun problemleri ve kamu politikaları hakkında raporlar yayımlamakta ve seminerler düzenlemektedir.

<https://www.institutigap.org/home>

Georgetown University Qatar (GU-Q)

Georgetown Üniversitesi- Katar, Washington merkezli Georgetown Üniversitesi ve Qatar Foundation iş birliğiyle Doha'da kurulmuştur. İslami biyoetik, besin güvenliği, Arap dili ve mirası, Körfez bölgesinde kadınlar gibi çeşitli alanlarda araştırma projeleri yürütmektedir.

<https://www.qatar.georgetown.edu/>

Gulf Research Center

2000 yılında Abdülaziz Sager tarafından kurulan Körfez Araştırmalar Merkezi, İran, Irak ve Yemen de dahil olmak üzere Körfez, Orta Doğu ve dünyadaki gelişmeler hakkında analizler sunmaktadır.

<https://www.grc.net/>

Indonesian Islamic Da'wah Institute

Endonezya İslami Dava Enstitüsü Kur'an ve hadis üzerine çalışmalar yapan bir sivil toplum kuruluşudur. 15 milyon üyesi bulunan hareket eğitim, gençlik, aile, İslam üzerine sosyal etkinlikler ve seminerler düzenlemektedir.

www.ldii.or.id

Institute for Democracy and Mediation

Demokrasi ve Arabuluculuk Enstitüsü 1999 yılında Arnavutluk'ta kurulmuştur. Yönetişim ve kamu bütünlüğü, güvenlik, AB katılım süreci, yerel yönetişim ve sivil toplum hakkında raporlar yayımlamakta ve seminerler düzenlemektedir.

<https://idmalbania.org/>

Institute for Palestine Studies

1963 yılında Beyrut'ta kurulan Filistin Çalışmaları Enstitüsü İsrail-Filistin meselesi ve Filistin toplumunun tarihi ve kültürü üzerine odaklanmaktadır. İngilizce, Arapça ve Fransızca dillerinde kitap, monografi ve makale yayımlamaktadır.

<https://www.palestine-studies.org/>

Institute for Strategic and Regional Studies

Özbekistan Cumhuriyeti Devlet Başkanlığına bağlı olarak kurulan Stratejik ve Bölgesel Araştırmalar Enstitüsü (ISMI) Orta Asya'da bölgesel güvenlik sorunları ve bölge ülkeleriyle gerçekleştirilen çok taraflı etkileşimin geliştirilmesine yönelik çalışmalar yapmaktadır.

<https://isrs.uz/>

Institute of Islamic Understanding Malaysia

1992'de Malezya'da kurulan Malezya İslami Anlayış Enstitüsü İslami kaynaklardan hareketle Müslümanların toplumsal yaşamındaki problemlere ışık tutmayı amaçlamaktadır. Küresel meseleler hakkında görüş yazıları yayımlamakta ve kalkınma, ekonomik, toplumsal meseleler ve psikoloji olmak üzere birçok alanda seminer düzenlemektedir.

<https://www.ikim.gov.my>

Institute of Policy Studies (IPS)

Pakistan'da kurulan İslamabad Politika Çalışmaları Enstitüsü Pakistan siyaseti, uluslararası ilişkiler, İslam ve Batı, liderlik toplum, yönetim, bilim ve teknoloji alanlarında seminerler, konferanslar ve yuvarlak masa toplantıları gerçekleştirmektedir.

<https://www.ips.org.pk/>

Institute of Regional Studies Islamabad

İslamabad Bölgesel Araştırmalar Enstitüsü, 1982 yılında Pakistan'da kurulan kâr amacı gütmeyen bir düşünce kuruluşudur. İslamabad Bölgesel Araştırmalar Enstitüsü çatışma çözümü, dini çatışmalar, barış, demokrasi ve insan güvenliği alanlarında araştırmalar yapmaktadır.

<http://www.irs.org.pk/>

Institute of Strategic and International Studies (ISIS) Malaysia

1983 yılında kurulan Malezya Strateji ve Uluslararası Çalışmalar Enstitüsü dış politika ve güvenlik çalışmaları, Güneydoğu Asya siyaseti ve askeri konular, ekonomi, ticaret ve bölgesel entegrasyon, bankacılık ve finans, teknoloji ve sürdürülebilirlik araştırma konularına odaklanmaktadır.

www.isis.org.my

Institute of Strategic Studies Islamabad

1973 yılında kurulan Stratejik Araştırmalar Enstitüsü İslamabad uluslararası barış ve güvenliği etkileyen bölgesel ve küresel meselelerin analizlerini yapmaktadır. Nükleer faaliyetler, terörizm ve silahlı yapılmalar, ekonomik ve sosyal alanlara özgü araştırmalar yapmaktadır.

<https://issi.org.pk/>

International Institute of Advanced Islamic Studies

Uluslararası İleri İslam Araştırmaları Enstitüsü, Malezya hükümetinden alınan hibe ile 2007 yılında Kuala Lumpur'da kurulmuştur. Enstitü, Malezya'da İslam Medeniyetini yenileme kavramını merkeze alarak yayım faaliyetleri ve programlar düzenlemektedir.

<https://iais.org.my/>

International Institute of Islamic Thought

Uluslararası İslam Düşünce Enstitüsü, 1981 yılında İsmail al Faruki ve Enver İbrahim tarafından ABD'de kurulmuştur. "Bilginin İslamileştirmesi" perspektifinden hareketle Müslüman toplumlarda eğitim alanında çalışmalar yürütmektedir. Enstitü İngilizce, Arapça, Fransızca ve diğer birçok dillerde yayınlar yapmaktadır.

<https://iiit.org/>

International Islamic University Malaysia

1983 yılında Malezya'da kurulan Uluslararası İslam Üniversitesi bir devlet üniversitesidir. , İslam Bankacılık ve Finans ile Uluslararası Müslüman Birliği enstitülerinde İslami araştırmalar gerçekleştirmektedir. Psikoloji, iklim değişikliği ve gençlik gibi birçok alanda görüş yazısı yayımlamaktadır.

www.iium.edu.my

IPRI Islamabad Policy Research Institute

1999 yılında Pakistan'da kurulan İslamabat Politika Araştırma Enstitüsü (IPRI) Pakistan'daki uluslararası ilişkiler, stratejik çalışmalar, yönetim, kamu politikası, hukuk ve ekonomi dahil olmak üzere birçok konuda politika notları yayımlamaktadır.

<https://ipripak.org>

Islamic Banking & Finance Institute Malaysia (IBFIM)

Malezya İslami Bankacılık ve Finans Enstitüsü İslam finans alanında küresel bir platform oluşturmayı hedeflemektedir. İslam iktisadı, dijitalleşme, sürdürülebilirlik konularında seminerler ve eğitim programları düzenlemektedir.

<https://ibfimonline.com/>

Islamic Human Rights Commission

İslami İnsan Hakları Komisyonu 1997 yılında İngiltere'de kurulmuştur. Kurumun savaş suçları, nefret suçu, ayrımcılık, insan haklarının doğası gibi konularda araştırma makaleleri üretmektedir. İslamofobi ile mücadele teması altında etkinlikler düzenlemektedir.

<https://www.ihrc.org.uk>

Islamische Gemeinschaft (Milli Görüş Almanya)

Türkiye merkezli Milli Görüş hareketinin bir parçası olan İslam Toplumu Milli Görüş Almanya'daki Müslümanlara hizmet vermektedir. Yardım faaliyetleri düzenlemekte ve eğitim politikaları ve ayrımcılık meseleleri hakkında seminerler düzenlemektedir.

<https://www.igmg.org/tr/>

Karmojibi Nari/ Working Woma

1991'te Bangladeş'te kurulan Karmojibi Nari (KN) kadın hakları için mücadele eden kar amacı gütmeyen bir sivil toplum kuruluşudur. Kadın işçilerin problemleri ve şiddete dair bildirimler yayımlamaktadır.

<https://www.karmojibinari.org/category/pressrelease/>

Khadijah Bint Khuwailed Center

1946 yılında kurulan Cidde Odası Suudi Arabistan'ın en eski ticaret odalarından biri olarak bilinmektedir. Kurum ekonomik politikalar hakkında seminerler ve çalıştaylar düzenlemektedir.

<https://www.jcci.org.sa>

Khazanah Research Institute

2014 yılında Malezya'da kurulan Khazanah Araştırma Enstitüsü Malezya toplumunun sosyal refahını iyileştirmeyi amaçlamaktadır. Toplumsal meseleler ve Malezya ekonomisi hakkında raporlar ve makaleler yayımlamaktadır.

<https://www.krinstitute.org/default.aspx>

King Abdullah Petroleum Studies and Research Center (KAPSARC)

Suudi Arabistan'da kurulan Kral Abdullah Petrol Çalışmaları ve Araştırma Merkezi enerji güvenliği, sürdürülebilirlik alanlarında raporlar ve makaleler yayımlamakta ve uluslararası konferanslar düzenlemektedir.

<https://www.kapsarc.org/>

Kosova Democratic Institute

Kosova'da yer alan Kosova Demokratik Enstitüsü, Balkanlardaki toplumlarla diyalogu amaçlamaktadır. Yerel seçimler, katılım, gençlik ve kamu politikaları üzerine raporlar yayımlamakta ve seminerler düzenlemektedir.

<https://kdi-kosova.org/en/>

League of Islamic Universities

İslam Dünyası Üniversiteler Federasyonu, İslam İşbirliği Teşkilatı Bilimsel ve Teknolojik İşbirliği Daimi Komitesi'nin önerisi üzerine 1987 yılında kurulmuştur. Eğitim, yapay zeka ve teknoloji odaklı uluslararası toplantılar yapmakta ve konferanslar düzenlemektedir.

<http://www.fumi-fuiw.org/>

Movement for Rights and Freedoms

1990 yılında Bulgaristan'da kurulan Hak ve Özgürlükler Hareketi siyasal bir örgüttür. Parti dış politikasında Balkanlarda barışı sağlamayı ve Bulgaristan'ın Avrupa'ya entegrasyonunu sağlamayı hedeflemiştir.

<https://www.dps.bg/>

Movement of Society of Peace

Barış ve Toplum Hareketi (Movement of the Society of Peace) Cezayir'de bulunan İslami bir partidir. Lideri Mahfoud Nahnah 2003 yılında öldü. Şu anki lideri Abderrazak Makri'dir . Özellikle Filistin üzerine çalışmaları bulunmakta ve direnişte desteklemektedir. Hareketin siyasal tecrübelerine yer vermektedir.

<https://hmsalgeria.net/ar/>

Muhammadiyah Movement

Muhammeddiye Hareketi, 1912 yılında Yogyakarta şehrinde Ahmed Dahlan tarafından reformist bir sosyo-dini hareket olarak kurulmuştur. Muhammediye hareketi eğitim, teknoloji, kadın, aile ve tarih olmak üzere birçok konuda seminerler düzenlemektedir.

<https://muhammadiyah.or.id>

Muslim Youth Movement Malaysia (ABIM)

Malezya Müslüman Gençlik Hareketi 1971'de Malezya Kebangsaan Üniversitesi İslami Araştırmalar Fakültesi öğrencileri tarafından başlatılmıştır. Hareket yardım çalışmalarına katkı sunmakta ve İslami çalışmalar, eğitim ve teknoloji üzerine seminerler düzenlemektedir.

<http://www.abim.org.my/>

Nahdlatul Ulama

Nahdlatul Ulama Endonezya'da yer alan İslami bir harekettir. Hareket, İslami eğitim alanında çalışmalar yapmasının yanı sıra siyasal olarak da bir süre faaliyetlerini sürdürmüştür. Hareket İslami konularda ve hareketin tarihi, yaklaşımı hakkında, Endonezya'nın problemleri hakkında görüş yazıları yayımlamaktadır.

<https://www.nu.or.id/>

NGO AKTIV

NGO AKTIV, 2009 yılında Mitrovica'da kurulmuştur. Kosova'nın siyasal ve toplumsal problemleri, Balkanlardaki diğer toplumlarla ilişkisi ve AB ile ilişkisi üzerine seminerler düzenlemekte ve raporlar yayımlamaktadır.

<http://ngoaktiv.org/>

Organization of Islamic Cooperation

25 Eylül 1969 yılında Suudi Arabistan'da kurulan İslam İş birliği Teşkilatı (İİT) Filistin ve Kudüs, yoksulluk, terörizm, gıda güvenliği, kadının güçlendirilmesi, insan hakları, iyi yönetim, İslamofobi konularına odaklanmakta ve toplantılar düzenlemektedir.

<https://www.oic-oci.org/>

Orient-Institut Beirut

Lübnan'da 1961 yılında kurulan Beyrut Şark Enstitüsü, Max Weber Vakfına bağlı bir akademik araştırma enstitüsüdür. İslam ve Arap çalışmaları, Orta Doğu tarihi ve antropolojisi, Lübnan siyaseti alanlarında çalışmalar yürütmektedir.

<https://www.orient-institut.org/>

OSCE Academy

OSCE Academy 2002 yılında Avrupa Güvenlik ve İşbirliği Teşkilatı ve Kırgızistan hükümetinin iş birliğiyle kurulmuş bir üniversitedir. Orta Asya, Güneydoğu Asya, dış politika, iklim değişikliği, olmak üzere birçok alanda politika notu yayımlamaktadır.

<http://www.osce-academy.net>

Policy Center for the New South

2014 yılında kurulan Yeni Güney Politika Merkezi (PCNS) Fas'ta faaliyetlerini sürdüren bağımsız bir düşünce kuruluşudur. Yeni Güney söylemi etrafında araştırmalarını inşa eden kurum AB, Mağrib ülkeleri, çevre, ekonomi ve strateji üzerine araştırmalar yapmaktadır.

<https://www.policycenter.ma>

Qatar Foundation

1995'te Suudi Arabistan'da kurulan Katar Vakfı eğitim, sanat, kültür alanında projeler geliştirmektedir. Katar'daki üniversitelerin kurulmasına öncülük etmiştir. Festivaller, sergiler ve seminerler düzenlemektedir.

<https://www.qf.org.qa/>

RASANAH International Institute for Iranian

RASANAH Uluslararası İran Araştırmaları Enstitüsü 2016 yılında Suudi Arabistan'da kurulmuştur. İran'ın iç ve dış meseleleri ve İran'ın komşu ülkelerinin siyaseti, güvenlik anlayışı ve toplumu hakkında araştırmalar yürütmektedir.

<https://rasanah-iiis.org/>

Regional Anti-Corruption Initiative

Bölgesel Yolsuzlukla Mücadele Girişimi (eski adıyla İstikrar Paketi Yolsuzlukla Mücadele Girişimi – SPAI) yolsuzlukla mücadeleyi amaçlamaktadır. Arnavutluk, Bosna-Hersek, Bulgaristan, Hırvatistan, Moldova, Karadağ, Kuzey Makedonya, Romanya ve Sırbistan'ın yer aldığı bu girişim hükümetler arası bir bölgesel kuruluştur.

<https://rai-see.org/who-we-are/about-us/>

Sustainable Development Policy Institute

1992 yılında Pakistan'da kurulan Sürdürülebilir Kalkınma Politika Enstitüsü (SDPI) araştırmacı ve savunuculuk rolüne sahip bir kurumdur. Çevre enerji, gıda güvenliği ve ekonomi olmak üzere birçok alanda yayın üretmekte ve yayınlarıyla araştırmacılara katkı sunmaktadır.

<https://sdpi.org/>

The Centre for Middle Eastern Studies Harvard University

Harvard Orta Doğu Çalışmaları Merkezi (CMES), 1954 yılında ABD'nde kurulmuştur. Merkez Çağdaş Müslüman toplumlar, Arap dili ve belagati, sözlü tarih hakkında projeler yürütmekte ve yayınlar yapmaktadır.

<https://cmes.fas.harvard.edu/history>

The Conversation / Indonesia

2011 Avustralya merkezli bir medya kuruluşu olan The Conversation, Endonezya'nın tarihi, toplumsal ve siyasal sorunları hakkında analizler yayımlamaktadır. Bu analizlere genellikle katkı sunanlar Endonezya'daki araştırmacılar ve üniversite çalışanlarıdır.

<https://theconversation.com/>

The International Campaign for Freedom in the United Arab Emirates (ICFUAE)

Birleşik Arap Emirlikleri Uluslararası Özgürlük Kampanyası (ICFUAE) 17 Nisan 2015'te Birleşik Krallık'ta kurulmuştur. BAE'deki siyasi tutukluların haklarını savunmakta ve sosyal medyada BAE'nin hak ihlalleri hakkında kampanyalar başlatmaktadır.

www.icfuae.org.uk

The Lebanese Center for Policy Studies

1989'da kurulan Lübnan Politika Araştırmaları Merkezi Lübnan ve Arap bölgesinde yönetimi iyileştiren politikalar üretmek ve savunmak için kurulmuş kâr amacı gütmeyen, hükümet dışı bir düşünce kuruluşudur. Lübnan toplumu ve sorunları üzerine yayınlar üretmektedir.

<https://www.lcps-lebanon.org/about.php>

The Middle East Research Institute (MERI)

2014 yılında Irak'ta kurulan Orta Doğu Araştırma Enstitüsü uluslararası politika, göç ve insan hakları alanlarında çalışmalar yürütmektedir. Ortadoğu'da ulus inşası ve demokratikleşme sürecine dair konferanslar düzenlemektedir.

<http://www.meri-k.org/>

The Omani Centre for Human Rights

Birleşik Krallık merkezli olan Umman İnsan Hakları Merkezi Umman'daki insan hakkı ihlalleri üzerine raporlar ve görüş yazıları yayımlamakta ve yayınlarını Arapça ve İngilizce olarak sunmaktadır.

<https://ochroman.org/eng/>

The Palestinian Academic Society for the Study of International Affairs (PASSIA)

Filistin Uluslararası İlişkiler Araştırmaları Derneği (PASSIA), Mart 1987'de Dr. Mehdi Abdul Hadi ve bir grup Filistinli akademisyen tarafından kurulmuştur. PASSIA, Filistin Sorununu ulusal, Arap ve uluslararası bağlamlarında akademik araştırma, diyalog, eğitim ve yayın yoluyla sunmaktadır.

<http://www.passia.org/>

The Sana'a Center for Strategic Studies

2014 yılında kurulan Sana'a Stratejik Çalışmalar Merkezi Yemen'in tarihi ve kültürü üzerine incelemeler yapmakta ve Yemen'deki sosyal ve politik konular hakkında raporlar ve analizler yayımlamaktadır.

<https://sanaacenter.org/>

United Nations Relief and Works Agency for Palestine Refugees in the Near East

UNRWA Filistinli mültecilere yardım desteği için 1949 yılında kurulmuş ve 1950 yılında faaliyete başlamıştır. Filistin mülteci sorununa bir çözüm bulunamaması nedeniyle BM Genel Kurulu kurumun faaliyet süresini 30 Haziran 2023'e kadar uzatmıştır.

<https://www.unrwa.org/>

United Nations Support Mission in Libya (UNSMIL)

UNSMIL, çatışma sonrası dönemde ülkenin yeni otoriteye geçiş sürecini desteklemek için Libya resmi makamlarının talebi üzerine, 2009 BM Güvenlik Konseyi kararıyla 16 Eylül 2011'de kurulmuştur. Libya'daki siyasi süreç hakkında bilgilendirmelerde bulunmaktadır.

<https://unsmil.unmissions.org>

World Islamic Mission Norway

Dünya İslami Misyonu, Ekim 1984'te Pakistan kökenli Müslümanlar tarafından Oslo'daki dördüncü Müslüman cemaati olarak kurulmuştur. Hareketin Norveç'te 5000 üyesi bulunmaktadır. Dini eğitim vermek ve düşün ve cenaze ve benzeri organizasyonlarda Norveç'teki Müslümanlara hizmet vermektedir.

<https://wim.no/>

MÜSLÜMAN DÜNYADAN FİKRİ BİRİKİMLER

Müslüman Dünyadan Fikrî Birikimler Bülteni, İLKE Vakfı Toplumsal Düşünce ve Araştırmalar Merkezi tarafından Müslüman Toplumlarda Düşünce ve Hareketler Projesi kapsamında aylık olarak yayımlanıyor. Proje kapsamında her ay 43 ülkeden yaklaşık 250 sivil toplum, araştırma ve düşünce kuruluşunun yazılı ve sözlü faaliyetleri taranıyor ve bültende değerlendiriliyor. Müslüman dünyanın gündemine dair oluşturulan bu envanter ışığında, önemli görülen konular hakkında analiz metinlerine yer veriliyor. Hem güncel gelişmelere hem de literatüre atıfla yazılan analizlerde Müslüman toplumların meseleleri mukayeseli ve bütüncül bir perspektifle inceleniyor.

İLKE
ilim kültür eğitim vakfı

todam
TOPLUMSAL DÜŞÜNCE VE ARAŞTIRMALAR MERKEZİ

Adres: Aziz Mahmut Hüdayi Mah. Türbe Kapısı Sk. No: 13 Üsküdar/ İstanbul
Telefon: +90 216 532 63 70 E-posta: todam@ilke.org.tr Web: ilke.org.tr/todam